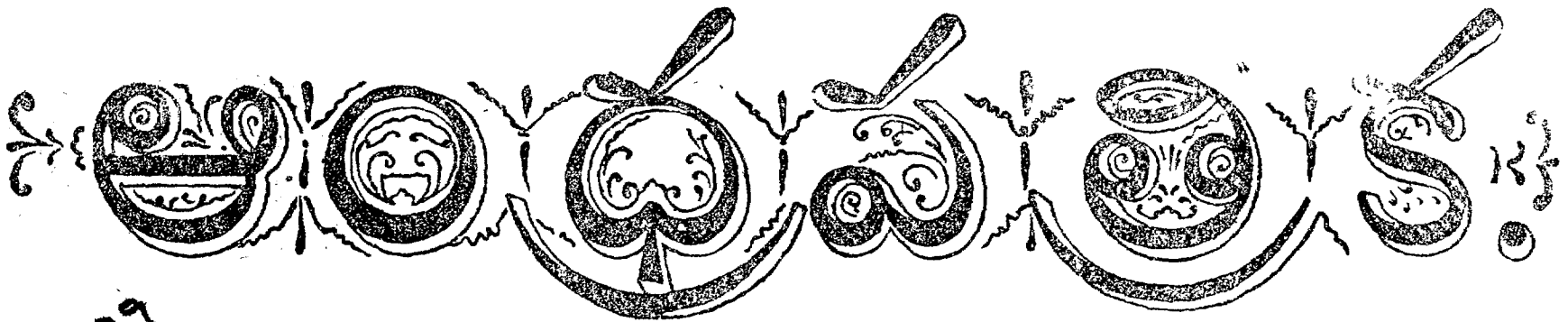

కాంగ్రెసు వ్యవస్థాపక ము

Register No. M. III8

చందా సం॥ 1-కి 24-0-0.

విడి వత్రిక 1-కి 0-1-6

31/12/29

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212

Telephone No. 544.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసంబరు నెల 29-వ తేది మంగళవారము } No. 308
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ క్రొధనాథు నంపత్తరము, పుష్యమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౭. } సంచిక 30౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారీజే వేలకు వేలు యోగ్యతావక్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి శూచి కొనిన మోహముగల గదా.

అమృతాంజనము న కల విధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, జాయత్రపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, పొట్లజోశొట్టును.
జెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మంటలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార

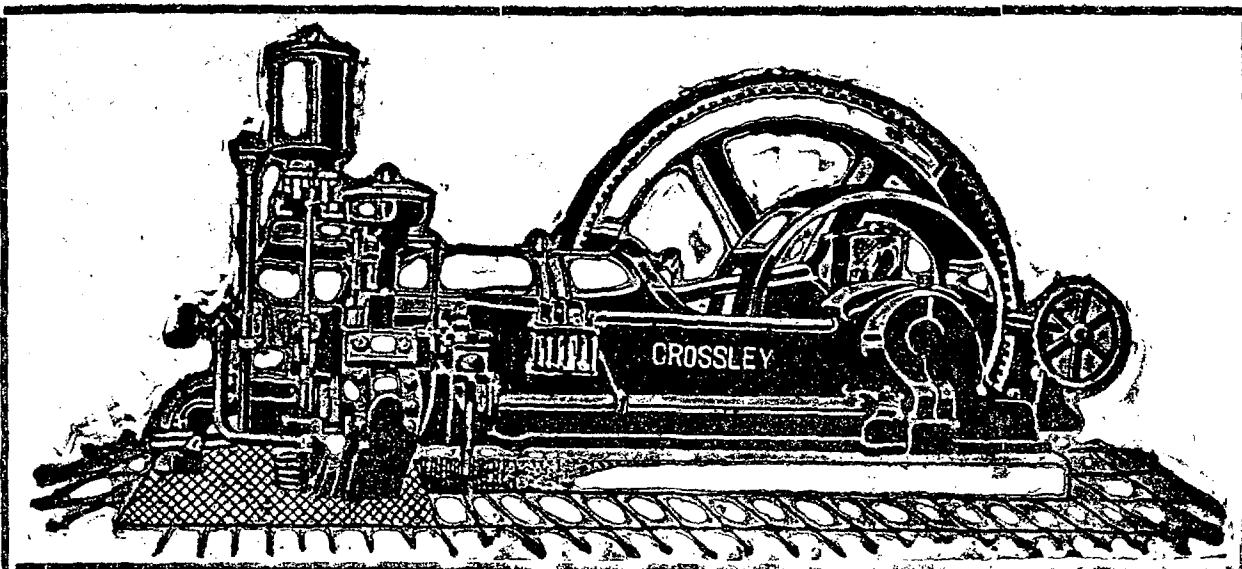
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లీ గాసు అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్టమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ట
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిని
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తో
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన నూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు న్రాయకోరెదము.

క్రాస్లీ బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

తమాషాలు (ఆంధ్రవత్తి కవిత ప్రత్యేకము)

ఉమా

రామయ్య—నిన్న ఎవడయినా బుద్ధిహీనుడని అంటే, ఏం చేస్తావు?

కల్లయ్య—అనేవాడు చిన్నవాడా, పెద్దవాడా?

జబ్బు

పాపయ్య—నాకు జబ్బుచేస్తే బాగుంటుంది.

వల్లయ్య—ఎందుచేత?

పాపయ్య—చిరితిండ్లకింద డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం తప్పిపోతుంది.

తోక

పెద్దచునిషి—పిల్లని తోకబట్టుకుని లాగుతే పాపంకాదు?

కిల్లవాడు—కేసు లాగడంలేదు. కేసు ఉరికి తోక పట్టుకుంటే, అడేలాక్కంటున్నది.

తన్నడం

న్యాయాధిపతి—ఫీర్కాదీని ఎందుకు తన్నావు?

మర్దయి—నన్ను గాడిచ ఆని పిలిచాడు కాబట్టి.

మితాయి

త్తె—మితాయితింటే జబ్బుచేస్తుంది. ఈమధ్య ఒకటి చూడు లక్షసార్లు సగం తినకముందే చనిపోయినాడు.

బాలుడు—మిగిలిన లక్ష లేమయినయి?

న్యాయం

ఒకడు—వెనక ఎల్లయ్య బీదవాడయినా న్యాయంగా ప్రవర్తించేవాడు.

మరియొకడు—ఇప్పుడో?

ఒకడు—ఇప్పుడుకేదు. చాలా భాగ్యవంతుడయినాడు.

దొంగ

చొక్కాలు ఎత్తుకుని దొంగ పారిపోతుండెను. యజమాని పోలీసువానిని పిలిచెను.

పోలీసుభటుడు—దొంగ అందేటట్టులేదు. తుపాకీ కాలుస్తా.

యజమాని—వద్దు, వద్దు. వాడు నాచొక్కా తొడుగుకున్నాడు. అది వృథాగా పాడయిపోతుంది.

అద్దె

అద్దెపంకం పుల్లయ్య ఎన్నాళ్ళూ ఇష్టపోయెను. యజమాని—మీరు సగం అద్దె ఇవ్వండి సగం తోసి

కేస్తాను.

పుల్లయ్య—అట్లాయితే, మిగిలిన సగం నేను తోసి కేస్తాను లెండి.

వర్షం

వర్షంతోక యిబ్బందిగా ఉండెను. ఒకనాడు అకస్మాత్తుగా వర్షం పడెను. వర్షంలోనే కూలివాడు పని చేస్తుండెను.

యజమాని—ఇంతలకు రా. వర్షంపడుతున్నది ఎరగిస్తా?

కూలీ—ఫరవాలేదు లెండి. ఈమాత్రానికి ఓర్పుకోగలను.

యజమాని—నేను చెప్పేది నీకోసంగాదు. భూమంతా తడవనియ్యి. నీవు నిల్చుంటే ఆభాగం తడవదు.

అవమానం

మేజిస్ట్రేట్—నీ ఇంటి యజమానిని తప్పావా! అట్లా అవమానపరచడం తప్పుగాదా?

ముగ్ధయి—నేను వ్రాసియచ్చిన అద్దెఖరారునామాలో యిట్లా చేయరాడవని మరతు కనుపడండి.

పటం

ఒకడు—ఈపటం ఎవరిది?

స్నేహితుడు—నా మొదటి భార్యది.

ఒకడు—నీకు చెండ్లో పెళ్లిని ఎప్పుడూ చెప్పలేదే.

స్నేహితుడు—రెండో పెళ్లి కాలేదు. అది నా భార్య చిన్నతనంలో తీయించుకొన్న ఫోటో అన్నమాట.

తోళ్లు

తోళ్ల వర్తకుడు విందిచ్చెను. కాని ఎవరితో తిన్నగా మాట్లాడలేదు.

భార్య—పిలిచిన వాండ్రో! ఎవరితో మాట్లాడకపోతే, వాళ్లకు కోపంరాదా?

వర్తకుడు—ఏం మాట్లాడేది? ఒక్కడికి తోళ్లను గరించి ఏమీ తెలియదు.

జెయిలు

ఒకడు—జయిల్లో ఉంటే ఒకసాఖ్య మున్నది.

భార్య—అదేమిటి?

ఒకడు—రాత్రిల్ల తలుపుచప్పిడవుతున్నదని మధ్యమధ్య ఎవరూలేవరు.

పుస్తకాలు

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు చదువవలసిన పుస్తకాలు రెండుమాడు ఇస్తామని అనుకుంటున్నాను.

విద్యార్థి—ఇప్పుడు వద్దండి. చదవగూడని పుస్తకాలనింకా ముగించలేదండి.

పాపులు

కిల్లవాడు—నాకు డబ్బియ్యి. పాపులు చూడపోతాను. 'తెండ్రి' డబ్బు ఎందుకు?

కిల్లవాడు—డబ్బులేమండా ఏం చెయ్యవు? తెండ్రి—పాపులను చూడడానికి డబ్బు అక్కరలేదు.

చదువు

సోమయ్య—అయ్యో, మీఫీజు చాలాజాస్తిగా ఉన్నదండి. ఒక్కరోజయినా మీరు కష్టపడలేదు.

నకిలు—నాకష్టంబట్టి ఫీజు ఇయ్యవద్దు. నాచదువు ఖరీదుబట్టి అడుగుతాను.

సోమయ్య—అట్లాగంటే, సామ్యుతీసుకుని కనీసియ్యండి. మీచదువు ఖర్చుకొరకు యిక ఎవరివద్ద ఫీజువుయ్యకోకండి.

బూట్లు

బూట్లను అమ్మినవాడు సంవత్సరండాకా గారంటి చేసెను. నెల అయింతరువాత పిచ్చయ్య బూట్లు తీసుకొని వచ్చెను.

పిచ్చయ్య—చూడండి. బూట్లుఅప్పుడే చిరిగిపోయినయి. గారంటి అబద్ధంకాదా?

అంగడివాడు—చిత్రంగా ఉన్నదే. ఎవరూ యిట్లా అనలేదు. మీకు బూట్లు సరిపోయినవా?

పిచ్చయ్య—మానాన్న ఊరికిపోతూ తొడుక్కంటే చాల బిగుతుగా ఉన్నయి.

కష్టం

యజమాని—నీవు కష్టపడి వనిచేసుకొరాదా? కష్టపడితే ఎవరూ చనిపోరు.

బిచ్చగాడు—నాభార్య అందుచేతనే చచ్చిపోయిందండి.

పందాలు

ప్రశ్న—చెన్నపట్నం గుట్టుపుపందాలలో పుల్లయ్య నలభైవేలు గెలిచాడే.

జవాబు—అదిసారబాటు. అది చెన్నపట్నంగాదు. బాంబాయి. నలభైవేలుగాదు, నాలుగువేలే. పుల్లయ్య గెలిచిన మాట అబద్ధం. ఆమె తండ్రి ఓకేపోయినాడు.

చుట్ట

అతిథి—నేను చుట్టవాడనా మీకు సరిపడదా?

యజమాని—సరిపడకేంగాని, ఆచెట్టుదగ్గర తాగుతే, పురుగులయినా పారిపోతవి.

మాకాతాదారుల కొక హెచ్చరిక వారి స్వలాభమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను.

ఆర్యులారా! మేము ఈదిగవ తెలుపబడిన విలాసముతో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము జరిపించుచున్నాము. “ఉమ్మిడి” అను పదమునుచూచి అనేకులు అది మా బ్రాంచియాయని పదే పదే అడుగుచున్నారు. ఈదిగవ తెలుపబడిన విలాసముగలదిమాత్రమే మాచే నిర్వహించబడుచున్నది. మాకు ఇతర బ్రాంచీలు లేవు. కాన మీరు మోసపోకుండుటకై “ఉమ్మిడి” అను పదమునుమాత్రము గమనింపక ఈదిగవ తెలుపబడిన మా పూర్తివిలాసమును గమనించి చూడవలెనని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము. పూర్తివివరములు తెలియగోరువారు మావద్దకువచ్చిన విశదముగా తెలుపబడును.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసు పెన్సల్లు

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్సల్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నది.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈదిగవ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

హిందూ మసల్మానుల వికమత్వము!

ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము

బాతీయ ఔన్నత్యము!

నవలకాదు, నాటకము కాదు!

కురాను పరీపు

కాక్వతవాఙ్మయము

కర్త: చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి.

2310

(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాధ్యాపకులు)

800 పుటల గ్రంథము: మెల సాధారణప్రతి రూపి 3 లు; ఉత్తమప్రతి రూపి 4 లు.

వయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి. ఆంధ్రవాఙ్మయమును పోషించండి.

వయచేసి: మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

ఇస్మీనుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. వివిధకారితో పనిలేదు. మూడుపూల లో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధి మునును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. మెల

డబ్బా 2-4-0. దీనికనువాదము చందనతైలము ఔన్న 8-0-0 రెండును ప్యాకింగునగై రా బిచ్చులతో 6-0-0.

2162

గంధర్వ ఛార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

గుమాస్తా

వర్తమానము - వెనుకటిగుమాస్తా పెయ్యరూపాయిలను ఎత్తుకు పారిపోయినాడు. మీరు నమ్మకంగా ఉంటారా? గుమాస్తా - నేను పెయ్యరూపాయిలతో మాత్రం పారిపోనలెండి.

వకీలు

వకీలు: - ఈ కేసులో నాకు భీమరావుగారిని జూనియరుగా పెట్టండి. క్లయింట్: - ఈయనకు ఏమయిన అనభవం ఉన్నదా అండి?

వకీలు: - పాతిక సంవత్సరాలనుండి శరభయ్యగారికి జ్యూనియరుగా పని చేస్తున్నాడండి.

వర్తం

ప్రశ్న: - వర్తం ఎందుకు కుదుస్తుంది? జవాబు: - ఏ కారణంచేతనయిన ఆకాశానికి చిల్లిపడితే.

కుక్క

అమ్మవాడు: - ఈ కుక్క చాలా తెలివిగలదండి. డబ్బులు విడివిడిగా పెట్టి, ఏనాడెంతమీకు రమ్మంటే ఆనాడెంతమీకు వస్తుందండి.

కొనేవాడు: - మా యింట్లో ఇదివరకే దొంగలతో చచ్చిపోతున్నాం. మరొకదొంగ ఆక్కరలేదు.

లెక్కలు

ఉపాధ్యాయుడు: - నూరుకాకులు చెట్టుమీద ఉంటే, శుభాశీకాలుస్తే ఒకటి చచ్చిపోయిందనుకో. ఇంకా ఎన్ని ఉంటాయి? బాలుడు: - ఒక్కటి ఉండడంలేదు. అన్నీ పారిపోతాయి.

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహ శ్రమ

2367 ప్రార్థన గీతావళి 1257

తెలుగుసత్యాగ్రహ సహితము 120 పేజీలుగలవు

చక్కని పైజా. దైవభక్తిని, ధర్మచింతన పురికొల్పును. ఆ సమీక్షలు ముకుందమాల భగవద్గీతలు మున్నగువాటి భాగము లెందులకు. యీరాబడి పళ్ళెము గోదావరితీర్థాల్లో చాలాన రైల్వేస్టేషనువద్ద నెలకొల్పబడిన ఆనందనికేతనమును ఆశ్రమాభివృద్ధికి వినియోగింపబడును. వెల 0-4-0 మాత్రమే. 0-5-0 హిస్టరీలకు పరిపిన పంపబడును. యీ ఆశ్రమాభివృద్ధికి మత, సాంఘిక, రాజకీయగ్రంథములు, బహులిక్కువ వెలతో నెలవ డు పండును. ఆశ్రమ నిబంధనలు కేటలాగు అర్థజాబిళ్లపంపిన పంపబడును.

చిరునామా: ఆనందనికేతనము, రాజమహేంద్రవరం

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు అపూర్వగ్రంథము ఆంగ్లమున విరివిజేతలకు డర బెర్నెస్ మెక్స్వీగారు రచించిరి. గంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణోద్యమ బాతీయ పాఠశాలలో పాఠ్యములగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీకృతము.

భావగర్భితము. కై లివ్యుడుమధురము ప్రతి ఆంధ్రుడును దివితీరదలను కొద్దిప్రతులమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడుడు. వెల రు 1-0-0 మొత్తముగా కొనువారికి కమీషను యివ్వబడును. వాయవారు గ్రంథకర్త గాని లేక గంటూరుజిల్లా కాలేజి గుంపు కార్యదర్శిగారి వ్రాయవలయును.

వసుంత కుసుమాకరం

క్షయలకు, అతిమాత్రములకు, శుక్లమేహములకు ప్రసిద్ధి గాంచిన దివ్యగ్రంథము. 20 మాత్రల సీసా రు 5-6-0 లు. తులం 1-8 రు 10.

శ్రీ షాంత కము

క్షయ, క్యాంకాన మొదలగు అన్నిదగ్ధలకు పనిచేయును. గుంపులేదని రుజువుచేయువారికి సామ్యు వాపగుచేయబడును. మావద్దగల పలు ఔషధముల కేటాగు ఉచితము.

చెన్నుభొట్ల సత్యనారాయణమూర్తి, (అయ్యలపై దుర్బుల) శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ నికేతనము, 2455 పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

చెన్న రాష్ట్ర బాలభట సమావేశము

1925 డిసెంబరు 29 వ తేది మొదలు 2 వ జనవరివరకు చెన్నపురిలో జరుగును

చెన్న రాష్ట్రముందలి బాలభటోద్యమవ్యాప్తికిగల యవకాశములను, బాలభటోద్యమ మిత్రదనుక గావించిన కృషిని ప్రజలెల్లరకు ప్రకటించుటకును రాజధానియందు వేర్వేరు ప్రాంతములందుండిన బాలభటులును, పరిసరరాష్ట్రములందుండిన వారును నొకచో జేరి బాలభటోద్యమ మూలసిద్ధాంతమును విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమును పెంపొందించుకొనుటకును అనేది రెండు ప్రధానోద్దేశములతో నీ చెన్న రాష్ట్ర బాలభటసమావేశ మేర్పరచబడినది. "బాలభటుడు ఏసంఘమునకు గాని, మతమునకు గాని, జాతికిగాని, కులమునకుగాని తెందియున్నను ఎల్లరకును మిత్రుడు తదితరబాలభటుల కెల్ల సోదరుడు" అను బాలభటునియమమే ఈసమావేశముయొక్క ప్రధాననియమము.

రేపు (29 వ తేది) నుంచి జనవరి 2 వ తేది వరకు 5 దినములు ఈసమావేశము జరుగును. ఇందులకై మద్రాసులోని గోపామున కెదురుగ నున్న "వలండు గ్రాండ్సు" ప్రదేశము ఏర్పాటు చేయబడెను. ఈ ప్రదేశ మనేకవందల యకరముల వైశాల్యమును గలిగి పట్టణాధ్యక్షభాగమున నెలకొని యుండు అంచుమగు పచ్చికబయలు. నిన్నటికి ఈ ప్రదేశమునం దంతెలును వైదిక శిథిలముల బోలెడి శిథిలములు సుమారు 800 లకు పైగ నిర్మింపబడినవి. కాకావోరులకును, మాంసావోరులకును వేర్వేరుగ విశాలముగు భోజనశాలలు రెండు నిర్మింపబడియున్నవి. ప్రత్యేక పోస్టు, తంతికార్యాలయములు, వైద్యాలయములు ఏర్పరచబడినవి. దేశమందలి వివిధప్రాంతములనుండి వచ్చెడి బాలభటుల కొరకై జిల్లావారిగను రాష్ట్రవారిగను శిథిలములు నిర్మింపబడియున్నవి. ఇంకను స్నానాదిసౌకర్యములకొరకై నీటి కొళాయిలు, స్నానపుగదులు, మరుగుదొడ్లు మున్నగు ఏర్పాటులన్నియు గావించబడినవి.

చెన్న రాజధానియందలి వివిధాంగ్ర తమిళ మండలముల నుండి 2385 మందియున్ను, మైసూరు, సింహళము, మైసూరాబాదు (డక్కను) కొచ్చిను, పుదుకోట, ఇందూరు, బెంగళూరు, మధ్యరాష్ట్రములు, సికందరాబాదు, బెయాచిస్థానము తిరువాన్కూరు, సంయుక్తరాష్ట్రములు, కాశ్మీరము మున్నగు ప్రాంతములనుండి 785 మందియున్ను మొత్తము 3100 మంది బాలభటులు వచ్చెదరని తెలుపబడినది. ఇందు ఆంగ్లమండలములలో కర్నూలునుండి 95, గోదావరినుండి 87, అనంతపురము నుండి 87, బళ్లారినుండి 14, కృష్ణనుండి 17, గంటూరునుండి 11, విశాఖపట్టణమునుండి 19, మందియున్ను వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. సకాలముందు తెలుపనికారణముచే నసతులు చాలకపోవుటవలన మరియొక వేయిమంది బాలభటులకు సౌకర్యములు గలుగజేయబడలేదు. ఈ మూడువేలమంది బాలభటులును తమతమ భటవర్గములతోడను, ప్రధానశిక్షకులతోడను, జట్టు పెద్దలతోను 29-12-25 ఉదయము 7 గంటలకు "వలండు గ్రాండ్సు" వద్దకు విచ్చేయుదురు. సాయంత్రము 4 గంటలకు రాష్ట్రీయ ప్రధాన బాలభటుడగు గోమెనుప్రభువుగారిచే ప్రారంభోత్సవము జరుపబడును. ప్రతిదినము ఆటలు మున్నగునవి జరుపబడును. గవర్నరుగారికిని, రాష్ట్రీయ కమిషనరుగారికిని, పి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారికిని గౌరవ కాంపునేసానియగు వ్యాయమూర్తి వెంకటసుబ్బారావు గారికిని ప్రత్యేక శిథిలములు నిర్మింపబడియున్నవి. కార్యదర్శి శ్రీ||కె. సంజీవ కామతు గారు కాంపు సౌకర్యముల విచారించుచున్నారు. పి. యస్. నారాయణస్వామి తాడియన్ గారు శిథిలనిర్మాణములు, నీటి వసతులు, మున్నగు ఏర్పాటు లన్నియు ఆహ్వానసంఘము తరఫున గావించుదురు.

కార్యక్రమము

మంగళవారము డిసెంబరు 29 వ తేది ఉదయం 7 గంటలకు బాలభటులు సమావేశమై, తమ బసలను శుభ్రపరచుకొనెదరు. సాయంకాలము 4 గంటలకు రాష్ట్రీయ ప్రధాన బాలభటుడగు గోమెనుప్రభువుగారు మహాసభ ప్రారంభముతోత్సవమును సలిపెదరు. ప్రపంచ ప్రధానబాలభటుడును, భారతదేశపు ప్రధానబాలభటుడును, పంపు సందేశములు చదువబడును. భారతదేశపు బాలభటుల కమిషనరు, రాష్ట్రీయ కమిషనరు, మద్రాసు జిల్లా బాలభటుల సంఘపు అధ్యక్షుడు బాలభటులకు స్వాగత మొసగును ఉపన్యాసముల నొసగెదరు. జాతీయగీతము (భగవంతుడు సార్యభౌముని రక్షించుగాక అనుగీతము) పాడబడును. 4-45 గంటలు మొదలు 6-15

గంటలవరకు బాలభటులయొక్కయు బాలికాభటుల యొక్కయు ప్రదర్శనము జరుగును. విశ్వవిద్యాలయము ట్రైయింగు కోరుపారు పరేసు సలిపెదరు. రాత్రి 8-15 గంటలు మొదలు 9-15 గంటలవరకు కాంపుపైరు జరుగును. యం. టి. సి. బాండు ప్రదర్శనముల సందర్శముల వాయింపబడును.

బుధవారము డిసెంబరు 30 వ తేది

రెండవదినము ఉదయము బసలను పరిశుభ్రమొనర్చుటతో బాలభటులు కాలము గడపెదరు. మధ్యాహ్నము భోజనము ఫలహారములు ముగిసిన పిమ్మట 4 గంటలు మొదలు 6-15 గంటలవరకు బాలభటుల పోటీ పంచెములు, కోలాటము, గుచ్చి జరుగును. రాత్రి 8-15 మొదలు 9-15 గంటలవరకు విచిత్ర వేషధారణము జరుగును. లంకపైరు ప్రసిడియర్సుబాండు వాయింపబడును.

మూడవదినము - గురువారము డిసెంబరు 31 తేది

మూడవదినం ఉదయం నిత్యము జరుగవలసినకార్యములు ముగించుకొని 9 గంటలకు బాలభటులు సమావేశమయ్యెదరు. 10-30 గంటలవరకు ఈ సమావేశము జరుగును. మధ్యాహ్నము భోజనానంతరము ప్రదర్శనమును జరుపుటకై ఒద్దికలు జరుగును. సాయంకాలము 5-30 మొదలు 7-30 వరకు బాలభటుల సంగీతప్రదర్శనము జరుగును. సన్నాయి వేళము వాయింపబడును.

శుక్రవారం 1926 సం॥ జనవరి 1-వ తేది

నాల్గవదినం ఉదయం 8-15 గంటలకు ప్లాక్ పారేడు జరుగును. మధ్యాహ్నము భోజనము ఫలహారము జరిగినపిమ్మట 4-30 మొదలు 7 గంటలవరకు బాలభటుల ప్రదర్శనము, కాంపుపైరు జరుగును. గవర్నరుగారు అధ్యక్షతనసించెదరు.

రాత్రి బాలభటులు పార్కువేడుకలు, సినిమాలు, నాటకములు చూడ జల్లెవరు. గవర్నరుగారి బాండు వాయింపబడును.

శనివారం జనవరి 2 తేది

కడపటిదినము ఉదయం 8 మొదలు 11 గంటలవరకు బాలభటుల కమిషనరుల సమావేశము జరుగును. భోజనానంతరము సాయంకాలము 4 మొదలు 6 గంటలవరకు కుస్తీపంచెములు జరుగును. మేజరుజేనరలు జి. పాస్పర్తిగారు ఈసందేములందు గలచినవారికి బహుమానములను పంచిబెట్టెదరు. 7 మొదలు 8-30 గంటలవరకు వీడియోప్రదర్శనము జరుగును. మదరాసు వాలంటీరు గార్డుబాండు వాయింపబడుచుండును. రాత్రి 10 గంటలకు మహాసమావేశము అంతమొందును.

ఈ ప్రదర్శనము లన్నియు కోటకుదక్షిణము వైపుననున్న విలండు గ్రాండ్సునందు జరుగును. 28-12-25

జ్యోతిషము 2421

మహాత్మాగాంధీ దైవజ్ఞుడు

1 సంవత్సరము మాసవారిఫలములు వ్రాయు రు 2.0-0 భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 ప్రైవేటిప్రశ్నకు రు 0-4-0 జననకాల వివరములేక ప్రశ్న వ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము తిరుత్తణి, శివరాజుజిల్లా

మిక్కిలి సులభము

ఒక మంచి భీమాకంపెనీని కొరకొనుట మిక్కిలి సులభము. గొప్ప ఆస్తులను మంచి తాకట్టుకొని దాచుకొనునట్లు తక్కువలేటు ప్రీమియమ్, మితవ్యయముతో నిర్వహించుట, ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలో ఈ రెండును ముఖ్యవిషయములు, వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు: (నెం 2)

The Branch Secretaries, The Empire of India Life Assurance Co. Ltd., POST BOX No. 37, MADRAS.

విజయనగర నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీమ దజ్జాడాది భట్టనారాయణదాసుగారు విరచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

పారికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, సీతాకల్యాణము, హనుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసమ్యము, హనుమన్సేదేశము, సామ్రాజ్యవిజయము వాణాశ్వసములు. పారికథాకాలక్షేపములగుండునికొమ్మను. దీనివెల పాస్తీశీగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 251

ఒక అమెరికాదేశపు మతగురువు రాక

రివరెండు, డాక్టరు, చార్లసు, ఇ. జాఫర్సనుగారు న్యూయార్క్ (బాల్టైంట్) లో 20 వీండ్లనుండి పాస్టరుగా వచ్చుచున్నాడు (అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో గొప్ప మతగురువునొకడైన) అంతర్జాతీయ శాంతిసభలలో ప్రధాన వ్యక్తియను, చాల గ్రంథముల వ్రాసినవాడగు జాఫర్సనుగారు చు ఆయన భార్యయును నిన్న 27 వ తేదీ ఉదయమున చేన్న పురికి నచ్చిరి. వీరు ఒక సంవత్సరముపాటు ప్రపంచ సంచారమును చేయవలసి బయలుదేరిరి. 20-6-25 వ తేదీని న్యూయార్క్ నుండి బయలుదేరిరి. 30-6-25 వ తేదీకి మరల స్వదేశము చేరవలసి యున్నారు. వీరు అమెరికానుండి బయలుదేరి ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు యాజిప్రు పాలిస్ట్రీ సింహళదేశములనుచూచి భారతదేశమునకు వచ్చిరి. భారతదేశమును చూచినపిమ్మట చీనా, జపాను, కొరియా, హావకు దేశములను చూచి మరల అమెరికాకు వచ్చెను.

“సంచారకారములలో ముఖ్యమైనది విలాసము, రెండవది వివిధజాతుల పరిచయము, మూడవది మిత్రసందర్శనము. చీనాలో వెకింగకు 12 మైళ్లదూరముననున్న టాంగుసిన్లో చార్లసు జాఫర్సను అకాడమీ (బాలికల) యున్నది. దానిని చూడబోయెదను. ఆకాడమీకి నాడేరుపెట్టిరి. ఆ పాఠశాల ప్రిన్సిపాలును అతని కుటుంబమును న్యూయార్క్ ప్రాద్యేటా బర్నికలువారే పోషించుచున్నారు. నేను అంతర్జాతీయ శాంతిసభ్యులను నృద్ధినిందింప గోరుచున్నానుగాన వివిధజాతుల ప్రముఖులతో సంభాషింపగోరెదను. నేను భారతదేశమున కిదివరకెన్నడును రాలేదు. ఇదియే తొలిసారి. మేము మధురకువెళ్లి అవటిదేవాలయమును చూచితిమి. అది చాలామనోహరముగానున్నది చేయిస్తంభముల శివనమును దేవాలయమునకు చేరువనన్న కోటయును మిక్కిలి మనోహరముగానున్నవి. మేము మధురలో నాలుగుగంటలుండి పగలును రాత్రియును గూడ దేశమును చూచితిమి. భారతదేశయులలో టాగోర్, గాంధీగార్ల విఖ్యాతి అమెరికాలో చాల హెచ్చుగానున్నది. నేను వారినిద్దరిని చూడప్రశంసించెదను. గాంధీగారి త్యాగమును ధైర్యమును నిష్ఠాపట్యమును అమెరికావారి నధికముగా నాకర్షించుచున్నది. ఆయన ఆశయములలో కొన్నిటి ఉపయోగమును గూర్చి మాత్రము యితరదేశములవారివలెనే అమెరికావారు గూడ గాంధీగారితో ఏకీభవింపజాలరు. తాను క్రైస్తవుడనని గాంధీగారు ఒప్పుకొనరుగాని యుద్ధమును గూర్చి ఆయనకు గల అభిప్రాయములలోని జడైన క్రైస్తవ లక్షణములతో మేగోచరించుచున్నది. టాగోరుగారు తన అంతర్దృష్టివలనను మధురవాక్యములవలనను సౌందర్యారాధకులవందరిని ఆకర్షింప గలుగుచున్నారు. అమెరికా దేశమునందు అంతర్జాతీయత సమృద్ధితమై యున్నది. అమెరికా దేశయులు ప్రతిదినమును యితరదేశములలో లక్షలకొలది ప్రజలతో పరిచయమునుగడించుచున్నారు. ఇటీవలకొన్ని యేండ్లనుండి అమెరికావారు ప్రపంచమునందనేక దేశములలో ప్రజల యిబ్బందులను తొలగించుటకు కోట్లకొలదిగా ధనమును వ్యయపరుచుచున్నారు. అమెరికావారు స్నేహపాత్రులు. వారు ప్రపంచమున శాంతి నే కోరెదరు. వారు యుద్ధమును నిరసించెదరు. తిప్పనిసరియైనచో గాని సాధారణముగా యుద్ధమున కొప్పుకొనరు. విరోధాభిప్రాయమును ఆసియాఖండమును భారతదేశమును జరుగుచున్న సంగతులను శ్రద్ధగా గమనించుచుండు. భారతీయులకు భావికాలమున మూడవ కలుగునని అమెరికావారు నమ్ముదురు. ప్రపంచనాగరికతకు భారతదేశ మధికముగా తోడ్పడునని గూడ వారికి నమ్మకముగలదు.”

“అని జాఫర్సనుగారు తెలిపిరి. నేను (28 వ తేదీ సోమవారము) రాత్రి జాఫర్సనుగారును భార్యయును చేన్న పురికినుండి బయలుదేరి బెంగళూరు చేర్చెదరు. అటనుండి మైసూరు, హోలూరు, బయలూరు, గ్వాలియరు, అహమదుగర్, బొంబాయి, ఆగ్రా, ఢిల్లీ, కాన్పూరు, లక్నో, కాశీ, నగరములకు జల్లి అటుండి స్త్రీయరులో చీనాకు చేర్చెదరు.

(అ. ప్రె. మదరాసు రిపోర్టరు)

మహాద్రాక్షిణి చూరము

శ్రీలంక రాజ్యము వ్యాధులకు సంబంధి. మేహము, బుర్రుకూల, యుతుబుద్ధము, సంధ్యారోగము, మొ॥ వ్యాధులను హరించు మహాద్రాక్షిణిగా జేయుటయందలి శ్రేష్టమయినది. 20 దినముల సుమగల డిస్కీ 13 రు 1-0-0. వి. పి. అ 6.

(డాక్టర్ గుర్రాజు కవితము) 8851 2

ఫి. బి. బి. అంజుకో, అయ్యుర్యదనమాజం ఫెరిదేవి-నెల్లూరుజిల్లా

ముందుజేయనున్న పని

డా॥ బి నెంటుగారి ఉపన్యాసము

అడయూరులోని ఆఖరి ఉపన్యాసము

అడయూరులో జరుగుచున్న దివ్యజ్ఞాన సమాజ ఉత్సవమున చివర బహిరంగోపన్యాసము మొన్న ఉదయము పెద్దకుట్టి చేట్టుక్రింద జరిగెను. అధ్యక్షురాలగు డా॥ అనివి నెంటుగారు రానున్న అగ్రతాబ్దములో జరుపవలసిన పనినిగూర్చి దీర్ఘముగా నిట్లు ఉపన్యసించిరి.

సమాజము స్థాపింపబడిన విధము

ఈ ఉపన్యాసమునందు ముందుజరుగవలసినదేగాని యిది వరకు జరిగినది డెల్పుట ముఖ్యోద్దేశము కాదు. 1875 సం॥ యీసమాజము స్థాపించుటకు తామే గాక అదృశ్యులగు గురువులు కారకలని హెచ్. పి. బ్రావట్స్కిగారు, కర్నూ. హెన్రీస్టిలు ఆల్బాటూగారు అప్పుడు దెప్పియుండిరి. బ్రావట్స్కిగారు, అదృశ్యుడగు గురువుగారు తనకు మార్గము జూపుచుండ మిత్రుడగు ఆల్బాటూగారు సహాయము చేయుచుండ యీసని కొనసాగించుచుండెనని దెల్పిరి. వారిరువురు అమెరికావచ్చి అడయూరు సమాజముయొక్క కేంద్రస్థానము స్థాపించిరి. ఆమె తరువాత దైవముతో ప్రసంగించుచుండెనని దెల్పెను. 1885 సం॥ ఆమెపై తీవ్రముగ అపనిందలు, మోసము చేయుచున్నదని నేరారోపణలు ప్ర బ లి న వి. ఆ మె ని థ్లో పి య ని స ర్ ను బ్రహ్మగ్య అయ్యురగారివంటి గొప్ప వారు గూడ రుజువుజేసి వేదబోధనను ఆమె యిచ్చట నుండలేదు. ఉద్యమమునకు మేలుజేయుటకై ఇండియా విడిచి విరోధాభిప్రాయమునకు బోయెను. మరల రాదలచెనుగాని రాజాలకబోయెను. ఈసమాజమునందు మొదట మూడుభాగము లుండెను. (1) సంస్థాపకులగు మహాత్ములు. (2) బ్రావట్స్కిగారి ఉపదేశముల బొంది అదృశ్యగురువుల నెరుంగ యత్నించువారు. (3) సామాన్యసభ్యులు. వైరెండు తరగతులతోనికి సభ్యులను చేర్చుకొనుటకు చాల కష్టమును నియములు లుండెను. అందుచేతను, 1885 సం॥ వ్యాపించిన అపవాదులవల్లను సభ్యులు యీ ఉద్యమము బోధించు నూత్నజ్ఞానము, సిద్ధులశక్తి రహస్యములు (Occultism) తెలుసుకొన భయపడిరి. ప్రత్యేకనమ్మకములు వాంఛలు లేక జ్ఞానము చేర్చుకొను విద్యార్థులవలె నుండగలిగిరి. నాటినుండియు వైరెండుతరగతులు, అందరికి వీలుగాలేక మూయబడినవి. 1888 సం॥ బ్రావట్స్కిగారు ఇసాటరికి పెక్కును యేర్పాటుజేసిరి. ఇందు స్వయంకృషిపై అన్ని మతములందలి సత్యమునెరింగి ఆమె డెల్పునియమముల ప్రకారము ప్రవర్తించువారే సభ్యులుగ నుండిరి. ఈశాఖ యేర్పడిన 1907 సం॥నుండి మరల తరగతు లేర్పడినవి. సమాజము స్థాపింపబడిన నాటనుండి నేపజేయుచుండినవారు మహాత్ములవలన బ్రథమ తెగవారుగా నుండుట కంగీకరించిరి.

విశ్వభ్రాతృత్వము

తన చరిత్రలో అగ్రతాబ్దము ముగించిన యీ ఉద్యమము రెండవ అర్ధభాగమునందే గాక నూతనయుగమునందు గాలు బెల్లునున్నదని చెప్పవచ్చును. ప్రపంచబోధకుడు, అవతారపురుషుడు రాదలచిన ప్రపంచములో నూతననాగరికత మానవకోటిలో నూతనముగ ఉద్భవించును. ఆనూతననాగరికతయే విశ్వభ్రాతృత్వము ఇందుమానవకోటికే గాక, మానవాతీతముగు ఇతరలోకమునకుగూడ సంబంధించినది. ప్రపంచమందు ప్రస్తుతము పోరాటము హెచ్చిపోవుటచే నీమర్దకను తొలగించుటకై అవతారపురుషుడు తనరాకను వేగిరపరమకొనెను. హిమాలయపర్వతము నుండి యాతను దిగి మనతోగలసి పనిజేసి ప్రపంచము నుద్ధరింపవలసిన ఆవశ్యకతవచ్చినది. ఆయన రానున్నచో ప్రపంచము నాశనమగునేమో యను భయము గలదు.

విరోధానుభూతియును మూసవకోటి నుద్ధరింపవలసి యుండిన శాస్త్రజ్ఞానము, మానవుల నాశనముజేయు విషయాయువులు, నష్టదాయకములగు యంత్రములు కనిపెట్టెటయందు వినియోగించుటజేసెను. ఇట్టి ఆదారమును తొలగించి, మానోపదరుల నాశనము జేయుటకుగాక, వారియందు ప్రేమభ్రాతృభావము పెంపొందించుటకు యిది ఉపయోగించుటజేసెను.

నానోపదరుడు ఉపాధ్యక్షుడగు జి న రా జు డా సు గా రు గ త యే బ ది యే ం డ్ల లో జరిగినపనిగూర్చి కరపత్రము ప్రకటించియుండిరి. అన్యమతముల యెడ అసహనభావము ఇతర మతముల పిడించుట యిట్టి దురాచారములు అన్ని మతములలోను అంతరించినవి. భౌతికశక్తులు అంతరించినను, ఆధ్యాత్మిక, మానసిక శీఘ్రము పోలేదు. మ

ములగు గూడ నిర్మలముగనుండి యిదియులకు హింసదలంపకుండ జేయుటకై ప్రపంచముంతకుమితమునుస్థాపించవలసియున్నది. వీమతమునకు సంబంధించిన ప్రత్యేక సంస్కారములు ఆ మతమునకు గలవు. శిశువులకు శ్రేయము చేసారు నను తలంపుతో నన్ను హిందూమతము ప్రకారము బాలర సంస్కారములను జరుపవలసినదిగా కొందరు కోరియుండిరి. కాని నేను హిందువును కాన్యమున అంగీకరింపలేదు. అట్లే లిబరలుకాథలిక్ మతము గూడ. నేనా మతముయెడల ఎంతైన సానుభూతి జూపినను అందలి కార్యనిర్వాహ కోద్యోగముల స్వీకరింపజాలను. శ్రీ కృష్ణుడు సింహాసనముపై నధిష్టించియుండ పేదవాడగు బ్రహ్మజ్ఞాని రాగ గద్దె దిగి ఎరులేని సాష్టాంగమొనర్చి శారవింకెను. ధనమునందు పేదయినను జ్ఞానమునందు తనకన్నయధిక డనుటచే అతని గౌరవింతుట యాతని విధి. అట్లే యీవిశ్వమందు గూడ యుండవలెను. అన్యమతముడైనంత మాత్రమున వారిని నిందింపరాదు. అందరిని సోపరులుగ జూచుకొనవలెను. అన్యులయందలి ఆధిక్యతను గౌరవింపవలెను. విశు ఆధ్యాత్మిక సంకృప్తి లభించినయెడల ఏమతమునుజన్మించికో అందెయుండవచ్చును. సర్వమతములవారికి శాంతిసోనగూర్చుటకై యాయుధ్యమము ప్రారంభించబడెను నాని విభేదముగల్గించుటకుగాదు. రాబోవు అగ్రతాబ్దమును యీ సనాతన సత్యమును ఆచరణయందు పెట్టుటకు దివ్యజ్ఞానసమాజమువారు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను.

ప్రపంచ విశ్వవిద్యాలయము

ఈసమాజమువారి రెండవ ఉద్యమము ప్రపంచ విశ్వవిద్యాలయస్థాపనను భారతదేశము ప్రాచీన విజ్ఞానమంతయు అరణ్యములందు స్థాపింపబడిన విశ్వవిద్యాలయములందు సంపాదించబడినది. అటుపిమ్మట తక్షణిలామున్నగు గొప్ప గొప్ప విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపింపబడినవి. విదేశీయులెన్నియోసారులు దండెత్తివచ్చిరి. కాని విశ్వవిద్యాలయమునకు మాత్రము అపాయము వాటిల్లలేదు. అందు రాజపుత్రులు, నిరుపేదలుగూడ ఉచితముగనే శిక్షబడసిరి. గురువు సద్గురువైనపుడే శిష్యుడుగూడ సద్విమర్శకును. భారతదేశముందలి గురువరంపర నీచదశ నొందినచో విద్యార్థులుగూడ సబ్బదశ పాలయ్యెదరు. గురువు శిష్యులకు హింసించి చదువుచెప్పరాదు. ప్రేమవలన శిష్యుల నాకర్షించి సుబోధయేవలెను. ఇట్టి మాత్రములను అమలు జరపు విద్యా సంస్థల స్థాపించుటయే యీ ఉద్యమముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము.

గుణముల ననుసరించి చాతుర్వర్ణ్యవిభేదముల నొనరించి తినిన కృష్ణభగవానుడు భగవద్గీతలో జెప్పినవాక్యము లర్థముజేసి కొనినయెడల వర్ణాశ్రమధర్మపద్ధతిని తెలిసికొన గలుగుదురు. ఈవర్ణములు తమతమ ధర్మముల నిర్వహించినంతకాలము దేశమున కెంతయు మేలుకలుగును. పాశ్చాత్యదేశముందు కొంతమంది విజ్ఞులు యీపద్ధతియే అనుసరణీయమని జెప్పుచున్నారు. ఆమాన్యులవారు తమధర్మముల క్రమముగ నిర్వహింపక పోవుటయే చాతుర్వర్ణ్యధర్మపత్రమునకు కారణము. మనము మన ధర్మములను సరిగనిర్వర్తించి రుజుప్రవర్తకులుగ నొనర్చువిద్యను ఒసగిన యెడల స్వర్గయుగమును తిరిగి పొందగలుగుదుము. అట్టి ఉత్తమ విద్యనొసగుటయే ప్రపంచవిశ్వవిద్యాలయము యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము.

ఆధ్యాత్మికరహస్యములు

దీనినిగూర్చి నిన్న ఉపన్యాసమునియుండిరి. ప్రతిదినము తామెనర్చు ప్రతి కార్యమూ భగవంతునెల్ల ఆహ్వానించి ఆతని సహాయమునకొరుచున్నదియు హిందువులెరుంగుదురు. తామర్చించు పుష్పగులతో యముల స్వీకరించవలెనని ప్రార్థించుచుండురు. ఇతరమతములందుగూడ నిట్టి సాంప్రదాయమేగలదు. దివ్యదృష్టిగల ప్రతివారును దేవతల నెల్ల పూజును శ్రెత్యక్షముగ జూచుచుండురు. ప్రతిమతమునందూ యిట్టి యజ్ఞకాండను పునరుద్ధరించుట ఆవశ్యకము.

పైన చెల్లిన మూడు విధములగు విజ్ఞానప్రచారముందు విారంతి పాల్గొన్నయెడల అట్టినివ్యక్తులు ఏకొలదిమందియో గాక ప్రజాసామాన్యముంతకుగూడ సుపాధ్యమగును. సమాజికులందరు అట్టిసాధనకొరకే పాటుపడవలెను. ఇతరులకు అట్టిజ్ఞానము కలుగునట్లు బోధించి సంపదే జేయవలెను.

మద్రాసు రాజధాని తపాలపనివారి మహాసభ

ఈ మహాసభ 6 వ సమావేశము 1925 సంవత్సరము జనవరి 2, 3 తేదీలయందు గుంటూరు టవును హైస్కూలు హాలులో జరిగెను. సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులగు కాకటూరి వెంకటరెణు రెడ్డిగారు బి.ఎ.బి. యల్. అభ్యుత్తర పహింధురు.

బహుమూత్రము, మధుమేహము.

బలహీనము, జ్వరము మొదలగువాటికి నమృతమైన బొవడము నేను బహుమూత్రమువలన 1916 సంవత్సరమునుండి బాధపడుచుంటిని. నేను 1916 లో బొవడనేవకు గడంగి పథ్యము వుంచబడితిని. చక్కెరగాని వహాపదార్థములుగాని తిననూడదని చెప్పబడితిని. ఈ ప్రకారము 2 సంవత్సరములు పథ్యముండి మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా వ్యాధియొకను వుండెను. తర్వాత పథ్యమును వదలితిని. 1920 మే నెలలో వరుజ్వరము 85 రోజులువచ్చెను. దాక్టరుగారికి మాపినప్పడుమూత్రములో ఎక్కువభాగము తీసివేయడమని చెప్పిరి. 1920 అక్టోబరులో ప్రస్తుతము మద్రాసు, బార్మింగ్ అర్మీయన్ పీథిలో నెం 72 రు భవనమునందుండి తిరునల్వేటిల్లా కృష్ణాపురవాసియగు పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారిని చూచినంతట వారు యావ్యాధిని, బలహీనతను పోగొట్టెదనని పూచీపడిరి. కొంత యామనకు చాల బలవంతుడనైతిని. 26 నవంబరులో మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా దేవిధమైన వ్యాధిసంబంధములు లేవనిచెప్పిరి. పండితులవారి చికిత్సలో నుండుతరి 8, 9 రోజులు జ్వరమువచ్చెను. జ్వరమునకు 2, 3 రోజులలో బొవడ మిచ్చి నివారింపిరి. జె. బ్రాను, డిప్యూటీ ఎగ్జామినర్ 8-12-20 మిలిటరీ ఆకౌంటు డిపార్టుమెంటు, మద్రాసు.

జ్వరగడ్డ నరముల బలహీనత

రక్తములేకుండుట, బలహీనత శిరస్సునందు తెల్లనిమచ్చలు మొదలగువాటికి అత్యద్భుతనివారిణి కడచిన 12 సంవత్సరములనుండి జ్వరగడ్డచే బాధపడుచుంటిని. కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము బార్మింగ్ అర్మీయన్ పీథి నె 72 రు గృహమునందుండు సుప్రసిద్ధ పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారివద్ద బొవడము నేవించుటచే వ్యాధులనుండి విముక్తులయినట్టి ఆనేక రోగులచే యివ్వబడిన యోగ్యతాపత్రములు "హిందూ" పత్రికలో ప్రచురించయియుండుటను చూచి నేను తక్షణమే వారితో యొచ్చి వారివద్ద టిక్కి ప్రారంభించితిని. ఒక నెల బొవడ నేవ చేసినతరువాత నాకు అద్భుతమయిన గుణముకలిగినది. జ్వర గడ్డ పూర్తిగా కరిగినది. జ్వరగడ్డతో సహా నేను బలహీనత, రక్తక్షీణత మొదలగువాటిచే కూడ గడచిన కొన్ని ఏండ్లనుండి బాధ పడుచున్నాను. ఇవిగాక శిరస్సునందు తెల్ల మచ్చలు కూడయుండెను. శిరస్సునందుండు మచ్చలు అధికమగు నను భయముచే పలుమారు ఔరము చేసికొనుట కూడ మానితిని. ఒకమాసము రోజులు బొవడనేవ చేసినతరువాత నా బలహీనత కుదరినది. నాదేహమునందు రక్తము కృద్ధియైనది. నేను బరువునందుకూడ హెచ్చితిని. నా శిరస్సునందుండిన మచ్చలు పూర్తిగా మాయమై పోయెను. ఇప్పుడు ఔరము చేసికొనిన స్థలమునుండి ఒక బొట్టు రక్తముకూడ వచ్చుట లేదు. 20-12-1922.

కె. వి. నరసింహఅయ్యంగారు,

ఎల్. ఎమ్. ఇ. మెకానికల్ ఎంజినీరు, రిటైర్డ్ ఎక్జిక్యూటివ్ ఎంజినీరు గారైన ఎం. కె. అనంతచార్యులువారి మేనల్లుడు.

అతిమూత్ర వ్యాధిచే కలిగిన రాచకురుపుకు అత్యద్భుతనివారిణి

నేను యెడమ రొమ్ముపైన రాచకురుపుచే బాధపడుచుంటిని. ఆ భాగమునకు సరిగా నున్న బీపునందుకూడ మితిలేని బాధయుండెను. జ్వరముకూడ వచ్చుచుండెను. నేను ఆనేక వైద్యులతో యొచ్చితిని. వారు మాంసమును తిని వేయు వుండుట ప్రారంభపథ్యయందుగల నూచనలు చానికి గలవని తెలిపిరి. ఎడమరొమ్ము చివరభాగమందు రాచకురుపు మొననుండి గుండె కాయగల భాగమునందుకూడ కొంతవరకు వ్యాపించియుండుటచే శస్త్రచికిత్స చేయుటకు సందేహించిరి. అప్పట్వనకమున ప్రస్తుతము మద్రాసు, అర్మీయన్ పీథిలో నె 72 రు గృహమునందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారివద్ద చికిత్సచేసికొనమని కొందరు సలహానిచ్చిరి. వారు తక్షణమే నాకుచికిత్స ప్రారంభించి, లోనికి బొవడము, ప్రైవేటు బొవడమునిచ్చి అత్యద్భుతముగా నాకుండిన రాచకురుపును బాగుచేసిరి.

ఎన్. వి. పట్నంగం నాడారు,

ఎల్. వి. పట్నంగం అందు కో, నక్యమువర్తకులు, తపాల పెట్టె నెంబరు 555, మద్రాసు. 1-2-25.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

నరసాపురం తాలూకాబోర్డు

నూలు పోటీ వ రీ తు.

తాలూకాబోర్డువారి బంగారుపతకముల బహుమతులు

ఈనెల 28 వ తేదీని పోడూరులో యీ తాలూకాబోర్డు సభ జరిగినది. ఆరోజుననే గ్రామంలోనున్న గరల్లుస్కూలులో నూలువడకు బాలికలకు పోటీపరీక్ష జరిపిరి. అస్కూలులో రాట్నములు పెట్టుటకు వడకించుటకు ఎక్కువకృషి శ్రీయుతులు పోడూరి పేర్రాజుగారు యీస్కూలుయొక్క హెడ్మాస్టరు గారు తదితర ఉపాధ్యాయులు గావించిరి.

తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత గ్రంథి వెంకట రెడ్డిగారు బి. ఏ. టి. యల్ గారి అధ్యక్షతక్రింద సభజరిపి బహుమతుల నొసంగిరి.

అయిదుగురు బాలికలు 10 సంవత్సరముల లోపువారు వడకిరి. వీరిలో యిద్దరికి మొదటితరగతి బంగారుపతకములు వచ్చినవి. టిటిని రుద్రరాజు వెంకట్రాజుగారు చేయించియిచ్చిరి. మిగతా ముగ్గురికి రెండవతరగతి బంగారుపతకములు తాలూకా బోర్డువారిచ్చిరి. పోటీపరీక్ష 15 నిమిషములే జరిగినది. పొడవు 50 గజములు తీసినవారును సన్నము 90 నెంబరు తీసినవారును గలరు.

మిగతాబాలికలలో నూలువడకగలవారికి అద్దములు పుస్తకములను బహుమతులుగా నిచ్చిరి.

ఈసభకు యీజిల్లాలో పనిచేయు దేశసేవకులకు ఆహ్వానించిరి. శ్రీయుత వండు నారాయణరాజుగారు రాలేనందులకు జవాబువ్రాసిరి. శ్రీయుతులు శనివారపు సుబ్బారావు, పోడూరి పేర్రాజు, చంద్రభట్ట హనుమంతరావుగార్లు వచ్చిరి. ఖద్దరుమగూర్చి మాట్లాడవలెనని కోరగా శ్రీ సుబ్బారావుగారు గత ఏడునెలలవరకుంచి ఖద్దరుపని దేశమం చెటులజరిగినో ఆ వివరములు యీజిల్లాలో జరుగు పనియు తాలూకాబోర్డు వారు రాట్నములు పెట్టినందున లాభములచెప్పుచు బోర్డు వారిని రాట్న పరీక్షకు రోజుకు అరగంటపేపు ప్రతిపూట 15 నిమిషముల వో|| వడకుటకు నెలచెన్నలో వేయించవలసినదిగ కోరిరి. అటుపిమ్మట పేర్రాజు హనుమంతరావుగారున్న తాలూకాబోర్డు మెంబరు శ్రీ తాళ్లూరి నారాయణస్వామిగారు మాట్లాడిరి. శ్రీ మొగైతురు రాజావారుకూడ (తాలూకాబోర్డు మెంబరు) ఖద్దరుమగూర్చి ఎక్కువగా యీబోర్డు నందు పనిచేయుచున్నందున వారును మాట్లాడిరి.

బాలికలు వడకిననూలుతో నె 40 రు చాపులను నేయించిరి. వాటిలో ఒకటి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులవారికిన్ని తాలూకాబోర్డు మెంబరు రుద్రరాజు వెంకట్రాజుగారికిన్ని యీ స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులకును బాలికలు కానుకలుగా నొసంగిరి.

బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు కానుకలను ఆనందముతో స్వీకరించి ఖద్దరభివృద్ధినిగూర్చియు ప్రతిభారతీయుడు తప్పక ఖద్దరుకట్టవలెననియును విదేశీబట్టలను విదర్శింపవలెననియును మాట్లాడిరి. వారికిచ్చిన కానుకను యీజిల్లాలో దేశసేవనొసర్చుచు యీవిషయములో కృషిచేయుచున్న శ్రీ శనివారపు సుబ్బారావుపంతులుగారి కిచ్చుట ప్రశస్తమని బోర్డు మెంబర్లందరి ఆనుమతిపాదను అధ్యక్షులవారు సుబ్బారావుపంతులుగారికి సమర్పించిరి. సుబ్బారావుపంతులుగారు ఆకానుకను తీసికొనుట కింకను అర్హతచాలదనియు యిచ్చినందున తీసికొనుచు దేశసేవ యే నిరంతరము చేయుటకు భావానుని బోర్డు మెంబర్లను ఆశీర్వాదముచేయ మని కోరిరి.

సభ చాల జయప్రదముగా మంగళహారతులతో ముగిసినది.

(ఒకవిలేఖరి)

ఒక నవరణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యసంఘము 1925 సె|| డిసెంబరు నెల 19 వ తేదీ శనివారమునాటి పత్రికలో అనుబంధము 1వ పేజీలో "అధికమాసనిర్ణయము" అని నాచేవ్రాయబడిన వ్యాసములో 1వ కాలము పంక్తి 18 మొదలు 20 పంక్తివరకు నుండువాక్యము "కావ్యములకు తప్పక దృక్పథభిక్షాధికము అవసరమని అందరు ఒప్పుకోరు" అని ప్రచురమయియున్నది. "ఒప్పుకోన్నార" అని యుండవలెను.

(బాకుపల్లె సత్యనారాయణ)

తిమ్మరువాయువుకు

అమోఘమయిన నివారిణి

నాకు గడచిన మూడు సె|| రముల నుండి నాశరీరమునందున్న కీళ్ళన్నిటియందును తిమ్మరువాయువుచే గల తీవ్రమైనట్టియు, సహింపరానట్టియు బాధయుండెను. అందుచే నాకు ఆకలి లేకపోవుటయేగాక నిద్రలేకనే ఆనేక రాత్రులు గడచినవి. నాబరువు కూడ తగ్గెను. నా యెముకలు అన్నియు బాగుగా అగపడుచుండెను. నేను బ్రతుకుచు నను ఆశకూడ లేకపోయెను. ఇంతటి బాధతో జీవముతో నుండుటకంటె మరణించుట మేలని కొన్ని వేళలందు నాకు లోచించుచుండెను. నేను ఆనేక వి.ఎమ్.ఎస్. వరీతు నిచ్చిన ఘనవైద్యులవద్దకూడ చికిత్సచేసికొంటిని. తుదకు తాత్కాలికమైన గుణము కూడ లేకపోయెను. నా అవస్థవశమున ప్రస్తుతము చెన్నపురము, బార్మింగ్ అర్మీయన్ పీథిలో 72 యింటిలో నున్న పండిత శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. అతిస్వల్ప కాలములోనే నావ్యాధిని వారు అత్యద్భుతముగా బాగుచేసిరి. 9-8-24 మిన్. యు. హాలెండు.

"ఎల్లెన్ బగ్గ" ఆరతూన్ రోడ్డు, రాయపురము, మద్రాసు.

ద్వంద్వవ్యాధులకు శీఘ్రచికిత్స

పాతికడుపులో భరింపరాని పొట, మెదడులో యీలవంటుధ్వని, స్మృతి తప్పిపోవుట మున్నగు బాధలవలన నేను 20 ఏండ్లనుండి బాధపడుచుంటిని. నాకుమాత్ర గూడ ముట్టుకుట్టు, కడుపునొప్పి మున్నగువానిచే బాధపడుచుండెను. చాలమంది పాశ్చాత్యవైద్యులు మందుల నిచ్చిరిగాని యేమియు గుణమే గలుగలేదు. చివరకు మేము చెన్నపురి, బార్మింగ్ అర్మీయన్ పీథి 72 గృహములో కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్లు వారివద్ద మందు పుష్కల ప్రారంభించితిమి. ఏమిఆశ్చర్యమో తెలియదుగాని మా దీర్ఘ వ్యాధులు శీఘ్రముగా మాయమైనవి. 19-7-1922. ఎన్. గణేశ్, రిటైర్డ్ ప్రేక్షకమాస్టరు, తెప్పకళం.

పితాధిక్యముచే గలిగిన వాంతులకు లేక పిత్తపాండువకు నివారిణి

నా కొమారునికి కొంతకాలము క్రిందటనే పిత్తసంబంధమైనవ్యాధి కనిపించినది. వాని దేహము, కండ్లు మొదలగునవి పసుపుపచ్చగా మారెను. అందుచే వాడేమి తినినను కడుపులో నిలువక వమనముగుండుండెను. ఆంగ్ల బొవడములచే గుణముకానందున ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, బార్మింగ్ అర్మీయన్ పీథి నెం 72 రు గృహమునందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారివద్ద బొవడము ఇప్పించితిని. 2 దినములు బొవడముచే వమనములు నిలిచినవి. వాని కేలాటి వ్యాధియులేదు. 817 లింగిచెట్టిపీథి, వ. రఘునాథరావు, మద్రాసు 11-8-25 హైకోర్టువక్టీలు, మద్రాసు.

అతిమూత్ర వ్యాధిని త్వరలో కుదుర్చు నివారిణి

నేను బహుమూత్రవ్యాధిచే గడచిన 10 సె|| రములనుండి బాధపడుచున్నాను. 1917 సె|| రమునందు మేజర్ నిజ్ లాక్ గారు ఇవరల్ ఆఫ్ఫీయరు నాకుడియైనవైనవైన రాచకురుపును శస్త్రచికిత్స చేసిరి. అయినప్పటికిని నావ్యాధి కుదరలేదు. లేక తీపి, శ్వేతపాకుపు (అబ్బుచుక్క) గూడను తగ్గలేదు. మాత్రము స్పెసిఫిక్ గ్రావిటికూడ 128 నుండి తగ్గలేదు. నేను నింత నెందినందున కడపట తిరునల్వేటిల్లా కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్మీయన్ పీథిలో నెం 72 గృహమునందుండు, పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి వద్ద 15-7-24 తేదీనుండి బొవడనేవను ప్రారంభించితిని. అప్పటినుండియు కాఫీని, శరీయన్నును ఉపయోగించుచున్నాను. 20 దినములలోనే నాకు నావ్యాధిని కుదిర్చిన సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. ఆనేక ఆంగ్ల వైద్యులు అప్పటినుండి పరిశోధించి ఇప్పుడు స్వాభావికముగానే యున్నదని రూఢిగా తెలిపిరి.

ఎన్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్, బ్రావెలింగు అసిస్టెంటు మెన్డెర్స్ టి. ఆర్, టాకర్ అందు సన్ను, పూంతురోడ్డు, మద్రాసు.

40 వ దేశీయ మహాసభ

తుదిరోజు సమావేశము

(౧) పరిశీలనా వ్యాసవరణ ఓడుట

పండిత నైహు తీర్మాన మంగీకరింపబడుట

ఇతర తీర్మానములు

ఆసాము ఆహ్వానము సంగీకరించుట

౧. రంగస్వామి అయ్యంగారు, డాక్టరు అన్నారీ, పండిత సంతానంగార్లు కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడుట

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛాసర్వస్వ)

కొన్నూరు, తిలక్ నగర్, డిసెం 28:—40 వ దేశీయ మహాసభ తుదిరోజు సమావేశమున రాజకీయ కార్యవిధానమును గూర్చిన తీర్మానముపై చర్చలో చాలవరకు సరిపాటును, సభా మందిరము మరల నిండిపోయెను. కార్యక్రమము 12-30 ప్రారంభమయ్యెను.

సయ్యదు మజీదు భగ్త్ నవరణ

దేశముకానోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగనున్నదని ప్రకటించుచు సయ్యదు మజీదుభగ్త్ గారొక సవరణను చెప్పిరి.

ముజుందారుగారు

ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు ఒకమాటలో దేశము కానోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ లేదనియు, మరొకమాటలో ప్రభుత్వమునకు అల్పమేటమును బంపుటయుజూడ అందరును నవ్వెదగియు, ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యముజేయరనియు జెప్పిరి. నాయకులు సరిగా పదిపించుటలేదుగాని దేశము కానోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగనుండెనని ఆయనచెప్పెను. (హర్షము) ప్రభుత్వమువారు సరియైన ప్రత్యుత్తరమిచ్చుకొన్నయెడల కానోల్లంఘనమును సాగించుటకు స్వేచ్ఛాకమిటీని నియమింపవలెనని వారు కోరిరి.

సాంబమూర్తిగారి. సవరణ

సాంబమూర్తిగారు మరొక సవరణచెప్పిరి. కానోల్లంఘనమును ప్రకటించుటకు స్వేచ్ఛాకమిటీకి వదలివేయుట చారిత్రమము లేదు. దేశ విడివరలో కానోల్లంఘనమునకు సరియైన జవాబునిచ్చెను. ఈసారియెన్నికలసమయమున రాష్ట్రము లన్నిటియందును, మద్యనిషేధముగూర్చియో, పన్నులగూర్చియో లేదా మరొకకష్టముగూర్చియో నిరోధప్రచారములచేయుటకు బూనునెడల యెన్నికదారులకు సమన్వయము అయిన స్వరాజ్యపక్షమిత్రులకు చెల్లెను. బ్రాతిమత్తిభేదములు సమయమువరకును వేచియుండునెడల అదియెప్పటికినప్పుడో తెలియనే తెలియదు. దేశమును స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమునకు దారిదియుటకు మంచిమార్గము అనేక చోట్ల చిన్న చిన్న నిరోధముల ప్రారంభించవలయును.

శ్రీ కృష్ణదాసు లాలానవరణ

కానసభలలోనిసభ్యులు వానిని వదలివచ్చినపుడు కానసభలందుగాని కమిటీలలోని యెన్నుకొనబడియో, నామినేటుజేయబడియో వహించు నుద్యోగముల వీడిరావలెనని శ్రీకృష్ణదాసులాలాగా రొకసవరణను చెప్పిరి. ఈసవరణ ప్రకారమైనయెడల పండితమోతీలాలు స్క్రీను కమిటీకిని పటేలుగారు అసెంబ్లీ అధ్యక్షపదవికిని రాజీనామానీయవలయునని ఆయన చెప్పెను. మోతీలాలుగా రీసవరణ సంగీకరింపనియెడల కొంత బూటక మున్నదని యనుకొనవలసి వచ్చునని ఆయనచెప్పెను. ఈసవరణను సభ్యులుగారు బలపరచిరి.

పండితమాళవ్యాసవరణ

నిన్న సభాంతమున నుపపాదించిన సవరణను వివరించుటకు పండితమాళవ్యాగారు లేమసరికి సభయందు దర్శనంతో ము జెలరేగెను. (సవరణ యెట్టిదో నిన్నప్రకటించియుంటిమి) అప్పు థసరములో దాను, గాంధీ, తిలక్ గారలు సంస్కరణ కాసనము పుజేసి సహకారము జేయుటకును లేదా దేశక్షేమమున కవసరమైన యెడల ప్రతిష్టంభము జేయుటకును యేకీభవించిరని పండిత మాళవ్యా వెనుకటి సంగతిని జెప్పిరి. పండిత మోతీలాలుగారి తీర్మానము ఆకునకందకుండను పోకకుపొందకుండునన్నది. కాంగ్రెసు దీనిని అంగీకరింపకుండ దేశముయొక్కగౌరవమును కాపాడవలెనని ఆయన కోరెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు

కార్యవిధానమును నడుపజాలరు. అందుచేత ప్రపంచమంతయు కాంగ్రెసుమందిరమున ప్రకటించబడిన నీతివాక్యములందు 'చిత్తశుద్ధిగల్గియుండుడు' అనియున్న గాంధీవాక్యమును మాళవ్యాగారు జూపి అందరును చిత్తశుద్ధిగల్గియుండవలెనని కోరిరి. అసహాయోద్యమము విజయముగాంచలేదని ఆయన అభిప్రాయము. తరువాత స్వరాజ్యపక్షమువారు సంతానవరత ప్రతిష్టంభ మనలించెదమని కాసనసభలలో ప్రవేశించిరి. ఇదియు సాగకపోయెను. అది యెప్పటికి సాగదుకూడాను. తుదకు రెస్పాన్సివు సహకారమే యనుష్ఠింపబడినది. ఇది విచిత్రముగ నుండెను. ఇందు ఆయన వ్యక్తులనుగూర్చి చెప్పవలం చలేదు. మోతీలాలు సోదరుని విధాన మపజయము గాంచినందులకు ఆయనకు సిగ్గునున్నదని చెప్పెను. వ్యక్తులకు దేశము నెక్కువగా భావింపవలెనని ఆయనగోరెను. స్వరాజ్యపక్షము మోతీలాలు తీర్మానమునందు విధించినటుల జేయజాలరు. ఉద్యోగముల స్వీకరించు విషయ మిదివరకే పరిష్కారమయ్యెను. పండిత మోతీలాలు స్క్రీనుకమిటీ సభ్యత్వమును, పటేలుగారు అసెంబ్లీ అధ్యక్షపదవియు సంగీకరించి సార్థకము జేసిరి. మోతీలాలుగారు స్క్రీను కమిటీవలన నేమియో జరుగునని తలంచిరి, కాని మాళవ్యాగారులు దలంపరైరి. ఇదివరలో సైనిక విచారణ సంఘము యేమిజేయగలెనో ఆయన కనుభవముగలదు. మంత్రిపదవులను, ప్రభుత్వనిర్వాహక పదవులను దేశభక్తులు ఆక్రమించునెడల అచట సరియైనవిధమున నడుపుచు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడవచ్చును. ఆయనకు దేశమునందుగల 50 యేండ్ల అనుభవములోను తిలక్ కంటే విజ్ఞానపరుని కనుగొనలేదు. (హర్షము) గాంధీరూడ మోసపోయెను. కాని తిలక్ రెస్పాన్సివు సహకార మనలించుమని సలహానిచ్చెను. ప్రభుత్వములో నన్ని భాగములందును జేరి దేశాభివృద్ధికి సాధ్యమైనంతవరకు పిండివలెననియే ఆయన అభిమతము. స్వరాజ్యపక్షమువారు చెప్పినదేమి ప్రభుత్వస్థాపనములలో జేరిగిగాని వాని నుపయోగింపజాలక పోయిరి. మాళవ్యాగా రింకను ప్రసంగించుచు కానోల్లంఘనముమాటయేల యెత్తవలెనని అడిగిరి. ఈవిషయమున తత్వవేత్త యగు గాంధీయే దేశమందులకు సంసిద్ధముగాలేదని చెప్పెను. ఏ యుద్యమముగాని విక్రమములేదే సాధ్యముగాదని ఆయన జెప్పెను. దేశములో రోలుబిల్లు ప్రక్షాళన దేశము యేకమగుట చేతనే గాంధీ లేన యుద్యమమును ప్రారంభించెను. ప్రభుత్వమును లొంగునటుల జేయవలెనన్న రాజకీయపక్షము లన్నిటిని కలిపి ఒక్కటే కాంగ్రెసు పార్టీని స్థాపించవలయును. 1919 వరకును కాంగ్రెసునందు మహమ్మదీయులును, పెద్ద జమీందారులును జేరియుండి పాల్గొనుచుండిరి. ఇప్పుడు కాంగ్రెసుకొద్దిమంది స్వరాజ్యపక్షమువారి చేతులలో నికిపోవుటతో మహమ్మదీయులను భూస్వాములును బైట జిక్కిరి. తీర్మానమునందనేకయపందర్శకులుగలవు. కాంగ్రెసు ద్వారముదీసి యున్నదని చెప్పుటయేగాని సభ్యత్వపు హక్కువిషయమున మార్పుజేసిననుమూసియేయుంచబడినదని చెప్పవలయును. స్వరాజ్యపక్షము క్రిందటిసారి యెన్నికలలో విజయముగాంచ లేదనియు యూసారిగూర్చి యంతకన్న యెక్కువగాదనియు మాళవ్యాగారు హెచ్చరించిరి. కాంగ్రెసు యూతీర్మానము సంగీకరించునెడల దేశముయొక్క టేముమును పాడుజేయును. ఇకను నాలుగుసంవత్సరములవరకీ ప్రియుండును. ఆవివరకు రాయలకమిషను నెట్లనియమించెదరు. మాళవ్యాగారు ముగించుచు గత నాలుగుసంవత్సరములందున్న యిప్పుడు తనను బలపరుచువారెక్కువమందియున్నందులకు సంతోషమును చెప్పెను. నేడు ఆయనకు అపజయము గగ్గినను త్వరలోనే విజయము గల్గునని

ఆయన పల్కిెను. ఇదివరలో ప్రతిపది గావించి యాదేర్పని స్వరాజ్యపక్షము వారు త్రొత్త ప్రతిపదిను సమర్థించెదరని చెప్పవలెదను. మేనెలలో స్వేచ్ఛాకమిషను జరిపి భవిష్యత్తును నిర్ణయింపవలెనను నూచన యొక్కమైన దని ఆయన అభిప్రాయము.

జయకరుగారు బలపరచుట

పండిత మాళవ్యాగారి సవరణను జయకరుగారు బలపరచిరి. జయకరుగారు ప్రభమును తానును, కేల్కూరుగారును డాక్టరు మూండీగారును తమ తమ కాసనసభలందు సభ్యత్వమునకు రాజీనామాలు నిచ్చితిమనియు, స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులుగ ప్రవేశించి యుండుటచేత యిప్పుడు మార్చిన విధానము సంగీకరించుటచేత అక్కడనుండిపనిజేయజాలమనియు అంతేగాక తాము దేశములో రెస్పాన్సివు సహకార ప్రచారమును జేయగోరితిమనియు జెప్పిరి. ఈ ప్రకటనము సభలో కొంతమందికి హర్షము కలుగజేసెను. కాసనసభల కార్యక్రమము నమ్ముటయో, నమ్మక పోవుటయో రెండే మార్గములని జయకరుగారు జెప్పిరి. కాసనసభా ప్రవేశమునందు నమ్మకము లేకున్నయెడల వారు వానిలో నుండి బైటికి వచ్చి దేశమునందు ప్రచారము జేసి సిద్ధముగనున్న మార్గమున నడువవచ్చును. లేదా కాసనసభలలోనే యుండునెడల పండిత మాళవ్యాగారు చెలిపినటుల బాధ్యతను వహించి ప్రభుత్వవిధికారలకుమాత్ర మవకాశము నీయగూడవని చెప్పిరి. కాసనసభలలో ప్రతిష్టంభము జేయ నుద్దేశించినయెడల ఉద్యోగముల సభికారములను వహింపరాదు. చిత్తశుద్ధితో పనిజేయవలెనన్న కాసనసభా కార్యముల నడుపవలెను. దేశము కానోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగనున్నదని వారందరును ఒప్పుకొనిరి. కానిఈ తీర్మానమునందు ముందూ విషయమును తీసివేయవలెను. కానోల్లంఘన మొక్కటే ప్రయత్నముకనుసాధనమని యన్నమాత్రాన ఫలమేమి? దానియందునున్న కమిటీయొడల కాసనసభలనుండి యీవలకు వచ్చి కానోల్లంఘనమును ప్రారంభించుడు, లేదా ఆమాటయే తలపెట్టెనట్లు. ఈకానోల్లంఘన మన నేమియో యెట్లు ఆచరింపవలయునో ఒక్క గాంధీకే తెలియును. ఇకను కానోల్లంఘనమును నమ్ముకొన్నయెడల కాసనసభలను ప్రయోజన మున్నంతవరకు పనిజేయవలెను. ప్రభుత్వప్రత్యుత్తరము తృప్తికరముగ లేకన్న స్థానమును వీడుటయన్న ఆయనకర్తవ్యమన్నది. కాని తీర్మానమునందు స్వేచ్ఛాకమిటీ మరల సభ్యులను ప్రవేశింపుమని కోరిన కోరవచ్చుననుటలో సర్వమేమి? ఇకను మూడవక్లాజు నిబంధనలో ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము వచ్చువరకును ప్రభుత్వోద్యోగముల సంగీకరింపరాదని కలదు. ఆప్రకారమైనయెడల పండితమోతీలాలు స్క్రీను కమిటీయందు సభ్యత్వమును, పటేలుగారు అధ్యక్షపదవిని వదులుకొనవలయును. కాని రాజకీయములందు హేతువాద మనలించుట తప్పు. కాబట్టి వారచటనే యుండి యిదివరకువలెనే ఆత్మగౌరవముతో తమ ధర్మముల నిర్వర్తించెదరుగాక. రెస్పాన్సివు సహకారవిధానము వారు జేయుపనులన్ని నే స్థాపింపబడినవి. కొంతకాలమున కా విధానమే యంగీకరింపబడినది.

నేనుగు ప్తగారు

మోతీలాలుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. ప్రథమమునే ఆయన ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము తృప్తికరముగ నుండునంతవరకును ఉద్యోగముల సంగీకరింపరాదను విషయమై చర్చించిరి. ఈతీర్మానముపై ఓటుజేయువారందరును యీవిషయము మరచిపోరాదు. ప్రస్తుతము కానోల్లంఘనము మాట మాట్లాడుట గ్రంధస్థము మాత్రము గాగలదు. గాంధీమహాత్ముడు కానోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట కదను కల్గెనని నమ్ములేదు. మోతీలాలుగూడ సందేహించెను. అట్లే కి||శి|| దాసుగారుగూడ సందేహించిరి. కాని భగవంతుని దయవలన, యీమోతీలాలు నైహూగారి తీర్మానము సంగీకరించి యీసారి యెన్నికలలో చాలమంది కాంగ్రెసు సభ్యులను కాసనసభలకు బంపునెడల 1927 ఫిబ్రవరిలో బెంగాలు కాంగ్రెసు ఉత్తరువుతో తప్పక కానోల్లంఘనము ప్రారంభించి తీరును. బెంగాలులోను, మద్రాసులోను, ఆసాములోను యితరరాష్ట్ర కాసనసభలందును వాటి సభ్యులకు రాగలరు. జయకరుగారి రెస్పాన్సివు సహకారము సుస్పృహకులతో సహకారము జేయు యే యనును. కాని యిప్పుడే తీర్మానము సంగీకరించునెడల 1927 ఫిబ్రవరిలో సంస్కరణముల యంత్రము నాపివేయవచ్చును. పండిత మాళవ్యాగారు తిలక్ రెస్పాన్సివు సహకారము మాట జెప్పిరి. అది 1919 లో మాట. అసెంబ్లీలోను రాష్ట్రీయకాసనసభలందును డిమాండు లెన్నియో త్రొక్కి వేయబడినది. జయకరుగారింకను రెస్పాన్సివు సహకారము మాట్లాడెదరు. మాళవ్యాగారు గూడ వికమత్యములందవలెనని

యు పక్ష విభేదము లుండగూడదనియు తెప్పెదరు. కాని కాంగ్రెసువారులందరును కాంగ్రెసు నిర్ణయమును ఒప్పుకొన వలె గాని పార్టీలను వీయరాదు. (గయమాట యేమని ఒకేక)

నేనుగూ ప్రకారు:— గయలో మా కార్యక్రమమునందు మాకు సమ్మతముండెను. అందుచేత మేము బైటికివచ్చి యెదురు దిరిగితిమి. కాని యీమిత్రులు లోపలనే యుండి పార్టీలు లుగ జేయవలెనని కోరుచున్నారు. కాబట్టి నేను జెప్పనది లొంగకైన లొంగుట లేదా యెదురు తిరుగుదు.

అభయంకర నివాదము

అంతట అభయంకరుగారు (నాగపూరు) మోతీలాలుగా గ తీర్మానమును బలపరచుచు జయకరుగారి వాదములను ఖండించిరి. తిలకు బ్రతికి యున్నపుడు పదిమైళ్ల దూరముననైన డిలువజాలని జయకరు మాళవ్యాగారు తిరుగు అమ్మహోయని కపేరత్తి మంత్రిపదవుల నంగీకరించుట రెస్పాన్సివు సహకార మని చెప్పుట రెస్పాన్సివు సహకారసిద్ధాంతమున కవచారము జేయుట యని జెప్పిరి. అయినను సిద్ధాంతముతో తగాదా యే మియు లేదు. పండిత మాళవ్యాగారు మాట లేమిటి రిఖడ్డములు (తిప్పవలెనని జెప్పిన మాట బాగుగ నే యున్నది. ఏదోఒకవిధముగ జయకరు కేల్కూరుగారు గలసి, డాక్టరు మూంజీగారిని బైటికి దెచ్చినందులకు అభయంకరుగారు వారి నభినందించిరి. (నవ్వు) జయకరుగారి కాంగ్రెసును పార్టీవిషయముగాక దేశము మాట నాలోచించవలెనని కోరిరి. అయితే స్వరాజ్యపక్షము ఒక్కటే కార్యవిధానమునందు ముందుకు పోవుమన్నదని గాంధీ, బర్రెను పాడు, రిండింగప్రభువులు జెప్పినమాటలు వారు మరచిరా? జయకరుగారు స్వరాజ్యపక్షము దేశముకోసము పని జేయుట లేదనుకొనిరా? శుద్ధజోత్రయ వాదులకును స్వరాజ్య పక్షమునకును భేదము లుండవచ్చును. కానిఉభయమును త్వరలోనే యొకమై ప్రభుత్వము నెదుర్కొనగలరు. కాని జయకరుగారు తమరెస్పాన్సివు సహకార విధానముతో ప్రభుత్వము కాలేమిద బహిష్కరించుచుండిరి. జయకరుగారు కాసనోల్లంఘనము బూటకమనిరి. అబూటకమునే 24 గంటలక్రింద నొప్పుకొని పండిత మాళవ్యా కాకినండి రాగానే అభిప్రాయముల మార్పు కొనుట యెట్టి విషయము? జయకరుగారి తీర్మానము ప్రతిపదింపుట లేదని విషయంగర్హము సభలో చెప్పియుండలేదా?

జయకరుగారి నీవిషయమై యడుగగా విషయనిర్ణయ సభయందు తనసవరణ నుపపాదించనని చెప్పితినియు, అట్లే చేసినదియు జెప్పిరి.

అభయంకరుగారికి యిట్లు ప్రసంగించిరి. జయకరు గారు హేతువాద మవలంబింపవలెనని కోరుచు కాసనసభలను పనిజేయుదు లేదా బైటికి రండునికొరి. కాని వెంటనే రెస్పాన్సివు సహకార మనగా మంత్రి ఉద్యోగముల నంగీకరించుట యని చెప్పిరి. జయకరుగారు తనపక్షమును కొండపై కెక్కిరి. ఇంకను దిగవలసియున్నది. ఆదిగుట ప్రముఖ నుండవలెనో, అందుకు నుండవలయునో అసహ్యముగ నుండవలయునో వారే నిర్ణయించుకొనవలెను. (హర్షము.)

పాలీవాలుగారు

పాలీవాలుగారు హిందీలో చక్కగ నుపసంహరించు పండిత మోతీలాలుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. అందు దేశము కాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ లేదనియు, అయితే అదియే తుదకు ప్రభుత్వముపై ప్రయోగింపవలసినయ ప్రయోగము గలదనియు, ఈలోపల పండిత మోతీలాలుగారి తీర్మానము ముక్తమైనదనియు, అందుకు కాంగ్రెసు అంగీకరింపవలెనని యుగోరిరి. పండిత మాళవ్యాగారు సభామండిరమున నొకనైపున గాంధీ నీతివాక్యము 'చిత్తశుద్ధి' నుండు' అను మాటల నుద్ధరించి పల్కిరికాని యీనైపున దానుగారి నీతివాక్యము 'సంస్కరింపుడు లేదా అంతరింపుడు' అనియున్న దానిని జూడరైరి. ఈయంతేమీ తీర్మానమునందు విధింపబడినది.

శ్యామసుందరచక్రవర్తి ప్రతిఘటించుట

తెంగాలు నో-ఫోజరు శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు గాంధీసానుభూతి బడిన తీర్మానమును ప్రతిఘటించుట కష్టముగనే యుండవలయు, గాంధీకై నను దానియొడ హృదయపూర్వకముగ సానుభూతి లేదనియు, ఆయనమాత్ర మేమి చేయగలడనియు, ఏమక్రిస్తునవలెనే గాంధీ చెప్పిన మాటలను గూడ వారు విధేయతతో జూడలేదనియు జెప్పిరి. ఈతీర్మానము గాంధీయతనుకు విరుద్ధముగ నున్నది. ఇది మాటలమంపు దప్ప మరేమియుగాదు. నిష్కలముగ ప్రత్యుత్తరము ప్రాస. ఈతీర్మానము స్వయంసహాయము మాట నొకట ముగ్ధుడి, మరీయొకట అసెంబ్లీ తీర్మానమును ప్రత్యుత్తరమునీయు ప్రభుత్వమును గోరుచున్నది. ఈతీర్మానము నంగీకరించుటలను అభివృద్ధిరథము నెనుకకు మరల్చి అసహాయోద్యమ మును మాటల నిషేధార్థకమైనను అసహాయోద్యమ మునుమాట నిషేధార్థకమైనను నిర్మాకార్యక్రమముతో గూడుకొనియున్నది. తుదకు స్వరాజ్యమును దెచ్చుట కది యొక్కటియే మంత్రమని చక్రవర్తిగారు నుడివిరి.

డి. చు ఆళ్ లాలుగారు

రెస్పాన్సివు సహకారము వాదరణలో డెట్టుట యనగా ప్రభుత్వమువారి కొక్కొక్కరన్న తన్నుతుంటే దానికల్లా జవాబు జెప్పుట యని యర్థమగునని డి. చు ఆను లాలుగారు యం. యల్. ఏ. యనిరి. ప్రతిష్టంభముజేయు వారలను ఏగవర్నరు గాని మంత్రిగ నియమింపదు. రివరలు మంత్రులు గూడ సంస్కరణములు పనిజేయవలె వడ్డియు కమిటీయెదుట జెప్పిరి. మాళవ్యాగారి సవరణలన ప్రజల కున్న చెన్నెముకబలము తగ్గును. ఇప్పుడు దానిని బలపరుపవలసిన సమయమై యున్నది.

డాక్టరు మూంజీగారు

డాక్టరు మూంజీగారిని నుడివిరి: లాలలజవత్రాయగా రు తమ కీచీకటిలో దారి గాన్నించుటలేదనియు రెస్పాన్సివు సహకారము దారిజూపెననియు జెప్పిరి. ప్రభుత్వసేవ వదిలిరాదని ఆయన లాలలో నేకిభవించెను. ఏదైన ఒకపార్టీ మెజారిటీలో నున్నపుడు దానికి నాయకుని నియమించుకొనవలెను. ఆయనయే మంత్రులను నియమించును. ఆమంత్రులను గవర్నరు డిస్మిసు చేయజాలడు. వారు ప్రభుత్వసేవకులుగా గాక తమ పార్టీ సేవకులుగ నుండురు. గయవద్ద లాలాజీ తమను ఏప్పుటైతే నెనని ఆయనకు తెలియును. రెండేండ్లయిన పివ నూడ లాలాజీ అట్లే భారతయుండెను. ఆంగ్లేయులు కార్యభావము లేనివారుగ నుండిరి. ఎంతత్యాగము జేసినను వారు కదలలేరి. 25 వేలమంది జెయిలుకు బోయిరి. క్రిమినులు లాసవరణ చట్టము గా లేరు. తెంగాలుభిక్షనమును జూచి పాపము నేర్చుకొని రెస్పాన్సివు సహకారముద్వారా మోక్షము బడయును.

చర్చ ముగించుట-పండిత మోతీలాలు

ప్రత్యుత్తరము

సాయంత్రము 6 గంట లగువరకి చర్చ ముగింపవలెనని యుపపాదించి యంగీకరింపబడెను.

పండిత మోతీలాలుగారు చర్చకంతకు ప్రత్యుత్తరము వుచు నిల్చి చెప్పిరి. మాళవ్యాగారు 1919 లో గావించినప్రసంగముల నద్దించిరి. కాని మాళవ్యాగారు రామాయణమునుండి యుద్ధాటించిన బాగుండెడిది. (నవ్వు)

1919 నుండియు అభిప్రాయములందుకు మారెనో గాంధీ అసహాయోద్యమము నేల యవలంబించెనో భారతదేశములో తెలియనివారెవరు గలరు? మాళవ్యాగారు 1919 లో దాసు గారు చెప్పినమాటలనుద్ధాటించిరిగాని ఆయన చనిపావునపుడు చెప్పినమాటలను మరచిపోయిరి. ఫరీదుపూరు ఉపన్యాసమునందు దాసుగారు పరిష్కారము గురునయెడల ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వము అసాధారణాధికారములతో నడుపుకొననిచ్చి ప్రజలను పన్నులు చెల్లించవలసి నలవనీయవలెనని చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారుగూడ ఆఫరీదుపూరు ఉపన్యాసము జూచి సంతోషించిరి. కాసనోల్లంఘనమునకు నింకను నెక్కువ స్థితి రావలయును. గాంధీనిర్మాకార్యక్రమ మనుష్టించినగాని ఆస్థితిరాలదని ఆయనకు నమ్మక ముండెను. కాని స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు ఇదియే తుద కవలంబించవలసినదని చెప్పిరి. జయకరు గారు బాంబాయి లో నీ యుపన్యాసమును కాళ్ళత పత్రముగ భావించెను. మాళవ్యాగారు కాసనోల్లంఘన ప్రచారమునందు పాల్గొనక యొక్కడనో వైన నుండి చుట్టును జూచి 'నేను చెప్పలేదా' యందురు. స్వరాజ్య పక్షమువారు దంభముల బల్కిరిగాని చేసినపని యేమియులేదని మాళవ్యాగారు నిందించిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు చేసినప్రతిస ప్రకారము ప్రతియత్నమును నడిపిరియు, మెజారిటీవచ్చిన సంపూర్ణయవరత ప్రతిష్టంభన వలంబించెదమని చెప్పితి మనియు మోతీలాలు నుడివెను. బర్రెను పాడు ప్రభువే స్వరాజ్యపక్షము వారి కట్టుదిట్టములు గలదని వర్ణించెను. అట్టి యివాక్యము కాంగ్రెసుకు లొంగిపోవుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షము వారు కాంగ్రెసు సభ్యులుగాని మాళవ్యాగారివలె బైటనుండి నాటకము జూచుచు లేరు. అంతట పండిత మోతీలాలుగారు పట్టుకొని అసెంబ్లీ అధ్యక్షపదవిని సమర్థించుచు రాజైనను ఆయనను తొలగింపజాలవనియు, ఆయన నిర్ణయముల కందరను బద్ధులై యుండవలెననియు, ఆయన రానన్నాళ్ళను ప్రభుత్వమువారి రేమియు పని జరుపజాలరనియు జెప్పిరి. ఇకను తన స్థితినుకొని సభ్యత్వమునుగూర్చి చెప్పుచు అసెంబ్లీయిండియను

సాండ్ హార్డు గావలెనని కోరినదియు ప్రభుత్వమువారుమాగ్గను జూపుచునిరియు, తామటే సాంధ్యార్థము మార్గము జూపుచుంటిమనియు, ఈవిధముగనే ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణములకు దారి జూపుచుని కోరునెడల వారల్లై సహకారముజే సెదరనియు జెప్పిరి. మోతీలాలుగారు మాళవ్యాగారిని చిత్తశుద్ధిలో నుండవలెనని విజ్ఞప్తిచేసి ఆపెన్బీలో పై నాన్యుట్టిలునుతో సేవయవలెనని మాళవ్యాగారి వాదించిన యభిప్రాయమునుండి యుద్ధరించుచు మాళవ్యాగారు సంస్కరణములను జూటకమనిరియు, యిప్పుడాయన మరల నా సంస్కరణముల నే పనిజేయుమని కోరుచుండినదియు జెప్పిరి. మాళవ్యాగారు దెచ్చిన వికమత్వమునకు మోతీలాలుగారు పూర్వకొనిరి. కాని చెనుక కాసనోల్లంఘన మనుమాట లేకున్న యెడల వికమత్వముతో ప్రభుత్వము లొంగజాలదు. గాంధీ యాతీర్మానము నంగీకరించుననియు మాళవ్యాగారు 1919నుండి యు జరిగినదాని సంతకు వదలి అమృతపర కార్య విధానము నవలంబింప గోరుచుండిన వివరించి మోతీలాలుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

పండిత మాళవ్యా ప్రత్యుత్తరము

అంతట పండితమాళవ్యాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట కుపన్యాసదేదికనద్దకు వచ్చియిట్లు జెప్పిరి. "ఒకే తీరున మాట్లాడిననీను గుప్తగారును పండిత మోతీలాలుగారును యితరులను నేను జెప్పిన దాని కి రెండు మూడు విషయములలోన పార్థమిక దెచ్చిరి. (లేదు అవును అవును కాదు. కానియ్యండి అనుకేలు) నేను గుప్తగారు నేను దాసు చెప్పిన మాటలను తప్పుజెప్పితినిని. నేనొకటి నూచింపగోరెదను. అమృతపర తీర్మానమునకు రాజీకాజ్కాటి చేర్చబడెను. ఆ సమయమున ఆయన సంపూర్ణభాగ్యతాయత ప్రభుత్వముగావలెనని చెప్పెను. అవసరమైనపుడు సహకారమును, యింకొకప్పుడు అవసరమైనపుడు ప్రతిష్టంభనమును అవలంబించుట యవసరమని ఆయన చెప్పెను. ఇదే ఆదర్శమును జేరుటకు అప్పుడు తిలకు యిట్లు చెప్పెను. (ఈ సమయమున ప్రతినిధులు చాలమంది లేచి పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు అని అరచిరి)

పండితమాళవ్యా—వినుటను నేర్చుకొనడు. ఇప్పుడులే కున్న సత్యమును వినుడు. నేను 1919 ఉపన్యాసములనుండి యుద్ధరించితిని. గాంధీ, దాసు, తిలకు గారలు మీరు జేసిన పనులకు మూలములే యెనుమాట నిజము. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారు సరియవిధానము 1919 లో ననుసరించినదేయని నేను నూచింపలేదు. తరువాత గాంధీ అసహాయోద్యమమును దెచ్చెను. అది అవజయించెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు రెస్పాన్సివు సహకారమునే ఆదరణలో బెట్టిరి. ఈవిషయములన్నియు వినుటకు గాంధీ యిచటనుండి నామాటలను బలపరచిన బాగుండెడిది. ఆయన యొక్కడనే యున్నయెడల మోతీలాలుతీర్మానమును బలపరచియుండనివారే.

మోతీలాలునైపుగాగారు మాళవ్యాగారిస్టేటుమెంటును స్వవిషయమును దెల్పుకొనుటకుగాక ఆయనవాదములను చర్చించెననియు అది అన్యాయమనియు జెప్పిరి. గాంధీఉండేయేమి నిర్ణయించునోయనిగాక తీర్మానముయొక్క మంచిచెడ్డలనుబట్టి సభ నిర్ణయించునని చెప్పెను.

సవరణలన్నియు ఓడిపోవుట

మజీదుభక్షుగారు కాసనోల్లంఘనమునుగూర్చి తెచ్చినసవరణ నుపసంహరించుకొనిరి. ఎన్నుకొనబడిన ఉద్యోగముల నంగీకరించువిషయమై శ్రీ కృష్ణడుల్లాగారి సవరణగూడ ఈవిషయమై అభిభారత కాంగ్రెసుసంఘము ఆలోచించునని హామీనిచ్చినపిదప నుపసంహరించుకొనబడెను.

దేశము కాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగలేదన గోవిందా నందదాసుగారి సవరణ ఓడిపోయెను.

పండిత మాళవ్యాగారివస రణయు కోడిపోయెను.

పండిత మోతీలాలు తీర్మాన మంతట నంగీకరింపబడుట.

సభలో హర్షస్వనులు చెలరేగెను.

ఇతర తీర్మానములు

ఇకను మిగిలిన తీర్మానములు అగృహురాలే యుపపాదింపగా నంగీకరింపబడెను. మొదట కాంగ్రెసు, అభిభారత కాంగ్రెసు సంఘము, వర్కింగు కమిటీ సభలలో హిందూసాసీలోనే కార్యక్రమము నడపవలెనని కలదు. హిందూసాసీలో మాట్లాడజాలవన్న యెడల ఇంగ్లీషుగాని మరేరాష్ట్ర భాషగాని యుపయోగింపవచ్చును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యక్రమమురాష్ట్రభాషలో నడుపవచ్చును. హిందూసాసీగూడ నుపయోగింపవచ్చును.

రెండవ తీర్మానములందు విదేశమువందలి భారతీయుల జేమమును మనితయను ప్రతి ఘ సామ్రాజ్యమునందును విదేశ

ములందును వారి స్థితినిగూర్చి ప్రచారము జేయవలెననియు ను న్నకేసుతో కాంగ్రెసుక్రింద విదేశాంగ శాఖను స్థాపించుట కంగీకరింపబడెను.

జెనరలు సెక్రటరీలు జనపరిలాల సెహ్రా, బహులా, షామిక్సరాష్ట్రీగారు చేసినవేషు కాంగ్రెసు కృతజ్ఞతాభివంద నముల చెప్పెను.

క్రొత్త కార్యదర్శులు

వారిస్థానే 1926 సం॥నునకు డాక్టరు యం. పి. ఆ న్నాస్, పి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, పండిత కె. పంతులంగా రులు కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వెనుకటి కార్యదర్శులను ఆడిట్లను మరల నియమించబడిరి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘనివేదికమును లెక్కలను సమర్పింపబడెను.

ఆసాము ఆహ్వాన మంగీకరించుట

వచ్చేసంవత్సరము కాంగ్రెసు ఆసాములో జరుపుట కం గీకరింపబడెను.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని వందనములు

ఆహ్వానసంఘ పక్షమున డాక్టరు మురారిలాలుగారు ప్రతినిధులకు వందనము లర్పించుచు వారిచుట కాంగ్రెసుపని జే యుచున్నవారికి బలము నొసంగి రాజకీయకార్యమున పనిచే యుటకు తోడ్పడినవారికి. ప్రవర్తనము జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు తోడ్పడినవారికిని ఆహ్వానసంఘమునకు విరాళముల నిచ్చినవారికిని వందనము లర్పింపబడెను. వలంటీరులకు వంద నములను ప్రత్యేకముగ చెప్పిరి.

గతేత శంకర విద్యార్థిగారు బలపరచుచు వారికి మధ్య కష్టములు రావలెనయెడల నింకను బాగా పని జరిగియుండె డి దనియు, కాకాశి కైలు దోపిడికేసువలన చుఖ్యమగుకాంగ్రె సు ప్రచారము పోయినదియు చెప్పిరి.

యస్. శ్రీనివాసయ్యగారి ప్రత్యుత్తరము

ప్రతిఘటన పక్షమున యస్. శ్రీనివాసయ్యగారువందన ము లర్పించిరి. కాంగ్రెసులో వివిధపక్షముల సంఖ్యయు చేకూరి లా లాలజపత్రాయిత సలు తిర్మానమును బల పరచుటకై కాంగ్రెసు జయప్రదముగ జరిగెను. కాని ముఖ్య లగు సహాధ్యాయులను విడిపించుటకు నిశ్చయించుటలో సంతృప్తికి కొంత భంగము గల్గెను. కాని వారు మరల నీవిషయమై ఆలోచించెదరని నమ్ముచున్నానని చెప్పిరి.

అధ్యక్షురాలి సందేశము

సరోజినీదేవి భవముగించుచు నిట్లుచెప్పెను: "ఈముడు రోజులలోను మీరు స్వాతంత్ర్యము, తేనున్న మరణము ఆసు పట్టుకొనుండిరి. మీరు జేసిన ప్రతిపక్ష కట్టు బడి యుండవచ్చు పాపముజేసినవారగుదురు. నేను పతాకధారిని మాత్రమే. మీరు ఒకశ్రీకి బలమంతయు నిచ్చి చేబట్టించిన స్వాతంత్ర్యపతాకమును నేనువహించెదను నేను దానిని క్రిందబడజేయననిమాత్రము గట్టిగ జెప్పగలను. (హర్షము) సర్వేపనా స్ఫులింగోభవంతు

కాంగ్రెసునాయకులకుస్వాగతము

కాన్పూరు మ్యునిసిపాలిటీ సన్మానపత్రము లర్పించుట

(అ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు)

కాన్పూరు తిలకనగర్ డిశం 28:— కాన్పూరు మ్యుని సిపాలిటీ నేడు సరోజినీదేవికిని, మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజ దుగాకిని, యజ్. సి. కేల్కారుగారికిని, జే. యం. నేనుగుప గారికిని, స్వామి శ్రధానందమును, సన్యాసపత్రముల సర్పించెను. గాంధీ నహత్యవగుడైన సర్పింపవలె ననుకొనిరి గాని వారు రాజాలకపోయిరి. సన్యాసపత్రము లర్పించిన పురమండర మంతయు జనముతో క్రిక్కిరిసిపోయెను.

సరోజినీదేవి కాంగ్రెసుపక్షమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు తమవై విశ్వాసముంచినందులకు కృత జ్ఞతను చెప్పెను.

కేల్కారుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు ప్రభుత్వపు టధికా రులకు గాఢ యితరులప సన్మానపత్రము లర్పించు నాచారము ను పూనా మ్యునిసిపాలిటీ ముందు ప్రారంభించెనని చెప్పిరి. నేనుగుప్రగారు లోకలుబోర్డులకు నామినేషనుపద్ధతి నాపికేయ వలెననియు, ఇతరచేతములలో నెక్కడను యాపద్ధతి లేద నియు చెప్పిరి.

ఇతరులుగూడ తగురీతిని ప్రత్యుత్తరము లిచ్చిరి.

స్వరాజ్యపక్షకార్యవిధానమువై నసంతృప్తి

జయకరు, కేల్కారు, మూంజీ గారలు శాసనసభ్య త్వమునకు రాజీనామానిచ్చుట

(ప్రీ ప్రెస్ వార్త)

కాన్పూరు తిలక నగర్, డిశం 28:— బొంబాయి శాసన సభయందు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు యం. ఆర్. జయకరు గారును, అసెంబ్లీలో స్వరాజ్యపక్షమున కుపనాయకుడుగ నున్న యజ్. సి. కేల్కారుగారును, మధ్యరాష్ట్రముల శాసన సభయందు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు డాక్టరు బి. యస్. మూంజీగారును తమతమ శాసనసభలందు సభ్యత్వమునకు, రాజీ నామాలు నిచ్చుచు నీక్రిందివిధముగ ప్రకటించిరి.

"కాన్పూరులో 25 వ తేదీ స్వరాజ్యపక్ష సాధారణసభ యందు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యు లేవిధానము ననుసరింపవలెనో నిర్ణయించుచు గావించినతీర్మానమును మే మంగీకరింపజాలము. అందుకు కారణములను యీప్రేటుమెంటులో దెల్పబనిలేదు. మేము వేరేకొన్నియభిప్రాయముల గగ్గియున్నపుడు యీతీ ర్మానమునంగీకరించుటవలన వానికనుమలముగ ప్రవర్తించజాల ము. అందుచేత నీతీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగ ప్రచారము జేయ నుద్దేశించితిమి. ఆవిధానము రెస్పాన్సివు సహకారమార్గ మున నుండును. అందులకు స్వతంత్రముగ ఉపరించుటకును మేము జేయుపనులకు మంచిపునాది యేర్పరచుకొనుటకై స్వరాజ్య పక్షసభ్యులుగ పోటీజేసి శాసనసభలందు సభ్యత్వమును బొందిన వానికి రాజీనామా నిచ్చుచున్నాము. మేము డలపెట్టినకార్య విధానమున కటులేజేయుట అవసరము గాకపోయినను, మేము యేఅవస్థల లేకుండ స్వతంత్రముగ నుండగోరెదము. మమ్ముల నెన్నుకొనినవారు మేముజేయుపనులనుజూచి విచిత్రముగదలంప వచ్చును. కాని యీసందర్భమున మేము శాసనసభలందున్నంత కాలమును మమ్ముల నెన్నుకొనినవారు బలపరచుచు మాయందు విశ్వాసము గగ్గియున్నందులకు కృతజ్ఞతను చెప్పుచున్నాము.

అఖిలభారత స్థానికసంఘ మహాసభ

బి. యజ్. సాస్నాలుగారి అధ్యక్షతను సమావేశమగుట

తీర్మానములు

(అ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు)

కాన్పూరు తిలకనగర్ డిశం 28:— అఖిలభారత స్థాని కసంఘ మహాసభ కాంగ్రెసు కాంపులోనే 27, 28 తేదీలందు మిడ్నపూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు బి. యజ్. సాస్నాలు గారి అధ్యక్షతను సమావేశమయ్యెను. చాల రాష్ట్రములనుండి అధికారులును ప్రతినిధులు వచ్చిరి. అం దీక్రింది తీర్మానములు గావించబడెను.

తీర్మానములు

(1) ఒకకేంద్రసంఘ ముండవలెను. అందు రాష్ట్రమున కిద్దరుచోపున సభ్యులుండవలెను. అవసరమైన యింకను కొం డరుసభ్యులను జేర్చుకొనవచ్చును. (2) 1926 సం॥ మునకు బి. యజ్. సాస్నాలుగారి రధ్యక్షులుగను, డాక్టరు యజ్. యస్. ప రంజి పై గారు కార్యదర్శి, కో కాధికారి గ నుండును. (3) వర్కింగు కమిటీలో జి. ఆర్. వెంకటేశ అయ్యరు (మద్రాసు) అగ్ని చాదరీ (బెంగాలు) జి. బి. చాదరీ (బీరారు) జి. వి. పంతు (సం. రాష్ట్రములు) యస్. యస్. నాయకు (బొంబాయి) కే. ఆర్. ఖండికరు (మధ్య రాష్ట్రములు) రామరావుదేశికుభి (కాశ్మీ) గారలు సభ్యులుగ నుండురు. (4) వీరలు జేయవలసిన కార్యము లేవనగా 1 రాష్ట్రీ య స్వపరిపాలనా చట్టములకు విచారించి యేయే సందర్భముల సభిన్వృద్ధి ముఖ్యముగ ప్రాథమికవిద్యవిషయమై అవసరమో ఆచరణీయమో తెలుపవలయును. 2. అందలిధర్మములు భారత దేశమున కంతకును నెంతవరకు వ ర్తింపజేయవచ్చును. (5) ప్రక టన ప్రచార మార్గముని గనుగొనుట 4 కమిటీ ఆధికస్థితిని నిశ్చ యించుట. 5 సభ్యులను 1926 ము చందా 1 రూపాయ చొ॥ నిర్ణయింపబడినది. అప్పుడే చందాలు వసూలుజేయుటజి నుంచి పారంభమే జేయబడెను.

అఖిలభారత నిమ్న జాత్యుద్ధరణ మహాసభ

స్వామి శ్రధానంద అధ్యక్షతను సమావేశమగుట

నాయకుల ఉపన్యాసములు

(అసాసియేటెడు స్పెషలు సర్వీసు)

అఖిలభారత నిమ్న జాత్యుద్ధరణ మహాసభ ప్రథమసమా వేశము ఆర్యసమాజమందిరమున స్వామి శ్రధానంద అధ్యక్షతను సమావేశమయ్యెను. స్వామి శ్రధానంద స్థానందు హస్తములజె లరేగ లేచితమయుపన్యాసమును హిందీలో జెప్పిరి. అందు వారు యీ అస్పృశ్యత సమస్యనంతయు పూ ర్తిగచర్చించిరి. అంతట నెక్కి రాంకర్న, డాక్టరు మూంజీ, లాలా లజపత్రాయీగారుల అస్పృ శ్యతను తొలగింపవలసిన యవసరముగూర్చి మాట్లాడిరి.

డాక్టరు మూంజీగారు మాట్లాడుచు యిత్వము హిందువులను పాలించుచున్నది. ఒక్కొక్కరిమూరేగాక మహమ్మదీయులు కూడ పాలించుచుండినదియు, వారు రోజుకురోజు తమరాజకీయప్రా ముఖ్యమును యెక్కునజేసికొనుచుండినదియు చెప్పి సాధ్యమై నంతర్వరలో అస్పృశ్యతను తొలగించి హిందూసంఘమును బల పరుపవలసినదిగ కోరిరి. హిందువు తమ హిందుత్వమును నిలుపు కొనజాలకున్నయెడల స్వరాజ్యమువచ్చి ప్రయోజనములేవని చెప్పిరి.

లాలాజీ యుపన్యసించుచు అస్పృశ్యతను తొలగించుట ధర్మమనియు, హిందూజాతికిని, దేశమునకును అవసరమనియు చెప్పిరి. అస్పృశ్యతను తొలగింపవచ్చుయెడల హిందువులు ధర్మమును బలమును నిలుప జెట్టిజాలరనియు, దేశము స్వరాజ్య మును బడ య జాల దనియు చెప్పిరి. హిం దువు లైన తోటి హిందువును, భాత్యవిశ్వాసముతో ప్రే మించుటను నేర్చుకొనవలెనని ఆయనజెప్పెను.

మరల సస్పృశ్యత మహాసభ నిన్న సమావేశమై అస్పృశ్య తానివారణగూర్చి యనేక తీర్మానముల గావించి ముగించెను. అందొకటి సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు మ్యునిసిపలు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డులలో నిమ్న జాతిసభ్యులను నియమింప నిశ్చయిం చినందులకు సానుభూతిచెల్పెను. హిందువులు అస్పృశ్యులను తమయిండ్లలో పనివారులుగ నుంచుకొనియు, మ్యునిసిపలు, జిల్లాబోర్డులలో సభ్యులుగ నెన్నుకొనియు తోడ్పడవలెనని యితర తీర్మానములు గోరెను. తుదకు సభముగించుచు స్వామి శ్రీ చాల ఉద్వేగకరమును నుపన్యాసము గావించెను.

గంధర్వ మహావిద్యాలయ గాయక మహాసభ.

స్వరపద్ధతినిగూర్చి చర్చించుట

(అ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు.)

కాన్పూరు తిలకనగర్ డిశం 28:— గంధర్వ మహా విద్యాలయ గాయక మహాసభ ప్రొఫెసర్ కల్కారుగారి అధ్యక్ష తతను రెండవసారి సమావేశమయ్యెను. అప్పుడు గంధర్వమహా విద్యాలయస్వరపద్ధతినిగూర్చి ముఖ్యముగ చర్చింపబడెను. దానిపై ఉపన్యాసములను వ్యాసములును గావించబడెను. ప్రస్తుతము భారతదేశమున స్వర పద్ధతి యందు గల లోపాలలోపములు వివరింపబడెను. భత్ ఖాండీస్వరపద్ధతియం దలి గొప్పలోపములు వివరింపబడెను. ప్రొఫెసరులు ఫేర్, బాదాస్, బాబూరావు, గోవిందరావుగారలు చర్చయందు పాల్గొనిరి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

శోవుంటురోడ్డు, మద్రాసు. 29-12-25 మంగళవారమునుండి 1-1-26 శుక్రవారమువరకు

క్రొత్తసంవత్సరమునకు ప్రత్యేకముగా "అన్ని సూతనతమాషాలు"

ప్రదర్శించబడును అనందమును, సుఖమును గలిగించును

దేశారాధకకష్టనివారణ సభ

గోవిందానందుని అధ్యక్షతనాసనము

శాసనోల్లంఘనమే స్వరాజ్యమునకు మార్గము

కాంగ్రెసుపై నేరము లేదు

కాన్పూరు తిలకనగరము, డిసెంబరు 28:—రాజకీయముగా దేశముకొరకు పాలుబడి జైలుకు బోయి కష్టముల బొందుచున్న వారందరును నేడు సమావేశమై పహాసభను గావించిరి. ఎప్పుడో ఒకప్పుడైన జైలుకు బోయినవా రెందరో సభకు వచ్చియుండిరి. అచ్చటచ్చట కమ్యూనిస్టులుకూడ మార్పుండియుండిరి.

స్వాగతోపన్యాసము

సమావేశమైనవారికి స్వాగతమిచ్చుచు హిందూదేశమున కెప్పటికైన స్వరాజ్యము కావలెనాయనియు, దౌర్జన్యరాహిత్యపద్ధతినీ గాంధీగారు స్థాపించగలరాయనియు స్వామికుమారానందగారు తమ సందేశములను చెప్పిరి. కష్టముల నందుచున్న హిందూదేశమునకు తగిన యుద్యమముగాక ఆధ్యాత్మికోద్యమముగానున్నది. కావున సహాయ నిరాకరణోద్యమము అపజయము గావించినది. సహాయ నిరాకరణోద్యమమునుండియే దానిసంతకు లు (స్వరాజ్యవాదులు) దృఢించిరి. అందువల్లనే కాంగ్రెసు కొద్దిలో నాశనమగుటకు సిద్ధమగుచున్నది. 1920 లో ప్రభుత్వమువారికి బంపిన సవాలు ఇప్పుడేదీ? కాకోర్కె లుదోపిడి నాశనముగాకొని సంయుక్తరాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారు ఆర్డినెన్సును పెట్టెనన్నదంతి నిజమయ్యెనేని మన కష్టములన్నియు వృధాగా పోవలసినదేదా? స్వాతంత్ర్య సమరమున కై పోరాడుచున్న వారి కష్టములను తగ్గించవలెనన్న రాజకీయముగా కష్టముల బొందుచున్న వారందరును ఒక్కటిగావలెను.

అధ్యక్షతోపన్యాసము

సభాధ్యక్షులగు స్వామి గోవిందానందుగారు మొట్టమొదటిలో సభనుగరించిన అపహేల నిట్లుతోలగించిరి:—ఈసభ బంధిపోటు గాండ్రు విప్లవకారులది కాదు. ఈసభ హిందూదేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై తమరక్తమునైనను ధారపోయుటకు సిద్ధముగా నున్నవారిది. 1921 సంవత్సరపు కార్యక్రమమును నిలిపివేయుట జాతి కగౌరవముగా నున్నది. దానిని తిరిగి ప్రారంభించవలెను. ముందు స్వాతంత్ర్యము పిమ్మట సంఘభావ మనునది మన ఆచర్యవాక్యముగా నుండవలెను. హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనముని పృథాక్రమ పడుటవల్లనే యన్నిసిలుగుల పాలు కావలసినవిచ్చినది.

ఒక్కటేమార్గము

స్వరాజ్యమార్గము కారాగృహముల గుండా నున్నది. రాజకీయములు రాజకీయవేత్తలు మనకిప్పుడవసరము. దేశభక్తి దేశభక్తులు కావలెను. స్వరాజ్య సంపాదనకు శాసనోల్లంఘన (సత్యాగ్రహము) మొక్కటియే మార్గము. బాంబులు రాట్నములు కొనినిలుచరల గావు.

ఈసభ హిందూదేశవిమక్తిసభ. కారాగృహముల గుండాను ఉరికొయ్యల మధ్యనుండియు స్వాతంత్ర్యమార్గము పోవుచున్నదని మానవ్యము.

కాంగ్రెసుయొక్క నేరము

మనమందరమును కష్టముల ననుభవించుచు ప్రభుత్వము వారిచే లెక్కలేని యడుముల బెట్టుబడి మన పక్షమువారిచేతను జాతిచేతను విడువబడిన సమయములను జ్ఞప్తియందుకొనుచు. వారి ఆత్మగౌరవముకొరకు స్వాతంత్ర్యము కొరకేగదా మనమున్న యిడుములబడితిమి. అట్టిచునను రాజకీయ అస్పృహలముగా చూడబడితిమి.

ఆకష్టములన్నియు అతిసాహసముతో గడపితిమి. 1917 సంవత్సరములో రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల చేయవలెనని కాంగ్రెసులో నొక తీర్మాన ముపపాదించబడెను. అప్పటినుండియు దేశముకొరకు కష్టముల పాలగుచున్న వారున్నారగదాయని కొందరైనను గుర్తించిరి. అయినను వారిసందర్శిని జాతియొక్క నిర్మాకరైలుగానే భావించిరి. ఇంకను వారు జాతి యుక్తవాలా బాసువంటి ఘోరములలోనే స్వాతంత్ర్యము కలదను నమ్మకముతో దేశసేవను సల్పుచుండిరి.

ఈసభ్యులువైపునకు గాంధీబలవంతముగా దృష్టిని మరల్చెను. కాని అనుహాత్ముడు తన యుద్యమమును క్రిందటి బెల్లము కాంగ్రెసులో వదలకొనెను. రాజకీయముగా కష్టముల పాలై

జైలుల్లో బడుచున్నవారికిని వారికుటుంబములకును సహాయము చేయవలెనను తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. ఈవిషయము బాన్స్లోలో సంభవించినదానికంటె గొప్పది. తెంగాలు ఆర్డినెన్సుకుంటే కఠినతరమైనది. కాంగ్రెసువా రెప్పటికిని గుర్తించజాలనట్టి యీ దేశారాధకుల సేవలవల్లనే బ్రిటిషువా రొసంగిన కొద్దిమార్పులైనను కలిగినవి. అట్టి కష్టములపాలై వారు సంపాదించిన ఫలముల ననుభవించి మెదలక యూరకుండుట కేవల మన్యాయము. స్వాతంత్ర్యము. ఇదియు కార్యకుల న్యాయమైన హక్కులను పెట్టబడిపోరులు సరిగా గుర్తించనట్లుగా నున్నది.

ఇంకను కాంగ్రెసువారిని గుర్తించునట్లుయెడల వారందరును ఒక్కటిగా చేరవలసియుండును. త్యాగముయొక్క పవిత్రతను ముందు గుర్తించినయెడల దానిఫలములను పిమ్మట ననుభవించవచ్చును. తెంగాలు ఆర్డినెన్సు కాకోర్కెలుదోపిడికేసులనుగూర్చి యూరకొండదని చెప్పట నిష్ప్రయోజనము. మీరును మునునా శతనము జేయుటకు బూనుకొన్నచో మేమును మిమ్మును నాశనము చేసెదమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. కావున దేశభక్తులు కష్టములపాలై అంతరించి పోకుండ యీసభవారు చూడవలెను. ఇటువంటి ఘోరములను రికార్డుజేసి యందులకు ప్రతిరాష్ట్రముందు మనదొక సంఘముండవలెను. ఇప్పుడు సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు కాకోర్కె రైలు దోపిడి కేసులో కొంతమంది

యన్. సి. కేల్కర్-గుగారు

నేడు కాన్పూరు లో జరిగెడి

హిందూమాహాసభ కార్యక్షులు

ని విడుదల చేయవలసి వచ్చినది గావున ప్రతిగ్రామమందును పల్లెయందును విప్లవసంఘము లున వనియు వాంతులు దోపిడి గాండ్రు అంగ్లేయప్రేమలను బెదరించుచున్నారనియు గోలపెట్టి “హిందూదేశభక్తులను ప్రాణముతో పూడ్చిపెట్టుటకై నిన్నును కోరెదరు. శాసనసభలగుండాను రాట్నముల జ్వారా నీజాతికి ముక్తిలేదు. తమకు గావలసిన స్వాతంత్ర్యము కొరకై యిడుముల ననుభవించుటకు భారతీయులు సిగ్గుపడవలెను. ఈదేశముకొరకు పోరాడినటునంటి అంగ్లేయులు మనము మాడ అంతత్యాగము లొనర్చినగాని కొంచెమైన లొంగరు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మను సంకుచితోద్దేశ్యమును క్రిటిషువారు వదలుకొన్నట్లయిన భారతీయులు సామ్రాజ్యముతో సంతోషముగానే యుండురు.

విదేశములలో భారతీయ నిర్బంధితులు

విదేశములలో రాజకీయముగా కష్టముల పాలగుచున్న భారతీయులను గూర్చి అధ్యక్షుడు డిల్లు చెప్పెను:—

కొందరికి తమదేశమునకు తిరిగి వచ్చుటకు ప్యాసపోర్టుల నిచ్చుటలేదు. కొందరి ఆస్తులు జప్తుచేయబడినవి. వారిమీద నాధారపడి యున్నవారు తిండిలేక మారుచున్నారు. మనకు స్వాతంత్ర్యము లేనిది వీరిసందరును హిందూదేశమునకు గొనితెచ్చుట దుర్లభము. కాని యీలోగా వారితో సంబంధములే లేరవుచున్నట్లు మంచిది. హైంపన జాతీయోద్యమ రాయబారులు విదేశములలో కొందరుండవలెను. కావున వారిపరిస్థితులు మనకు బెల్లుచు మన పక్షములలో మార్పులు కలిగించుటకును వారిని మనదగ్గరగా నుంచుటకును విదేశాంగకార్యాలయ మొకటి యుండవలెను. భారతీయుల స్వాతంత్ర్యసమరమును గూర్చి చెబుచుప్రతియొకటి యుండవలెను. (అ. ప్లె. స)

అఖిలభారత క్రైస్తవ మహాసభ

వెంటనే స్వరాజ్యసంపాదనను గోరును లిబరులు స్వరాజ్యపక్షమువారితో నేకీభవించుట.

కలకత్తా డిసెం 28:—అఖిలభారత భారతక్రైస్తవ మహాసభయొక్క 12 సమావేశము నేడు జరిగెను. ప్రతినిధులకు స్వాగత మిచ్చుచు యస్. సి. ముఖర్జీ గారు తమనొక్క-విషయము బాధించుచున్న దనియు రాజ్యాంగసంస్కరములను గూర్చి తమ యభిప్రాయమేమో స్పష్టముగా జెప్పి స్వరాజ్యమును కీ ప్రముఖ సంపాదించుటకు తా నేపదతి అవలంబించ దలచుకొన్నచో తెలియజేయవలసి యున్నదని చెప్పిరి. స్వరాజ్యమే అందరికిని గమ్యస్థానము. అందులో నందరును ఏకీభవించుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారి వైఖరి నిరంతరము ఊగులాడుచుండుట విమర్శనీయము. స్వరాజ్యసంపాదనాతురతలో వా కేమియు దోచక వాదోచుటనుండి మరియొకచోటికి బోవుచు విధానమును మార్చుకొనుచున్నారు. స్వరాజ్యవాదులు సామాన్య జనులదృష్టి నాకర్షించినమాట నిజమేకాని వారు చేసినదేమియు లేదు. లాఆర్డరులను నిలుపుట ప్రభుత్వమువారివిధియేగాని, పాపము వారియందు (పజలకుగల నమ్మకమును చెడగొట్టుకొనుచున్నారు.

తుదకు ముగింపుచు స్వరాజ్యసంపాదన క్రైస్తవులకును గమ్యస్థాన వనియు హైందవనామ్రాజ్యమునందు తాముగూడ పాదులని వారెంచుకొనుచున్నారనియు క్రైస్తవస్వరాజ్య సంపాదనయే వారికిని ఆదర్శ మనియు ఆ విషయమున లిబరలు స్వరాజ్యపక్షములవారితో వా రేకీభవించురనియు వారు చెప్పిరి. (అ. ప్లె.)

అఖిలభారత సత్యోదక మహాసభ

అమ్రోట్, డిసెం 28:—కె. జి. బాగ్గీగారి అధ్యక్షత క్రింద నేటి యుదయమున నిచ్చట అఖిలభారత సత్యోదక మహాసభ సమావేశమయ్యెను. సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు వేదశాస్త్ర సంపన్న ఆనందస్వామిగారు ప్రతినిధులకు స్వాగతమిచ్చుచు హిందూసంఘమును పునరుద్ధరించి జన్మభేదములను మాపుటయే తమ యుద్యమముయొక్క ముఖ్యోద్దేశమని చెప్పి సభవారు చేయుచున్న పని మరికొంత విశాలము కావలెనని కోరిరి. తమ అధ్యక్షతోపన్యాసములో దేశము లో ప్రజారాజ్యమును స్థాపించుట కవసరమగు సాంఘికమార్పులను తెచ్చుటకు అటువంటి యుద్యమములే ఆధారములని బాగ్గీగారు చెప్పిరి. (అ. పా.)

బొంబాయి వాణిజ్య లేఖ

(మ. శ్రీరామశాస్త్రిగారు ఎం. ఐ. పి. యస్)

ఆర్థిక స్థితి డిసెంబరు 28:—ఇంఫీరియల్ బ్యాంకురేటు (డిసెంబరు 31 వ తేదీ నుండి) 60/80 బ్యాంకు ఆఫ్ ఇంగ్లాండు రేటు (,) 50/క్రిష్టమనీపండుగలు వచ్చుటచే ఇంఫీరియల్ బ్యాంకు వారు వారి స్టేటుమెంటు నీయలేదు. సోమవారమువరకు వెలువడదు. ప్రస్తుతము మార్కెటు కదలిక లేక యు పెడిగాని వచ్చెడి వారములో డబ్బు కొంతవరకు నిక్కచ్చిగనుండవచ్చును. పండుగుల కొరకై చాలమంది డబ్బు బ్యాంకులనుండి తీసివేసిరి. కాని వచ్చెడి వారములోకూడ హెచ్చుబిత్తియొండవకూడదు. డిసెంబరు 15 వ తేదీ వరకు కరెన్సీ ఆఫీసునుండి మరియొక కోటిరూపాయల నోట్లు యాయబడెను. అక్టోబరు నెలనుండి ఇంతవరకు 7 కోట్లు రూపాయలు కరెన్సీలో పెట్టబడెను.

ప్రత్తి మార్కెటులో అంత కదలికలేదు. జపాను, యూరపియను వర్తకులు అంత పెచ్చుగా కొనుటలేదు. బ్రహ్మమాది జిల్లాలలో అనగా నాగపూరు, అమరావతి, పిగానుజిల్లాలలో అకాలపు వర్షములు కురియుటచే ప్రత్తి అంత బాగుగ లేకపోవుటచే గాక రావలసినంత ప్రత్తి రాదని తోచుచున్నది. ఈ నెల 12 వ తేదీ వరకు బొంబాయిలోనికొచ్చిన ప్రత్తి తేలులు 17,244. ఇందు మధ్యపరగజాలనుండి సుమారు 3 వంతులు వచ్చెను.

ధాన్యము 126,183 బేలులు
వేరుశనగ 21,092 ,,
డిసెంబరు 19 వ తేదీ వరకు ఇంగ్లాండునుండి యితరదేశములకు పంపిన బంగారము 11.59 పానులు. ఇండియాకు మార్తము 48,000 పానులు పంపబడెను.

కాన్పూరు కాంగ్రెసు మహాసభ

కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభాసమావేశము నిన్న టిలో ముగిసెను. రాజకీయ కార్యక్రమముగూర్చి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము తుద కంగీకరింపబడెను. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి సహకార తీర్మాన మోడిపోయెను. కాంగ్రెసు మహాసభ వారంగీకరించిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. ప్రస్తుతకర్తవ్యము నది స్పష్టముగ తేటపరచినది. ఇకనుండియు కాంగ్రెసునకు రాజకీయకార్యక్రమమును నిర్వహించును. కాంగ్రెసు వ్యవహారములను నెరవేర్చుటకు కాంగ్రెసు సభాసమావేశము వెచ్చింపబడును. కాంగ్రెసు యంత్రము నిందునిమిత్త ముపయోగింపవలెను. ఇట్టిమార్పు గలుగకతప్పదు. ఏలనన, కాంగ్రెసు బహిష్కారమును వదలుకొని స్వరాజ్యపక్షమునకు కాంగ్రెసునందగ్రహణమిచ్చినవిమర్శ, నింకను కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కాంగ్రెసు నిర్వహింపకుండుట ఆత్మహత్యయగును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ ఖీణించును. కాంగ్రెసుసభయే శాసనసభా వ్యవహారములను నడుపవలెనని ఆంధ్రరాష్ట్రమేమి, మరెక్కొన్ని రాష్ట్రము లేమి అభిప్రాయపడినవి. పాట్నా తీర్మానమునకు పిమ్మట కాన్పూరు తీర్మానము రాకతప్పదు. అందుకు విచారింపబనిలేదు. కాంగ్రెసు యాజమాన్యముక్రింద కాంగ్రెసు కార్యక్రమము జరుగునెడల, ఎక్కుడు సాఫల్యముగ జరుగునని తలంపవచ్చును. ఎవరియిచ్చ వచ్చినటుల వారు మెలగుటకు వీలుండదు.

రాజకీయ కార్యక్రమ మొకవంక జరుగుచున్నను, నూలువడుకుపనులు కొనసాగుట కభ్యంతరముండదు. అఖిలభారత తంత్రకారకసంఘము ప్రత్యేకముగ పనిజేయుటచే, కద్దరు నిర్మాణమును తన్మూలమున నిర్మాణకార్యక్రమము గ్రామ పునర్నిర్మాణము మున్నగు కార్యములు కొనసాగుట కవకాశము గలదు. రాజకీయకార్యక్రమమును కొందరును, నిర్మాణ కార్యక్రమమును మరి కొందరును నెరవేర్చగలరు. కద్దరునిర్మాణమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుటకుగాను ప్రత్యామ్నాయపు చందా యంగీకరింపబడెను. పాట్నాయందు నిర్ణయింపబడిన రెండువేల గజముల ఖాళుగాని, పావలారొక్కమును గాని కాంగ్రెసు సభ్యులు గాగోరువారు చెల్లింపవీలు గలరు. కద్దరునిర్మాణమునందేమూత్ర మభిమానమున్నను నూలుచందాను తప్పక చెల్లించి గాంధీమహాత్ముని సంకల్పమునకు తోడ్పడుట శ్రేయస్కరము. కాంగ్రెసుసభ లన్నిటియందును సభ్యులు కద్దరును విధిగ ధరింపవలయు నని నిశ్చయింపబడినది.

ఇందుకు సముతము అభ్యంతరము జెప్పినవారు గలరు. కాని, సభ్యు లీనియమమునకన్న ముందు జని ప్లవేలయందు ఖద్దరును ధరించి, ప్రజలకు మార్గదర్శకులు గాగోరెదము. విదేశీవస్తువులు ధరించెడి నియమములకు సంతోషపూర్వకముగ లొంగిడివారు, కాంగ్రెసు సభవారు గావించిన కట్టుదిట్టముల నేవగించుట విచిత్రముగ నుండును. కాంగ్రెసు లుతో బ్రవేశించువాడును, తదితరులును గూడ నిర్వహింపగల కార్యక్రమము పండిత నెహ్రూగారు తీర్మానమునందు పొందుపరుపబడి యున్నది.

ప్రస్తుత సమయమున శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు వీలులేదని కాంగ్రెసుసభ గ్రహించినను అందుకై దేశమును సంసిద్ధపరుపవలయు ననియు, దానిని చరమప్రతిక్రియగ చేపట్టవలయు ననియు, కాన్పూరు తీర్మానము గోరుచున్నది. తదర్థమై ఆత్మవిశ్వాసమును ఆత్మగౌరవమును పెంపొందించెడి నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగింపవలయు నని హెచ్చరించుచున్నది. రాటము, అస్పృశ్యతానివారణము మద్యసాననిషేధము, నిమ్నజాత్యుద్ధరణము. అంతఃసఖ్యప్రవర్ధనము, గ్రామనిర్మాణము, స్థానికసంఘాక్రమణము, కార్మికోద్ధరణము మున్నగు సంశయములకు కాంగ్రెసుసభ మరల ప్రాముఖ్య మొసగినందుల కెంతయు సంతసించెదము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమములో నిర్మాణకార్యక్రమము మరుపుదగులు ననుభూతి కవకాశము లేకుండ జేయబడినది. కాంగ్రెసు ప్రవేశవాదులకును బహిష్కారవాదులకును గూడ చేతినిండ పని గల్గింపబడినది. ప్రజలకర్తవ్యముని రీతిని నిర్ణయించుచు ప్రభుత్వమువారికి గూడ హెచ్చరిక గావింపబడెను. సామాన్య శాసనసభలో స్వరచాలనమును గూర్చి ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమును కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభవారామోదించుట సంభావ్యముగ నున్నది. దేశమంతయు నేకధ్వనితో ప్రతిధ్వనింపగలదు. ప్రభుత్వమువారింతవర కెట్టిజవాబునీయక సివిలుసర్వీసు చట్టము మున్నగు వానిని నిర్మించుటతో ప్రొద్దుబుచ్చుచున్నారు.

స్వరచాలనా సమస్య హిందూదేశమునకు ప్రాంతీయమయినది. ఈ విషయమై కాలయాపన జరుగుట జూచి, దేశము సహింపజాలదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారు ఫిబ్రవరి మాసంతరములోపల సరియగు జవాబు నీయవలయు నని స్వరాజ్యపక్షమువారు గోరెదరు. ప్రభుత్వమువారికి తమయిచ్చను తెలుపుటకు స్వరాజ్యపక్ష మవకాశ మిచ్చుట ధర్మమేగద. ప్రభుత్వమువారులు గావింపనిచో, తాము శాసనసభలో పని జేయజాలమని సభ్యులు స్పష్టముగ చెప్పిపెదరు. కాని త్వరలోనే, బడ్జెటు నిరాకరణమున కవకాశము గలుగుచున్నది. తమ తుదినిరోధకార్యక్రమమును స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్వహించి వెడలిపోవలయు నని లజపతిరాయగారు గావించిన సూచన చాల ముఖ్యమయినది. అయ్యది తీర్మానమునందు పొందుపరుపబడెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ స్థానములను ఖాళీజేసిన పిమ్మట స్పెకల్ కమిటీ వారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభను సమకూర్చవలయును. ఈసంఘమువారి నిర్ణయమును కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్ష సంఘములు కొనసాగింపవలయును. ఏకార్యక్రమమును నిర్ణయించినను,

అయ్యది స్వతంత్రమైన నాధారపడి యుండవలయును. నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు ప్రాధాన్య మీయవలెను. రాజోవు ఎన్నికలలో కేసన్నలు ప్రాముఖ్యము బడయునో తెలుపుటకు హోటరులను ప్రశోధించుటకు నిశ్చయింపబడెను.

మరియొక ముఖ్యసూత్రమును పాఠకులు గమనింపవలయును. కొంతకాలమునుండియు ఉద్యోగస్వీకారమువిషయమై తీవ్రచర్చ జరుగుచున్నది. రిస్పాన్సీవు సహకార మవలంబింపవలయు నని యొకపక్షమువారు గోరుచున్నారు. ఈవిషయమై కాంగ్రెసుసభవారు అసందిగ్ధముగ నిర్ణయముగావించిరి. ప్రభుత్వమువారినుండి అనుకూల మగు ప్రత్యుత్తరము వెలువడువరకు ఉద్యోగపదవుల నంటగూడదని నిశ్చయించిరి. ఇందుకు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి మనోనిశ్చయమే కారణము. నెహ్రూగా రీసమయమున తమ స్థాన కమిటీ సభ్యత్వమునుకూడ వదలుకొనినచో, విమర్శనములు చెలరేగుట కవకాశ ముండెడిది కాదు. ఆవిషయ మటుండ, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశయములను సఫలపరుచుట కేమాత్రము ముందుకు రానపుడు, ఉద్యోగపదవులను స్వీకరించుట ఆత్మగౌరవభంగకర మగును. సంస్కరణములను మితవాదులు సయితము నిర్వహింపలేక విడిచిపెట్టినపుడు, వానినిస్వరాజ్యపక్షమువారు రెక్కుడు జయప్రదముగ కొనసాగించుట దుర్లభము. అంతియగాక, ప్రభుత్వమునజేరి నిరోధకార్యక్రమము నవలంబించుట కలతోనివార్తయగును. ఇట్టిసితిలో జరుకరు, కేల్కారు మూడీ ప్రభృతులు తుదివరకు తమపట్టుదలను విడువకుండుటయు, శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షముద్వారా సంపాదించిన స్థానములను వదలుకొని రిస్పాన్సీవుసహకారమునిమిత్తము ప్రతికూలాందోళనము జరుప నిశ్చయించుటయు కడు విచిత్రములు.

గయా కాంగ్రెసుసభకు పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారు గావించిన యాందోళన కిది తుల్యముగ నున్నది. స్వరాజ్య బహిష్కారపక్షముల మధ్య సమాధానము గుదిరినను మరల రిస్పాన్సీవు సహకారపక్షము బయలుదేరి స్వరాజ్యపక్షముతో తలపడ నెంచుట దేశదురదృష్టములేవ వేరుగాదు. తీధికసంఖ్యాకు లొకవేళ అక్రమముగ ప్రవర్తించి రని వాదసౌకర్యము నిమిత్త మంగీకరించినను అల్పసంఖ్యాకులు వారి నిర్ణయమునకు లోబడి కృషిసలుపుట యుత్తమము. ప్రజాపరిపాలనమున కిది మూలసూత్రము. ప్రతిపక్షమును భేదాభిప్రాయమున్నంతమాత్రమున కాంగ్రెసుపై తిరుగబడ నెంచుచో ఇక కాంగ్రెసు కార్యక్రమము జరుగుటలు! స్వరాజ్యపక్షమువారు మొదట నవలంబించినతిరుగుబాటు పద్ధతిని రిస్పాన్సీవు సహకారపక్ష మిప్పుడనుసరించుటచే మరల సందిగ్ధస్థితి ఏర్పడవచ్చును. కాని కాంగ్రెసు సభవారికనయినను తమ నిశ్చయమును పట్టుదలతో కొనసాగించుట ముఖ్యము. ఎల్లపుడును వాదప్రతివాదములతోనే ప్రొద్దుబుచ్చుట న్యాయము గాదు. కేల్కారుప్రభృతులయినను దూర మాలోచించి తమ ప్రతికూలభావమును విడనాడి సందిగ్ధసమయమున నెహ్రూగారితో చేతులగలిపి పాటుపడెదరని నమ్మకము.

మాలవ్యాగారి సవరణ, అమృతసరపు, తీర్మానమునకు పూర్వపుస్థితికి గొంపోవు.

చున్నది. ప్రతిష్ఠంబనము పూర్తిగ విఫలమయ్యెను. సని మాలవ్యాగారు పలుకుట సాహసము. మధ్య రాష్ట్రములలోను, వంగదేశమునందును ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మంతరించెను. ఇతరరాష్ట్రములలోగూడ మెజారిటీ యున్నచో, స్వరాజ్యపక్ష సంకల్పము నెరవేరియుండెడిది. ఈమారు ఎన్నికలలో అట్టి సంఖ్యను సంపాదించుట సులభసాధ్యము. ఇప్పటి వలె వెనుక స్వరాజ్యపక్షమునకు కాంగ్రెసు అండ లేకుండెను. ఇష్ట దిది చేకూరుటచే, నిరాశ కవ కాశములేదు. లోకమాన్య తిలకు నిరూపించిన రిస్పాన్సీవు సహకారమునకు మూలాధారము, సభ్యత్వమువారి రిస్పాన్సు అని చెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వదృక్పథము మారకున్నను, ప్రజలు సహకారమును చేపట్టవలయునని లోకమాన్యడు బోధించియుండడు. రిస్పాన్సీవు సహకారమున కపారమెటుల గల్పింపబడెనో, అభయంకరుగారు తేటపరచిరి. దూరదూలోచించిన, గాంధీమహాత్ముని అసహాయ సూత్రమునకును, దేశబంధుదాసుగారి గౌరవప్రదమగు సహకారసూత్రమునకును, లోకమాన్యని రిస్పాన్సీవు సహకారసూత్రమునకును భేదము లేదనియే చెప్పవచ్చును. కాని “గౌరవ ప్రదము” “రిస్పాన్సీవు” అను ప్రధానశబ్దములను విడిచి, కేవల సహకారమువైననే దృష్టి నిగుడించుచో వానియర్థము బోధపడజాలదు. ఎట్టిసమయములం దయినను సహకార మొనర్పవలయునను భావమే నిజమగుచో, మితవాదుల సిద్ధాంతములకును జాతీయవాదుల సిద్ధాంతములకును భేద మేముండును?

శాసనోల్లంఘనమున కనుకూలవా తావరణము ప్రస్తుతము లేకున్నను, ప్రజేచ్ఛను బలపరచుట కొక సాధనమును చేపట్టక తప్పదు. అందు నిమిత్తమై దేశమును సిద్ధపరచుట గూడ దోషమని మాలవ్యాగారు డెలుపజాలరు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారిపట్టుదలవలన, కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానము ఉద్యోగనిరాకరణమువిషయమై స్పష్టమగు నిర్ణయము గావింప గలిగెను. ఇందుకు నెహ్రూగారిని దేశ మభినందింపకమానదు. కాంగ్రెసు తీర్మానమునందు లోపములు లేకపోలేదు. తర్కసూత్రములకు విరుద్ధ మగు సంగతులు కొన్ని లేకపోలేదు. కాని, పలువిధాభిప్రాయములను సమన్వయము జేయునపుడు ముక్కుకు సూటిగ బోవుటకు వీలుండదు. కౌన్సిలు వెలుపలికార్యక్రమమును లోపలి కార్యక్రమమును గూడ ఒక్కతీర్మానమునందు జతజేర్చి, విశాలమగు విధానమును నిరూపించుట సులభకార్యము గాదు. అప్రధానవిషయము గూర్చి కొన్ని మార్పుల జేయవలసి వచ్చినను ఉద్యోగ స్వీకార విషయమున మాత్రము ఖండితమగు నిర్ణయము గావించుట యవసరమయ్యెను. లేనియెడల స్వరాజ్యపక్ష బలము క్రుంగిపోయెడిది. ప్రతిపక్షుల పరిహాసమున కది పాత్రమయ్యెడిది. బహిష్కారవాదులపుడు మరల శాసనసభలను బహిష్కరింప గోరుట కవకాశ మేర్పడెడిది. అట్టి యవసరము లేకుండ కాంగ్రెసు సభ్యులు నెహ్రూగారి తీర్మానము సంగీకరించి కృతకృత్యులయిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు, బర్మాచటము హిందీభాషాపయోగము మున్నగు తీర్మానముల

గూర్చి యిదివరకు వ్రాసియుంటిమి. కాన్పురు తీర్మానము తెలుసున్నను వానిసంగీకరించి కృషి సలుపుట ప్రజలకర్తవ్యము. మరల వానినిగూర్చి వాదప్రతివాదముల గావించుట అనభ్యము. కాంగ్రెసుసభ్యులు సిద్ధాంతమునం దేకాభిప్రాయ లగుచో చాలదు. కార్యచరణయందు కలసి పాటుబడవలయును. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు వెడలినదాదిగ కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు దేశము తగినశ్రద్ధ వహింప లేదనుట నిశ్చయము. అనవసరవాగ్వాదములతో కాలహరణము జరుగుటచే ఇకనయినను వానిని కట్టిపెట్టి కాంగ్రెసు నిర్ణయములను సఫల పరుచుటకు ప్రతి భారతీయుడును నడుముగట్టిన గాని ప్రయోజనముండదు. శ్రీమతి సరోజినీదేవి గారి యధ్యక్షతక్రింద కాంగ్రెసుసభ జయప్రదముగ ముగిసినందులకు మిక్కిలిసంతోషము గలుగక మానదు. పురుషసింహములతో గూడినకాంగ్రెసు మహాసభను భారత నారీమణి యిటుల కడుసమర్థతతోనడుపుట, హిందూదేశ చారిత్రమునకు వన్నె దెచ్చుచున్నది. సరోజినీప్రసంగము మామూలు ధోరణి ననుసరింపలేదనియు, పట్టిలతో నిండియుండ లేదనియు మితవాదప్రముఖులు కొందరు అనంతృప్తి గనుపరచిరి. ఆమె రాజ్యాంగకోవిదురాలు గాదని వీరు పరిహసించిరి. ఉపన్యాసమునందు భావగాంభీర్యము, కవితాశక్తియు గనుపించుచున్నను, రాజకీయవిషయములకును కవిత్వమునకును సంబంధము లేదని వీరి తలంపు. కాని ఆమె కవిత్వమునందే, దేశము చేపట్టవలసిన కార్యము గనిపించును. కవి మూలధర్మమును దెలుపుచు అదియే ప్రజల నుత్సాహపరచుట జేయును. ఉపన్యాసమునందు నూచింపబడిన విషయములే, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి తీర్మానమునందు పొందుపరుప బడెను. తుద కంగీకరింపబడిన తీర్మానము సరోజినీగారి సూచనల కనుగుణ్యముగ నున్నదనుటకు సందియము లేదు. అందుచే ఆమెను కవీశ్వరురాలనియే గాక, రాజ్యాంగవేత్తని యని గూడ పిలుచుట కెట్టి యభ్యంతరముండజాలదు.

సరోజినీగారి కడపటి హెచ్చరిక భావప్రపూరితమై, ప్రోత్సాహజనకమై దనరారుచున్నది. స్వాతంత్ర్యము, లేనియెడల మరణము, ఈరెంటిలో దేని నయినను వరింపుడని, సరోజినీదేవి హెచ్చరించెను. స్వాతంత్ర్యపతాకమును తాను క్రిందకుదింప నని ఈమె వాగ్దానముజేసెను. లాలా లజపతిరాయి గారుగూడ కాంగ్రెసుతీర్మానము నామోదించుటచే, భావి ఆందోళనకు వీరు మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడెదరని నమ్మెదము. జయకరు ప్రభృతులు భిన్నాభిప్రాయులైనందులకు చింతవాడముచున్నను, శ్రీనివాసయంగారు దెలిపినటుల వారు తిరిగి యోచించి కాంగ్రెసు పతాకమును నిలువబెట్టెదరని యూహింపవచ్చును. కాన్పురు కాంగ్రెసుసభానిర్ణయము, సంవత్సరములోపల స్వరాజ్యము సిద్ధించుటకు తప్పక తోడ్పడుగాక యని కోరెదము.

గాంధీమహాత్మునివాగ్దానము సఫలమగుగాక!

మితవాదసభ

కలకత్తాలో జరిగిన మితవాదసభలో మామూలు ప్రగల్భములు పలుకబడెను. దేశములో నెట్టి సంస్కరణములు చేకూరినను అది తమ ప్రభావమే యని తెలుపుట మితవాదుల కాచారమయినది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కృష్ణకుమార మిత్రుగారి ప్రసంగ మీధోరణి ననుసరించుచున్నది. నిజ మాలోచించిన జాతీయవాదుల ప్రచారమును, వారిత్యాగమును దేశాభివృద్ధికి మూలకారణములని, నిష్పక్షపాతహృదయులు గ్రహింపగలరు. తాము జేయగలపని లేకున్నను వీరు స్వరాజ్యపక్షము వారిని నిరసించుటలోను వారిలోపములను జూపుటలోను దిట్టలు. లోపములేనిపక్ష మేముండును? స్వరాజ్యపక్షమువారు కొంత సాహసము నయినను కనుబటచిరి. మితవాదులు ముందుకు బోవుటకే భయపడి ఒడ్డున గూర్చుని కబుర్ల జెప్పుట గౌరవప్రదము గాజాలదు. అందరును మితవాదులలో జేరవలయు ననియు తాము పైకిబోమనియు సెతల్ వాడ్ గారుచాటిరి. సభాధ్యక్షులగు సరోజినీగారు మాత్రము స్వపక్షముగూర్చి లేనిపోని బజాయిల సంతకజెప్పక ఎక్కుడు చురుకుదనము జూపగోరిరి. అమెరికా దేశము ఐర్లెండు, ఈజిప్టుదేశ స్వాతంత్ర్యమునకై తోడ్పడినరీతిని హిందూదేశమునకు గూడ తోడ్పడునని వీరికి నమ్మకముగలదు. కాని ఐర్లెండు స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి ప్రజల ప్రబలప్రయత్నములే ముఖ్యకారణము. అమెరికా సానుభూతికొలదిగ తోడ్పడి యుండవచ్చును. హిందూదేశ మయినను తనరెక్కలపై తా నాధారపడుచో, ఇతరుల సానుభూతివలన లాభము గలుగును. అటుగాక ఎల్లపుడును ఒకరిని యాచించుచు ఇతరులెవరో తమను రక్షించెదరని యాశపడుటవలన ఇసుమంతయు ప్రయోజనము గలుగదు. మితవాద దృక్పథము ప్రస్తుతసందేహావస్థలో దేశమును రక్షించుట దుర్లభము.

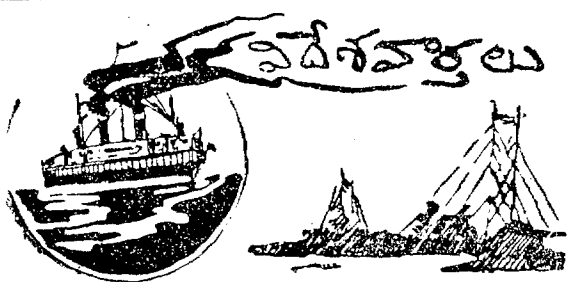
మస్టీమ్ రాజపుత్రుల కాన్ఫరెన్సు

నవాబు జెమ్మెదు అలీఖానుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

రాజకీయాభ్యుదయము కొరకు నిర్మాణ కార్యక్రమము చేపట్టవలయును

(అసోసియేటెడు స్పెషలు సర్విసు)

అలీఖాను, డిశంబరు 26:—మహమ్మదీయ మతము అపలంబించిన రాజపుత్రుల సమావేశము 25 లేదా 30 కుకారమునాడు ప్రారంభమయ్యెను. లెఫ్టి నెంటునవాబు జెమ్మెదు అలీఖాను గారధ్యక్షతవహించిరి. మస్టీమ్ రాజపుత్రులకాతిక నైతికాభివృద్ధి కాధారమగు విషయములపై అధ్యక్షుడు ప్రసంగించెను. గ్రామపాఠశాలల ద్వారా, బీదలకు విద్యార్థి తేతనములనిచ్చి సామాన్యవిద్యబోధించుట అవశ్యకమని అభ్యుత్థుడు దెల్పెను. సంఘముయొక్క మతరాజకీయ హక్కులను గాపాడుకొనుటకు యేర్పాటు చేయవలసివచ్చిరి. అవశ్యకమని నవాబు జెమ్మెదు అలీఖానుగారు నుడిచిరి. సంఘముయొక్క నిజపరిస్థితులను ముఖాముఖీని జూచుటకును, హక్కులను సరిక్షించుకొనుటకు సంఘప్రతినిధులు శాసనసభలందును జిల్లాసంఘములందును నున్న కొనబడుటకు పోటీనెల్లవలయును. దేశముయొక్క రాజకీయాభ్యుదయము కొరకు నిర్మాణ కార్యక్రమము చేపట్టట అవశ్యకమనియు, హిందువులు మహమ్మదీయులు పరస్పర సహానుభూతి జూపినగాని యిబాద్యము నెఱవేర సాధ్యము గాదు అనియు అభ్యుత్థులు నుడిచిరి.

చీనాలో అత్యంతలహములు

పికింగ్, డిశంబరు 28:—చీనాలో వాలంటీరులు విదేశీ యుద్ధమును ప్రదేశమును గాపాడుచున్నారు. లోపలికిపోకుండా అడ్డుగ నిలిచిరి.

సిక్కిం పూర్వ దగ్గరనున్న జపాను కాన్పులు కార్యాలయమును నాశనము చేయగూడదని జపాను ప్రభుత్వమువారు చాంగ్ నోలిసుగారిని హెచ్చించిరి.

లండనులో క్రిస్టసు పండుగ

ఉపన్యాసములన్నియు లోకరో

ఒడంబడికతో నిండుట

లండన్, డిశంబరు 28:—క్రిస్టసు పండుగ మహిమను గూడుకొన్నది. లండను పురపాలకసంఘము అన్ని ప్రకారమును చీధులన్నియు నిర్జన ప్రదేశములుగ నున్నవి. సాయంత్రము మాత్రము కొంచెము కళ కాన్పించెను. పెద్ద హాల్లో న్యాయమండలి జరిగెను. చరిత్రకల్పనలకు న్యాయములను సర్వీరి గజిత గాండ్లు చరిత్ర వెనుక చుట్టకు సంస్థించిరి. 70 సంవత్సరముల ప్రాయముగలవాడుగూడ ఈతలో పాల్గొనెను. నీరు అతిశీతలముగనున్నదని ఆతడు ఒప్పుకొనెను. ఇంకొక న్యాయుడు 78 సంవత్సరములవాడు పోటీలో విజయముగాంచెను. దేవళములన్నియు జనసంక్రమణమయ్యెను. అన్ని యుపన్యాసముల సందర్భమునందును లోకరో ఒడంబడిక కాంతిమాతయని ప్రస్తావించిరి.

ప్ర్యాండ్ల చురుకు కంపెనీయు (క్యాల్లిఫోర్నియా) పసిఫిక్ చురుకు కంపెనీయు ఒకటిగ జేయబడినవి. ఈ ఏర్పాటును ప్రాథమికముగా ఒప్పకొనవలెను. ఆస్తి నిలువ 450,000,000 డోలరులు.

నాకలో దొమ్మి

నలుగురు దేశీయులు చనిపోవుట

20 మందికి గాయములు తగులుట

బరేలియా, డిశంబరు 28:—44 గురు మకానరు కంట్లాట్ కూలీలు బెంకాలిను నాకమీదనున్న నాకాకూలీలు 20 మందితో పోరాడిరి. 10 మంది దేశీయ ప్రయోజితులు. మకానరు స్త్రీలుగూడ పోరాటములో జేరిరి. దొమ్మి సల్పవారు కత్తులను బూనిరి. నాకాధికారులు ధైర్యముతో వీరిని సాధించిరి. నక్రమపరిస్థితులు ఏర్పడుటకుముందు నలుగురు దేశీయులు మడసిరి. ఒక మకానరు వ్యక్తితల ఎగిరిపోయెను. 20 మందికి గాయములు తగిలెను. బ్యాంకుద్రోవమునకు నాక తిరిగివచ్చెను. ఇచట పోలీసువారు కూలీలందరిని అరెస్టుజేసిరి. ఇవంతయు పడవ మరల పయనముగటకు ముందుజరిగెను.

ద్రూసుల పోరాటము

తాత్కాలికసంధి

ఇంకను నిజమని నిర్ధారణగాలేదు

ప్యారిస్, డిశంబరు 24:—ప్ర్యాంకో ద్రూసుల తాత్కాలిక సంధినిరసెననుట నిజమని ఇంతవరకు ఖాయపరచలేదు. అందుచే తాత్కాలికసంధినిరసెనని జెప్పటకు వీలులేదనుచున్నారు.

ప్ర్యాంకో ద్రూసులు తాత్కాలిక సంధిజేసికొనిరనుట అసత్యమని బెయిరూటు వార్త చెబుచున్నది.

భూకంపము

రోము, డిశంబరు 28:—పెర్నివార్త లిట్లు చెబుచున్నవి:—కొద్దికాలమే అయినను పెర్నిలో సాయంకాలము గొప్ప భూకంపము కన్పించెను. కాని నష్టమెట్టియలేదు.

ద్రూసుల పోరాటము

రైల్వేస్టేషనుముట్టడి వ్యర్థముగట

ప్యారిస్, డిశంబరు 26:—బెయిరూటు వార్త లిట్లు చెబుచున్నవి. ఇటీవల సెంటుక్రిస్టోపైనుదగ్గర హాస్టయాకోట దగ్గర ద్రూసులు పోరాటపుడు 70 మంది చనిపోయిరి. 200 మంది క్షతగాత్రులై రన్నమాట నిజమని నిర్ధారణ జేసిరి.

నిన్నటిరాత్రి తొందరగ దొంగలు సమావేశమై పీజి రైలుస్టేషనును తుపానుసమయమున ముట్టడించిరి. సాయంధశకుము వచ్చువరకు పటాలము లీదొంగల నరిక పైను. శకటము రాగానే దొంగలు పటాపంచలై పికిరికలైరి.

ఫ్రెంచి రాజకీయముల దుస్థితి

బ్రియండు మంత్రివర్గము భగ్గుమగు సూచనలు

ప్యారిస్, డిశంబరు 28:—ఐరోపా మహాసంగ్రామము అయిన దాదగ ప్రాంసులో ఇంతకష్టముగ రాజకీయ పరిస్థితులేర్పడలేదు. శేవు పన్నులను రెండింతలు జేయవలెనను దోమరు గారి తీర్మానమును చర్చించుచున్నారు. అప్పుడు బ్రియండు మంత్రివర్గము పడిపోవచ్చు ననుకొనుచున్నారు. ఆరుగురు మంత్రివర్గములో పెయిన్స్ గారితో బాటు దీనికి విముఖులుగ నున్నారు. బ్రియండుగారు రాజీనామా నిచ్చిరేని యుపద్రవము వాటిల్లు ననుచున్నారు. పోయింకేరుగారు బ్రియండు స్థానము నాక్రమించు ననుచున్నారు.

ఫ్రెంచి విమానము సముద్రములో మునుగుట

నేపిల్స్, డిశంబరు 28:—తెహరానుండి తిరిగివచ్చుచున్న ఫ్రెంచి విమాన మొకటి నేపిల్స్కు 2 మైళ్లదూరములో సముద్రమునబడి మునిగిపోయెను. వైమానికులను ఒక పాగయోడ గాపాడెను.

కి॥ శే॥ మెక్లిను సేనాని

యుద్ధసమయమున నాకాదళ బ్రాహ్మణుల సర్వీసును ప్రవేశపెట్టిన మెక్లిను నాకాసేనాని చనిపోయెను.

అమెరికను ప్రత్తిపంటను

తగ్గించుట

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 28:—లాభములేవ్వక గలుగునటుల 1926 ప్రత్తిపంటను తగ్గించుటకు అమెరికను ప్రత్తిసంఘమునా రాలోచించుచున్నారు. జనవరి 7 తేదీని అందరు సమావేశమై యోచించెదరు. లాభము గావలెనన్న పాను 1 కి 25 సెంటు ఖరీదు అవసరమనుచున్నారు. 1925 పంటలో 400,000,000 డోలరులు నష్టము గల్గెనట.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సును

రద్దుజేయ వలెననుట

రాజకీయబందీలను వదలవలెననుట

రాండుటేబిలు సమావేశము గావలెననుట పెన్నరు బ్రాక్వేకుక్కు మున్నగు పార్లమెంటు కార్యకనభ్యుల లేఖ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశంబరు 28:—పెన్నరు బ్రాక్వే, ఏ. జే. కుక్కు మున్నగు పెక్కు పార్లమెంటు కార్యకనభ్యు లిట్లు ప్రతిపక్షము లేఖలనందిరి:—బెంగాలు ఆర్డినెన్సును రద్దుజేయవలెను. రాజకీయ నిర్బంధితులందరిని విడుదల జేయవలయును. బ్రిటిషుప్రభుత్వ ప్రతినిధులతోడను, భారతదేశీయ ఉద్యమ నాయకులతోడను రాండుటేబిలు సమావేశము నేర్పాటుజేసి స్వతంత్రముగ ప్రజాస్వామ్యరాజ్యాంగ నిర్మాణవిధానమును తయారు జేయుటకు ప్రయత్నించవలెను. కార్యకులు, రైతుల పరిస్థితులను, రైతుల కార్యక పారిశ్రామికసంఘములను నిందు స్వత్యముల నిచ్చుటకు తక్షణము చర్యను దీసికొనవలెను. కామన్సు సభవారు ఇండియా కామన్వెల్త్ లిట్లును రెండవసారిగూడ ఆలోచించవలెను. తరువాత ఇండియాలో నున్న అన్నిపక్షముల వారి యభిప్రాయమును ఈలిట్లునుగూర్చి తక్షణము తెలిసికొనుటకు సెలవుకమిటీవారికి బంపవలెను.

ప్రకటన

ఆంధ్రప్రదేశ్—భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు వసూలుజేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణమైదరాబాదు, 566 రెసిడెన్సిబా రులోనుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపోవారిని మావజంట్లుగా నేర్పరచినాము. ఆంగ్లేజిపోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వస్తారాలు తెప్పించుకొనవచ్చును. వివరములు రేలువగయిరాలకు మైదరాబాదు ఆంధ్రబుక్ డిపోకు వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను.

చెన్నపురి పౌరులకోరిక ననుసరించి

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక

సమాజము, ఏలూరు

ఎన్స్లనేడ్ నాటకశాలలో

మ ర ల

వ ర వి క్ర య

31-12-25 గురువారము

సాయంత్రము 6 గంటలకు

నాటకము ప్రదర్శింతురు

ఎమ్. ఎన్. రావు జమీందారు, ప్రాప్రైటరు.

సాం ద ర్య మ హా లు లో

బెంగుళూరు అమెచ్యూర్ డ్రమాటిక్

అస్సోసియేషన్ వారు

30-12-25 బుధవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

శి వా బి

ఆంధ్రమున ప్రదర్శింతురు

కౌ ను థ యే ట రు

26-12-25 శనివారమునుండి 1-1-26 శుక్రవారమువరకు

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని. ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని ప్రత్యేక మాటనీగలరు.

మదన్ థియేటర్సు వారు

క్రొత్త ఇండియన్ ఫిల్ము, "శాంత" కోరికలు, దుఃఖము, స్త్రీల దుఃఖములు, దుఃఖము మొదలగునవిగల కథ. 7 పెద్దలిల్లుగలదు, మదన్ థియేటర్సు వారిచే తయారుచేయబడినది.

రాజమండ్రి మునిసిపాలిటికి

ఒక సూపర్ వైజరు కావలెను

ఈ మునిసిపాలిటియందు పబ్లిక్ వర్క్సు శాఖకు ఒక సూపర్ వైజరు కావలెను. సదరుపదవికి రాగోరువారు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. నెల 1 కి జీతము రూ 80-4-120 చొప్పున యియ్యబడును. అప్లర్ సబార్డినేటుపరీక్షయందు తీర్చులెనవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తులు 15-1-1926 తేదీలోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

పి. గురుమూర్తి,

చేర్మన్.

స్ట్రీట్స్ నెల్ వెటి

2263

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు వీడియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నమెంటు కంట్రాక్టు గారైన రామకృష్ణమిశన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రము వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గడ్డియుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ ఔషధమును వాడితిని. గడ్డి పోయినది. మొండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి."

2263

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0.

ట్రాకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

నెగరోగము, తిమురువాయువు,

అతీర్చి, నరముల బలహీనత లన్నిటికి అమోఘమైన బోషధము నేను గడచిన 18 సం॥ రముల నుండి సుఖసంతోషము, తిమురువాయువు వీటిచే బాధపడుచుంటిని. అందుచే వలబద్ధము, ఆకలి, మందగించుట, అశీర్ణము మున్నగునవిహడ ప్రారంభించెను. చల్లనీటిని త్రాగినను లేక స్నానము చేసినను కూడ యేదో ఒక జబ్బువచ్చుచుండెను, కొంచెము దూరము కూడ ఎగడపోరి వినువకపోలేకుంటిని. ఇన్నియుగాక కీళ్లయందు నొప్పి యుండెను. అన్నియుచేరి నాకు రాత్రులందు నిద్రలేకుండచేసెను. బ్రతుకుటయేష్టయుగానుండెను. నేను అనేక ఆయుర్వేద వైద్యులందఱు, పాశ్చాత్య వైద్యులందఱు చికిత్స చేసి కొన్నను గుణమేమియు లేకపోయెను. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణా పురవాసియును, ప్రస్తుతము చెన్ననగరము, ఆర్యనియను వీధి నెం 72 రు భవనమున నున్న స్వామి పండిత శ్రీనివాస అయ్యంగారియొక్క గొప్పను, మహిమను గుఱించి హిందూ పత్రికలో ముద్రింపబడిన ప్రకటనలనుచూచి కడపటిసారి వారివద్ద చికిత్స తీసుకొని 4 వ తేదీనుండి ప్రారంభించితిని. ఇప్పటికి 17 దినముల నుండెను. వారివద్ద బోషధము తీసికొనుచున్నాను. ఇంక స్వల్ప కాలములోనే ఈదిగువ తెలుపబడిన అద్భుతగుణములు గలిగినవి. నాకు మంచి ఆకలి, జీర్ణ శక్తి కలిగినది. కీళ్లయందుండిన నొప్పియు మాయమైపోయెను. రాత్రులందు సుఖనిద్ర పట్టుచున్నది. ఆర్. నరసింహఅయ్యంగారు.

తాలూకా పాడో ఆకాంటెంటు పోస్టాచి, కొయంబుత్తూరుజిల్లా మద్రాసు 21-1-1923 (ప్రస్తుతము ఫస్ట్ లో నున్నాను.)

మాత్రవ్యాధిచే కలిగిన నఃముల బలహీనతకు అమోఘమైన నివారిణి

నేను ౬౩ రముల బలహీనత, కలహిమ్య, కండ్లగుంట, నరుపుటకు అయ్యియుగా నుండుట మున్నగునాటిచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులయొద్ద చికిత్సకేసుకొనియు గుణములేదలేదు. అవ్యవశయమున పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించిన, 10 దినములలోనే మంచి గుణము గలిగినది. డి. కోదండరామ రెడ్డి, కోవూరు, నెల్లూరుజిల్లా, 11-3-25 ఎం.ఎస్.ఎస్.కోలాలంపూరు.

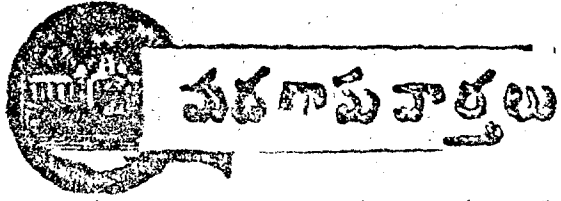
చెవుడుకు అద్భుతమైన బోషధము

చెంగ చేతను, అనాలోగ్యమువలనను నాకు సరిగా వినుట దకుండెను. పిమ్మట నేను అనేక వైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొంటిని. ఆంగ్ల, జపాన వైద్యులు నాకనేక తెలుములు, బజారులో దొరకు ఆయుధములు మున్నగునాటిచే కుడుర్చుటకు విశేషముగా ప్రయత్నించిరి గాని నిరుపయోగమాయెను. 8 సం॥ రము ప్రయత్నముచేసియు నాచెవుడు గుణము కానందున యాత్ర ప్రయాణములను నిర్దేశితిని. వైద్యాధివముగా "మ్యూయిండియాలో" ప్రచురించబడిన ఒక లేఖను చూచితిని. అందుచే కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపురము, బార్డిటెను ఆర్యనియకొడిగోళి నెం 72 రు భవనమునందున్న పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని. ఇప్పుడు నాచెవులలో యుండిన బుద్ధుమనుశక్తియు మాయమైనది. నేను మిక్కిలి విశేషముగా వినుటలను 16-12-1920. వి. కనకనబైల్లూరు, క్లాసు. ప్రెజిడెంట్ కు, ఎఫ్.ఎస్.ఎస్.కోలాలంపూరు.

గడకు శస్త్రచికిత్స లేకనే అద్భుతనివారిణి

నాకుమా కైకు గొంతుయొక్క వెనుకభాగమునందు ఒక గడచేసెను. అందుచే 103 డిగ్రీల జ్వరముకూడ వచ్చెను. నేను ఆంగ్లవైద్యుల నడిగినప్పుడు శస్త్రచికిత్స చేయవలెనని సలహా నిచ్చిరి. సాధారణముగా శస్త్రచికిత్స ఆపజయము నొందుటల నకు ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, ఆర్యనియను వీధిలో నెం 72 గృహమునందుండు పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారితో యోచించితిని. నాకాశ్చర్యము గలుగునట్లు వారు లోనికి బోషధము నిచ్చి శస్త్ర చికిత్స లేకనే బాగుచేరిరి.

డా. ప. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, ప్రొవైంటు ఇన్స్పెక్టరు టెలిగ్రాఫులు, మాంటురోడ్డు, మదరారు. తిరువల్లి క్షేత్రం

కేరళసబ్బువర్తిశ్రమ:— ఈసంఘము యీవర్ష రము నికరముగ రూ 23164 లాభము వచ్చెను. అనగా మాటికి 7-11 వా॥ పెట్టుబడిపై లాభము గలిగినది ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

సుగుణవిరాసనభ:— ఈసభ వారు డిసెంబరు 80 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలము 5-40 గంటలకు విక్టోరియా పురమండలమున రావుసాహేబు పి. సంబంధం మొదలిగిరే రచింపబడిన మనోహర నాటకమును అరవమున ప్రదర్శించెదరు.

వినుగుజెంది ఆత్మహత్య గావించుకొనుట:— హచ్చమొదలియను మోటారుడ్రైవరు చింతాద్రిపేట కూపమునది యొడ్డన ఒక చెట్టునకు గుడ్డకట్టి ఉరివేసికొని ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. నేడుదయము ఒక వైద్యవిద్యార్థి శవమును గాంచెను. అతని జేబులో నొక లేఖలను. తాను జీవితమునందు వినుగుజెంది ఆత్మహత్య గావించుకొనినట్లు వ్రాసియుండెను. తనంధువులను కొన్ని సూచనల గావించెను. అతను లేనందువుల గృహమును గురువారమునాడు విడచెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆయుర్వేద వైద్యుని నన్యానించుట:— 1922 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో సమావేశమైన ద్రావిడవైద్య సమ్మేళన సంవత్సరమున జరిగిన ఆయుర్వేద ప్రదర్శనమున బోషధములను ఓషధులను ప్రదర్శించినందులకు ఆయుర్వేద విశారద కె. జి. రామనాథశాస్త్రిగారికి ఒక బంగారుపతకము ఒకసర్టిఫికేటు ఇవ్వబడెను. ఈపతకమును సర్టిఫికేటునువారికి సమర్పించుటకై కోవ లేవ్వర పేట యందలి చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలయందు ఈనెల 80 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు ద్రావిడ వైద్యమండలి వారియాజమాన్యమున ఒకసభ జరుగును. ఓషధ రత్న ఎ. లక్ష్మీవతిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మద్రాసురాష్ట్రపు బాలభటుల సమావేశము:— ఈసమావేశమునకు ఈక్రింద పేర్కొనినవారు విరాళము సంపాది. బొచ్చిలి రాజుగారు 250 చిక్కలు రాజుగారు రూ 250 కాలికటు బామిరను రాజుగారు 100 రూ, భద్రాచలం రాజుగారు రూ 50 పాపనాధు రాజుగారు రూ 50 సి. ఆర్. సి. ట్రూపువారు రూ 50 మల్లర ఫిలిప్సు కంపెనీవారి ప్రతినిధి కోశంపేట మొదలిగారు 8:00 కాల్టెలు డెంటులక్రీము సాంపిల్సు, హో అండుకం పెనీవారు 13 పెట్టెలు నల్ల పెన్సిలులు. ఇంతవరకు రూ 18886 విరాళములు మొత్తముమీద ఎగులయ్యెనని సమావేశపు అధ్యక్షుడు న్యాయమూర్తి వెంకట సుబ్బారావుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

రాకపోకలు:— ప్రెసిడెన్సీపాట్లు అఫీసరు కమాండరు కాంటెలుగారు నిన్నరాత్రి కలకత్తామెయిలులో వెళ్లిరి. వెంకటగిరి రాజుగారు సోమవారం ఉదయం చెన్నపురికి వెళ్లిరి. జాఫర్ ను దంపతులు నిన్నరాత్రి మెసూరు వెళ్లిరి. యం. యస్. యం. రైల్వే హోంబోర్డు డైరెక్టరు లెఫ్టెనెంట్ కలనలు కార్వరుగారు నేటిదినం ఉదయం బొంబాయి నుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వపు రైల్వేలోపు కమిషనరు సర్ కెల్లెమెంటు హిందెగారు కలకత్తామెయిలులో నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి. హిందెగారు కార్వరుగారు యం. యస్. యం. రైల్వే జంటు బిర్గుగారు కలసి ఈ రైల్వే ఇన్స్పెక్టర్ చేయుదురు.

సర్ యం. సి. టి. ముత్యయ్య శెట్టిగారు నిన్నరాత్రి బొంబాయిమెయిలో వెళ్లిరి. బాలభటులతో నిండిన స్వేచ్ఛబండ్లు ఒకటి పెంట్రలుప్టేషనుకు ఒకటి ఎర్రూగును నేటిదినం ఉదయం వచ్చినవి. చీఫ్ సెక్రటరీ కమాండుజెనరలు అఫీసరు అరు లెఫ్టెనెంట్ జెనరలు సర్ హార్లెవాకరుగారు సిబ్బందితో జనవరి 3 వ తేదీ ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చెదరు. 21 వ తేదీవరకు రాష్ట్రమున పర్యటన మొనర్చెదరు. ప్రాంతప్రతినిధి సి. ప్లారెన్సుగారు నేడుదయము నిచ్చిరి. రాత్రి కలకత్తా బోయెదరు.

తాడిపత్రి మునిసిపలు సంఘము

పన్ను తగాయిదావిచారణకొరకు స్వేచ్ఛలుకమిటి యింతవరకు యేర్పడలేదు

(2 క వి లేఖిరి) తాడిపత్రి, డిశం 29:— రెండవవాయిదా పన్ను తగాయిదా విచారించి బరిష్కరించుటకు యీనెల 24-వ తేదీన రామేశ్వరరావు, శివరావు గార్ల సలహా సంగీతమయి తాడిపత్రి మునిసిపలు సంఘము తీర్మానము గావించెను. యెను బది అఫీసులు 25 తేదీనాటికి 50 అఫీసులు విచారించబడెను. తల్పిన అఫీసులను విచారించుటకుగాని లేక ప్రత్యేకమిటి నేర్పరచుటకుగాని నేటివరకు మునిసిపలు సంఘము సమావేశముగా లేదు. పదియవ తేదీ ఉదయమున జరుగుసభయందు శ్రీనివాసయ్యంగారిని సన్మానించుటకు ఆమోదంపబడిన తీర్మానమును గురించి విచారించుటకు మునిసిపలు సభ్యులకు ప్రత్యేక సమావేశము జరుగునని 27-వ తేదీన నోటిసు చేయబడెను. (తంతి)

వాతావరణస్థితి

1923 నవంబరు 29-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి	ఆర్మీకొనసేసి	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి
ముఖ్యజిల్లాలు	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి	ఆర్మీకొనసేసి	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి	మునుపు ఆర్మీకొనసేసి
గోపాపులం	81.3	65.6	...	26.87	44.96
విశాఖపట్టణము	79.8	71.3	...	12.89	37.09
కాకినాడ	78.7	71.1	...	18.51	39.09
మచిలీపట్టణము	79.8	71.4	...	14.60	41.69
కర్నూలు	26.01
బళ్లారి	79.2	68.2	...	6.79	20.61
కడప	81.5	70.2	0.55	12.17	31.23
నెల్లూరు	81.2	69.6	4.09	44.12	37.99
మద్రాసు	84.4	72.5	0.58	47.06	50.74
కడపూరు	83.8	72.2	0.92	47.50	52.94
నీలము	85.9	68.2	0.05	8.05	39.30
కొయంబుత్తూరు	81.7	69.3	0.04	16.77	22.29
తిరుచనాపల్లి	87.6	72.4	...	15.06	38.13
నాగపట్టణము	82.5	77.1	...	47.27	54.98
మధుర	87.2	73.8	...	19.61	38.58
పాంబర్	82.6	76.2	0.05	42.10	37.00
తిరునల్వేలి	1.74	36.84	28.34
తిరువేంగడము	80.3	75.1	0.26	32.45	64.51
కొచ్చిక్	83.2	75.8	0.18	27.89	114.51
కాలికట్టు	92.0	74.1	...	25.15	117.16
మంగళూరు	87.2	74.3	...	13.15	125.63
బెంగళూరు	77.9	63.4	0.01	3.98	35.37
మొరకాగ	75.2	61.5	...	16.93	125.46
కొడెకనాటి	54.2	44.4	0.72	46.68	62.18

సర్కారులు:— మొత్తముమీద ఆసన్నునిర్వహణకు నేయున్నవనవచ్చును. అంత మేఘములు లేవు. విశాఖపట్టణములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. డక్క:— కల్వూలు కబురుతెయలేదు. ఆకసము అంత మేఘావృతమైలేదు. ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 3 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి నాలుగు డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నాటకము:— నెల్లూరు మద్రాసులో చినుకులు బడెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇవట పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కొంచెము స్థానిక చినుకులు తప్ప ఎండ బాగునే గా యవచ్చును. యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాధి వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధిచే

గలిగిన ఆతిథ్యముల లోనైనతన ఆమోఘమైన నివారణి
నేను కొన్ని సంవత్సరములనుండి అజీర్తి, కడుపునొప్పి,
మున్నగు వ్యాధులకు లోనై బాధపడుచుంటిని. నాకు అన్నహిత
పుత్తి యేమిభుజించినను యిరువడక, వాంతులై పొవుచుండెను.
ఇట్లుండగా, జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలలలో నాకు 105, 103, డిగ్రీల
జ్వరముగూడ సంభవించినది. నేను కృష్ణాపురం వాస్తవ్యులను
ప్రస్తుతము చేస్తూ త్రి శ ర్జితులను, ఆర్మీనియన్ డి 72 గ్రాము
చీదు కాపురమును వారునం పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యం
గార్లవారియొద్ద మఁడవుచ్చుకొనగా అంత జ్వరము, 2, 3
రోజులలో పూర్తిగా మాయమైనది. ఆయన అద్భుతచికిత్సచేసి
నాయొక్క డిగ్రీ వ్యాధిగూడ పోవుటకు మందుయ్యవలసినదని
నేను వారిని కోరితిని అందుల కాయన సమ్యుతించి ఒక నెలరో
జులు ముందు ఇచ్చుటచే నాకు కడుపునొప్పి పూర్తిగా పోయి మా
మూలు ఆకలి పుట్టి డి. అది మొదలు ఇంతవరకు నేను పూర్ణారో
గ్యముతో నన్నాను. పి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యర్
13-2-24 కమిషన్ యేతెంటు

నరముల అతి బలహీనతచే గలిగిన

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు అత్యద్భుత నివారణి
విదేశములందు ఉద్వేగముచేయుటచే గలిగిన ఆతిథ్య
ముల అలహీనతచే నామండిన మాత్రంబుండమైన వ్యాధి ని
ప్రస్తుతిము మద్రాసు జార్జిటౌను ఆర్మీనియన్ డి 72 గ్రా
గృహమునందు పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు అతి
స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్సపొందిన తరువాత నాకు
క్రోత్తపుష్టి పటుత్వము గలిగినది.
డి. టి. ప్రకాశం, డి. కమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి. డి
ఇన్ కంటాక్స్ ఆఫీసు, మద్రాసు, 17 11-24.

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యం
గారి ఔషధాయులమును గురించి
మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రి
యగు దిహానరబుత్ పానుగల్లు
రాజాగారి అభిప్రాయము:-

నేను పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాల
యమును సంబంధించి నని చెప్పటం కెంతయు సంతసింపచు
న్నాడను. అతిమాత్రము, దుర్బలము మున్నగు వ్యాధులకు పండిత
స్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాలరణము లిచ్చునట్లు కాకలు
లన నాకు తెలిసినది. నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని.
వారందరూ పండితుని చికిత్సలన తమవ్యాధులనుండి విముక్తు
లమైతే మని ఒప్పుకొనితిని. నేను మరికొంతమంది రోగులను విచా
రింపగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన సిక్కుల మల మాత్రమును
పరిశీలించగా వానియందు తీవ్రపదార్థముల జాతి లేమయు కన
పడలేదని చెప్పిరి. ఇటుల స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన
వారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (పైంటిఫికేషన్) బాగుగ
పరీక్షింపవలెనని కోరెను. పండిత స్వామిగారికి యెల్లప్పుడును
జయము గలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.
29-8-25, పి. రామారాయణంగారు.
హైదరాబాద్, పూనమల్లి రోడ్డు, కీల్ హాకు, మద్రాసు.

దీర్ఘకాలమునుండి విడువని వ్యాధు
లను అత్యద్భుతముగా కుదుర్చుట

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురం కారపురమును ప్రస్తు
తము 72, మద్రాసు ఆర్మీనియన్ డి 72 జార్జిటౌనునందు స్వామి
శ్రీనివాసయ్యంగారి ఆయుర్వేదోషధములు అద్భుతముగా
ను అతిశీఘ్రముగాను, పనిచేసెనని వ్రాయుట కెంతయు సంత
సింపచున్నాడను. నేను 15 సంవత్సరములనుండి శరీరమునందు
రక్తముచేడి, శరీరము కఠినత్వము జొండుట, నల్లబాగుట,
మొదలగునవి చేడి యెక్కువైతే, శరీరము మొద్దుబాగుట
మొదలగు వ్యాధులచే బాధపడుచుంటిని. నేను ఒక మాసము
స్వామిశ్రీనివాసయ్యంగారి ఆయుర్వేదోషధములను నేవించితిని.
ఇప్పుడు నాకు సంపూర్ణముగ ఆరోగ్యము కలిగినది.
పి.సి. రామారాయణంగారు, సుబ్బగనేడుగడ్డ, రామనాథ

మదరాసు కార్పొరేషను

నెమ్మదిగా వడగట్టు పనికిరాదు

(ప్రభుత్వ ఉత్తరువు)

ప్రభుత్వమువారి వనంబరు 80 వ తేదీగల యాదినకు
ఉత్తరువు వెలువడినది.

మదరాసు నగరమునకు సరఫరాయగు నీటిని వడగట్టు
టను గూర్చి గిండిలో కిండ్ ఇన్స్టిట్యూటు డైరెక్టరుగారంపిన
నివేదికను దానిపై ఆరోగ్య శాఖాధికారి సర్జను జనరలుగార్ల
అభిప్రాయములను కార్పొరేషను వారి కంపబడెను.

రెవెన్యూ సీరు మదరాసు ప్రజల బంధుగిండుటకు
పూర్వము వడగట్టు విధానముగూర్చి కార్పొరేషనువారు ప్రభు
త్వమువారును కొన్నేండ్ల నుండి అలోచించుచుండిరి. కార్పొ
రేషనువారి రనుసరించుచున్న యిటుక నువయోగించి నెమ్మదిగ
వడగట్టు విధానము బాగులేదు. త్వరగా వడగట్టుటకు నీరు ప్రవా
హముగ బోవుచుండియే వడగట్టుబడు విధానము ననుసరింపవలె
నని నీటి సరఫరా సంఘమువారు 1923 సం॥ చాల అనుభవముపై
చెప్పియుండిరి: కార్పొరేషనువారిచే అభిప్రాయము దెలుపకోర
బడిన కర్నూలు క్లెమానుగారు గూడ అట్లే చెప్పియుండిరి. అయి
నను కార్పొరేషనువారు పగు జేయక యిప్పుడు చేయుచున్న
నెమ్మది పద్ధతినే రిక ముందుగూడ వడగట్టుటకై 5 ఫిల్టరు
షెడ్స్ అధికముగ నిర్మించుటకు రూ 3.76 లక్షలు అంచనాలను
దాఖలు చేసిరి.

కింగ్ ఇన్స్టిట్యూటు డైరెక్టరుగారు ప్రభుత్వమువారు
కోరిన ప్రకారము నగరములో వివిధ ప్రాంతములం దువయో
గింపబడుచున్న నీరు పరిశోధించి కార్పొరేషనువారి రనుసరించు
నీరు పరిశుభ్రపరచు విధానమెంతమాత్రము చాలదనిరి. ప్రస్తుత
మున్న ఫిల్టరు షెడ్స్ తిరిగి బాగుచేయించి యెక్కువ వ్యయము
జేయుటకు బదులుగా చాలని నీటికి సరఫరా చేయుచున్నవడ
పోత కాని నీరును త్వరగ వడపోయు విధానము ప్రకారమువడ
కట్టి యిచ్చుచు, అవశిష్ట భజలమును క్లోరినేటు జేయు విధా
నమును దుర్బలముల పోగొట్ట ననుసరించు విధానము నిరసయోగ
ముగ నుండుచే మానకొనవలెనని డిక్లారి. ఆరోగ్యశాఖ డైరెక్టరు
సర్జను జనరలుగూడ యీ సూచన బలపరచిరి.

ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు బాగుగాలోచించి
నగరవాసుల ఆరోగ్యముకొరకై వడపోతకే క్లోరినేటు జేసి
నీరు సరఫరా జేయు విధానమును మారి ప్రవాహముగ వడగట్టు
బడు విధానము ననుసరింపవలెనని డిలించు చున్నారు. కావున
కార్పొరేషనువారి అంచనాలను ఖాయపరచరు. పనియిడివరకే
ప్రారంభించినవో నిలిపివేయవలెను.

నోటీసు

నా పెద్దమామగారు చిట్టా సుబ్రహ్మణ్య దీక్షితులు నావద్ద
నుండిపోయి దుర్వ్యయములను చేయుచు అల్లరిగా తిరుగుచు
న్నాడు. అతడు కుటుంబము నిమిత్తమై యెట్టి రుణములున్ను
చేయవలసరములేదు. దుర్బావిగా డబ్బు పొడుచేయుటకు అక్క
డక్కడ అప్పులు అడుగుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది అతను
చేసే అప్పులకు నాయాస్తి యెంతమాత్రము బయిండుచేయదని
అతనికి గుణము లిచ్చువారు తెలుసుకోగలదులకై యీ ప్రక
టన చేయడమైనది. మరియు అధిఅంతయు నాస్వాస్థ్యము.
గుడివాడ తాలూకా సిద్ధాంతం
అగ్రహారం, అంగలూరు పోస్టు,
చిట్టా చిన శీతారామసోమయాజులు.

ఇన్ ఫుఎంజా, అజీర్ణ వ్యాధులకు

తరుణమే గుణమిచ్చు ఆయుర్వేద ఔషధము
నేను చాలదినములనుండి అజీర్ణము, నరములబలహీనత
మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. తరువాత ఆకస్మాత్తుగా
నాకు ఇన్ ఫుఎంజాజ్వరము మిక్కిలి తీవ్రముగా వచ్చెను.
తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురవాసియను, ప్రస్తుతము మద్రాసు,
జార్జిటౌను, ఆర్మీనియన్ డి 72 గ్రామునందు దున్న
పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్లితిని
వారు ఔషధ మిచ్చిరి. ఇప్పుడు నాకు ఇదివర కుండిన కఠిన
బాధ లన్నియు బాగుగా కుదిరినవి. 27-10-1920.
టి. పల్లెశివంపిల్ల, హైకోర్టునోట్సు, మైలాపూరు, మద్రాసు

సావిత్రి

శ్రీ పరమేశ్వరీ శీతారామరాజునాయక సమాజము
వారు నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎన్నవేడు థియేటరు
లో సావిత్రినాటకమును రెండవతూరి ప్రదర్శించిరి. ఆంధ్రసభ
వారి దయవలన సావిత్రినాటకము మదరాసులో పరిపాలై
పోయినది. యడవల్లి సూర్యబారాయణరావుగారిని సత్యవంతి
నిగను సంచీవరావుగారిని సావిత్రిగను చూచిచూచి హర్షించి
యుండిరి. నేడు అన్నకి శ్రీరామమూర్తిగారు సత్యవంతుని
పాత్రను కడియాల రత్నయ్యగారు సావిత్రిపాత్రను ధరించిరి.
నాటకమునకు ప్రేక్షకులు రాతిగినంతమంది రాలేదు. అనేక
చోట్ల నాటకము లుండుటయే కారణముగా తోచుచున్నది.
సావిత్రినాటకమును ఈ నాటకసమాజమువారు ఆదినండి తుది
వరకు బహుజయప్రదముగ ప్రదర్శించిరి. ఏకాంటునులేక నాట
కము రక్తిగట్టి సభాసదులను తమతమ తావులను కదలనియ
లేదు. ప్రతిపాత్రధారియు తనపాత్రను చక్కగ పోషించెను
తమకులెరుసులులేక, కల్పితచోపభాషములులేక స్వభావసిద్ధము
లగు భావములచేతను మాధుర్యముచు గాత్రముచేతను ముఖవిలా
సముచేతను ప్రత్యక్ష సత్యవంతునిపరిచి నటించిన శ్రీరామ
మూర్తిగారును పాత్రికత్వము తాండవమాడుభంగి అవరసావిత్రి
యాయన నటించిన రత్నయ్యగారును చిరస్మరణీయులు. నాట్య
స్థలిని ఈ దాంపత్యము చూడ కడుముదాచహముగా నుండెను.
ఈ పాత్రధారులను నాటకసమాజమువారిని తదధిపతులను భగ
వంతుడు చిరాయువులుగ మనుచుగాతే! కొల్ల 91

డిచితము

నీ 3 భక్తి సమన్వితముగ 128 కందపద్యములతో నాచే
వ్రాయబడిన "గోపాలకళకము" అనగ్రంథము గ్రంథాలయముల
కన్పిటికిని ద్వితీయ ముద్రణార్థము గోరు ముద్రాలయాధికా
రులకును పోస్టోఫీసు అర్హతతో పంపినచో నుచితముగ బు
క్కుపాస్టుగా బంపబడును. డి 2 రులు 0-2-02 లకు పంపుచో
సరు గ్రంథము పంపబడును.
కొత్త భావయ్య,
సంగం చాగర్ల మూడి, తెనాలి.

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు
అమోఘమైన నివారణి

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురము నివాసమును, ప్రస్తు
తము మద్రాసు, ఆర్మీనియన్ డి 72 గ్రామునందు స్వామి
శ్రీనివాసయ్యంగారి ఆయుర్వేదోషధములు అద్భుతముగా
ను అతిశీఘ్రముగాను, పనిచేసెనని వ్రాయుట కెంతయు సంత
సింపచున్నాడను. నేను పండితులవారిని చూచు భాగ్య
మును, వారివద్ద చికిత్సనొందు అద్భుతము నాకు గలిగినది నేను
జెట్ట, అతిబలహీనతచే 4 సెల్ రములనుండి బాధపడుచుంటిని.
అతిశీఘ్రముచే నాకు మూత్ర విసర్జకాలములందు మంట యుం
డెను. నాఅరచేతులు, కాళ్లయందుగూడ మంటయుండెను. క
న్నులనుంచి నీరుకారుచుండె. స్వల్పకాలములోనే పండితులు
వారువారి ఆమోఘమైన చికిత్సచే నాకు మంచుగుణమును కలు
గజేసిరి. అప్పుడు నావ్యాధి పూర్తిగా కుదిరినది.
• బి, వి శ్వేశ్వరయ్య ఎం. ఏ.
వెంకటగిరి రాజారాగారి ఏజెంటు, మద్రాసు, 16-9-1922

తిమురువాయువు, అజీర్ణము.

సాధారణమైన దుర్బలత్వము లన్నిటికి ఆశ్చర్యమైన ఔషధము
నేను 80 సంవత్సరములనుండి తీరని తిమురువాయువుచే
బాధపడుచుంటిని. అందుచే మలబద్ధము, అజీర్ణమూడ గలిగి
నది. క్షీణయందు నొప్పలుండెను. జీర్ణకే కి బొత్తిగా లేకుండె
ను. ఎప్పుడైనను ఆహారము కొంచెము యెక్కువగా తీసికొనిన
చో తప్పక రాత్రిపూట వనునములు, విరేచనములు అగుచుండె
ను. నేను మిక్కిలి బలహీనముగా నుంటిని. నేను అనేకవైద్యుల
యొద్ద చికిత్సచేసుకొనినను నాకేమియు గుణముకాలేదు. తరు
వాత తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురవాసియను, ప్రస్తుతము మద్రా
సు జార్జిటౌను ఆర్మీనియన్ డి 72 గ్రామునందు దున్న
శ్రీనివాస్ పండిత స్వామిశ్రీనివాసఆయ్యంగారి చేరు, ప్రతిష్ఠ
లను చిని వారివద్ద చికిత్సచేసికొనుటకు వెళ్లితిని. కడచిన అగస్త్య
నెలనుండి వారివద్ద నేను చికిత్స చేసికొనుచున్నాను. ఇప్పటికే
చాల గుణముగలిగినది. నావ్యాధులన్నియు పూర్ణపంపైపోయ్యె
నవి. ఎం. ఏ. కృష్ణారావు,
రి టైర్ల జిల్లామునిసిఫ్, తిరునల్వేలి, 5-2-1923.

నమకదోహపు కేసు

శాసనసభ్యులగు విశ్వనాథదాసుగారు
సెషన్సుకు కమిటు చేయబడుట

మాజి స్ట్రీటు తీర్పు

బరంపురం, డిసెంబరు 25:—ఈ కేసునందు రెండుపక్షముల పక్షి నాదము డిసెంబరు 21 వ తేదీతో ముగిసెను. 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మాజి స్ట్రీటు తీర్పుచేయెను. 24 వ తేదీ మొదలు కోర్టులు మూయబడుచే 28 వ తేదీ 6 గంటలలోపు గనే జామీను ప్రయత్నకొనవలసియుండెను. తీర్పుచెప్పగనే జిల్లా సెషన్సుజడ్జియెదుట జామీనుకు పేటివను దాఖలుచేయబడెను. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు ఈ పేటివనును ఆక్షేపించినను జడ్జి జామీను ఇచ్చిరి. 6 గంటలు కొట్టుటకు 2 నిమిషములు ముందు సెంట్రల్ గు పోలీసువారివద్దనుండి విడుదలచేయబడెను. నిందితుడు డగు విశ్వనాథదాసుగారిని సెషన్సుకు కమిటుచేయును మాజి స్ట్రీటుగా రిచ్చినతీర్పును ఈ దిగువ ప్రకటించుచున్నాము.

మాజి స్ట్రీటు తీర్పు

నిందితుడు మద్రాసు శాసనసభ్యుడు. చిత్రపూరుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడుగ నుండెను. తాలూకాబోర్డు వ్యవహారములందు నమ్మకదోహము గావించెనని వి. పి. సి. 409 సెక్షను ననుసరించి వారిపై కేసుతేబడినది. 1922 సంవత్సరము మార్చి నెల 15 వ తేదీన నిందితుడు 1885 రూపాయల మొత్తము బిల్లులపై సంతకముచేసి తాలూకాబోర్డు హెడ్ క్లర్కునకిచ్చి, ఈ బిల్లునందు నూచింపబడిన మొత్తములను ప్రజరినుండి తీసికొని తన బాపమరిదియగు నారాయణ పండాగారి కీ మొత్తమును ఇంకను 725 రూపాయలు ఇవ్వవలయునని ఉత్తరువుచెప్పెను. హెడ్ క్లర్కు జమానుద్వారా ఈ బిల్లులను ప్రజరికిపంపి డబ్బుతెప్పించి నారాయణపండాగారి కిచ్చెను. నిందితుడు శాసనసభా సమావేశమునకు చెన్నపురికి వెళ్ళియుండెను. తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు వెంటటరావుగారు మరియొక బిల్లు (మొత్తము 725 రూపాయలు)నందు సంతకముచేసి హెడ్ క్లర్కుకు ఇచ్చెను. ఈ మొత్తముకూడ ప్రజరినుండి రాగానే నారాయణ పండాకు ఇవ్వబడెను. ఇది ప్రాసిక్యూషను పక్షమువారి కేసు.

1885 రూపాయలు నారాయణ పండాకివ్వబడినని నిందితుడు అంగీకరించుచున్నాడు. బావులను త్రవ్వటకై ప్రభుత్వమువారు జిల్లాబోర్డువారు మంజూరుచేసిన గ్రాంటు మొత్తమునకొంతకేసు వ్యయముగాక నిలచియుండెను. సంవత్సరము ముగిసిన గ్రాంటుచేయబడిన మొత్తమును గ్రహించుటకు వీలుండదని నిందితుడు తలచి సంవత్సరము ముగియులోపల గ్రాంటు మొత్తమునంతయు ప్రజరినుండిరాబట్టి తాను చెన్నపురికి పోవుచుండుటచే డబ్బు భద్రముగనుండుటకు నారాయణపండా గారివద్దనుంచెను. నిందితుడు చెన్నపురినుండి తిరిగిరాగానే ఈ మొత్తమును నారాయణ పండాగారు నిందితుకు ఇచ్చెను. 725 రూపాయలు తాలూకాబోర్డు హెడ్ క్లర్కువద్దనేయుండెనని నిందితుడుచెప్పుచున్నాడు. నిందితుని ఉత్తరువుల ననుసరించి 725 రూపాయలు నారాయణపండాకు తానిచ్చినట్లు హెడ్ క్లర్కు సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాడు. 1885 రూపాయలు నారాయణపండాకు ఇచ్చిన విషయమై ఎట్టి సందేహములేదు. 725 రూపాయలుకూడ నారాయణ పండాకు ఇవ్వబడినట్లు సాక్ష్యమువల్ల రుజువుచున్నది.

725 రూపాయలు నారాయణపండాకు ఇవ్వవలయునని నిందితుడు లిఖితరూపముగ ఉత్తరువుచ్చియుండెను. 1922 సంవత్సరము మార్చి నెల 16 వ తేదీ హెడ్ క్లర్కు చెన్నపురియందున్న నిందితుని కోకజాబువాసియుండెను. 2110 రూపాయల బిల్లులు ప్రజరికి పంపబడిననియు 725 రూపాయలు బిల్లు తప్ప మిగిలిన బిల్లులన్నియు కాపాడబడిననియు ఈ లేఖయందు వ్రాయబడెను. వెంటటరావు ఈ బిల్లుపై చేవ్రాలు చేసి డబ్బు ప్రజరినుండి తెప్పించెను. మొత్తము 2110 రూపాయలు నారాయణ పండా కివ్వవలయునని నిందితుడు లిఖిత రూపముగ ఉత్తరువొసగియుండెను. 1885 రూపాయలు నారాయణ పండాకివ్వబడెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో మిగిలిన మొత్తము కూడతాను పండాగారికిచ్చినట్లు హెడ్ క్లర్కు చెప్పి సాక్ష్యము విశ్వసనీయమైనది. ఈ మొత్తమునంతయు పండాగారి కివ్వబడినని ప్రాసిక్యూషనువారు గావించు వాదమును సేను నమ్ముచున్నాను.

నూతన సంవత్సరము ప్రారంభమైన మంజూరుచేయబడిన గ్రాంటునందు నిజమైన మొత్తమును ధాబట్టుటకు వీలుండదని ఈ

జేకేముతో సంవత్సరాంతమున గ్రాంటులయందు మిగిలిన మొత్తములను రాబట్టుకొనుట అక్రమముని నిబిలు ఆకాంటుకోడు లోకలబోర్డు మాన్యులు నిర్ణయించుచున్నవి. కావున నిందితుడు చట్టమునకు విరుద్ధముగచర్య యొనర్చెనని స్పష్టముచున్నది. స్థానికసంఘముల ధనమును బాంకిలయందు డిపాజిటు చేయుటకు కూడ ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు పొందవలెను. మరియొకమనిషికి స్థానికసంఘములధన మొసగుట సేరముననున్నది. నిందితుడు సదభిప్రాయముతో ఈపనిచేసెనా లేక దుర్భిప్రాయముతో చేసెనా అనువిషయమై పరిశీలించవలసియున్నది.

నారాయణ పండాగారు ఈ మొత్తము తీసికొని తనఖర్చు రుబ్బల అంగడికి కావలసిన ఖర్చుగుడ్డలను కొనుటకై ఖర్చుపెట్టెనని ప్రాసిక్యూషనువారు వాదించుచున్నారు. మార్చి నెల 16 వ తేదీ ఈ మొత్తము నారాయణపండా కివ్వబడెను. నారాయణపండా ఈ మొత్తము తీసికొని రైల్వేస్టేషనుకు వెళ్లి స్టేషను మాస్టరు మాట్లాడి కొన్ని పార్సలులు తీసికొనివచ్చెనని హెడ్ క్లర్కు సాక్ష్యమిచ్చెను. స్టేషనుమాస్టరు తనకు పండాగారు తెలియదనియు 16 వ తేదీన వారికి పార్సలులు బట్టాడకాలేదనె యు సాక్ష్యమిచ్చెను. పార్సలులు బట్టాడెను పుస్తకమునందుకూడ 16 వ తేదీన పార్సలులు బట్టాడెనట్లులేదు. కాని కొంతమంది బట్టలవర్తకులు సాక్షులుగ విచారించబడిరి. ఫిబ్రవరి నెలాఖరున వారు బట్టలపినట్లుగను మార్చి నెలాఖరులో వారికి పైకము పచ్చినట్లు వారి లెక్కలవల్లను సాక్ష్యమువల్లను తేలెను. నారాయణపండాగారు మార్చి 20 వ తేదీన 1406 రూపాయలు వి. పి. చెల్లించియుండెను. 20 వ తేదీన విజయనగరం వాస్తవ్యులగు బి. శ్రీరాములుగారికి రూ. 1170-4-0 చెల్లించియుండెను. తాలూకాబోర్డునుండి వచ్చిన మొత్తము కన్న రెండింతలు నారాయణపండా ఈదినములలో ఖర్చుపెట్టెను. ఈ సాక్ష్యమువల్ల నారాయణపండావద్ద తాలూకాబోర్డు డబ్బేకాక ఇంకొంత మొత్తముండెనని తేలుచున్నది. కాని నారాయణపండాగారి వ్యవహారములతో ఈ కేసునకు సంబంధములేదు. నిందితుడు నారాయణపండాకు దురుద్దేశముతో తాలూకాబోర్డు ధనమిచ్చెనా అను విషయమును నిర్ణయించవలసియున్నది. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని చర్య అక్రమమైనదనియు చట్టమునకు విరుద్ధమైనదనియు ముందే తెలిపియుంటిని. గ్రాంటు తాలూకాబోర్డునకు చేరవలయునను ఉద్దేశముతో తానట్లానర్చినట్లు నిందితుడు తనచర్యను సమర్థించుకొనుచున్నాడు. నిందితుడు తన సదుద్దేశమును రుజువుచేయవలసియున్నది. ఏప్రిలు నెల ప్రారంభమున చెన్నపురి నుండి తిరిగివచ్చెను. ఈలోపుగనే నారాయణపండా తాలూకాబోర్డువారి ధనము నిచ్చివేయుచునని హెడ్ క్లర్కుకు ఎన్నియో పర్యాయములు చెప్పినట్లు హెడ్ క్లర్కు సాక్ష్యమిచ్చుచున్నాడు. ఈ విషయము హెడ్ క్లర్కు నిందితునకు వ్రాయగ "సరి డబ్బుతీసికొనవలయునని నిందితుడు ఏప్రిలు నెల 2 వ తేదీ చెన్నపురినుండి ఉత్తరువునంపెను. తనవద్ద 1885 రూపాయలు భద్రముగనుండుటకై ఇవ్వబడినట్లుగ" నారాయణపండాగారిచ్చిన రసీదు దాఖలుచేయబడినది.

ఈ విషయములన్నియు నిందితుడు నిర్దోషియని తలచుటకు అవకాశ మొసరుచున్నది. కాని ఈరసీదు జాబులు నిజమైనవా అనువిషయమై ఆలోచించవలెను. కోర్టునందు దాఖలు చేయబడిన కాకితములు ఒరిజినలుకాకతములు కావు నకలుకాకతములు. ఇవి నిందితుని ఇంటియందు ఒరిజినలుతో సరిమాడబడి వ్రాయబడినని ప్రస్తుతము హెడ్ క్లర్కుగ నున్నవారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఒరిజినలుదాకుమెంటు లేమైనవో తెలియకున్నవి. 30-9-25 సంవత్సరమున ఈనకలు తీయబడెను. ఈ కాకితములు విలువైనవిని నిందితుడు తప్పక గ్రహించియుండును. ఒరిజినలులో యుండియున్నవో నిందితుడు వాటిని తప్పక భద్రపరచి కొత్తఅధ్యక్షునకు ఛార్జి ఇచ్చునప్పుడు వాటికి ప్రత్యేకముగ రసీదుతీసికొనియుండెడివాడు. మరియొకవిషయము. 22 సెం. మార్చి 27 వ తేదీన నిందితుడు బరంపురమునకు వచ్చి యుండెనని సాక్ష్యమువల్ల రుజువైనది. చిత్రపూరునకు బరంపురము 12 మైళ్లదూరమున నున్నది. నిందితుడు సదుద్దేశముగల వారైనవో బరంపురమునకు వచ్చినప్పుడు అక్కడనుండి చిత్రపూరునకువచ్చి తాలూకాబోర్డుధనమును నారాయణపండాద్ద నుండి తీసికొనియుండెడివాడు. ఇట్టి పరిస్థితులలో దాఖలు చేయబడిన కాకితము లేవు నిజమైనవని నమ్ముటకు వీలులేదు.

ఎవరికొరకై తే బిల్లులు కాపాడబడినో వాడు సాక్షులుగ విచారించబడిరి. ధనము అందినట్లు తేదీపేజీ కొందరు తేదీ

లేక రసీదులు ఇచ్చియున్నారు. వీరికి మే, జూన్ నెల ధనమివ్వబడెను.

నిందితుడు తన భావమరిదియగు నారాయణపండాకు తాలూకాబోర్డుడబ్బు రూ. 2110/- ఇచ్చెనని నమ్ముచున్నాను. నిందితుని సదుద్దేశము రుజువుకాలేదు. నమ్మకదోహపు సేరమును ప్రాసిక్యూషనువారు నిందితునిపై రుజువుచేసిరని నమ్ముచున్నాను. నిందితుని సెషన్సుకు కమిటిచేయుచున్నాను. విచారణ జరుగువరకును, విచారణ జరుగునప్పుడును బరంపురం జిల్లా జెయిలునందు నిందితుడు ఉంచబడును. ఈకోర్టునందు నిందితుడెట్టి సాక్షులను విచారించలేదు. సెషన్సు విచారణలో నలుగురు సాక్షులును విచారించునట్లు మాత్రము తెలిపియున్నాడు.

జి. వై. లవుబాండు

జాయింట్ మాజిస్ట్రేటు [వారిస్టరు స్కిక్సు, జి. సీతారామయ్యపంతులు లాలు ముహను బట్నాయకు రామకృష్ణ రథోగార్లు నిందితుని పక్షమున పక్షిగనుండిరి. ఎ. వి. సుబ్బారావు గారు సెషనుల పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగనుండి ప్రాసిక్యూషను పక్షమున కేసు జరిపెను.]

అతిమూత్రవ్యాధి నిర్వరలోకుమర్లు

బేషధరాజము

నేనొక వైద్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు గోవిందప్పనాయకపిల్లలో కాపురమున్నాను. నేను గడిచిన రెండుసంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్ర వ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటిసంఖ్య 1035 గానుండి మూత్రమునందు తీవ్రము, క్వేత ధాతువును (అల్బుమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక అంగ్లవైద్యులవద్ద బేషధరాజము నేవించితిని. మిక్కిలి కఠిన వర్తము చేయవలసినట్లు వారు నాకుసలహానిచ్చిరి. ఆప్రకారమే సిచేతిని. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును కాఫీని మానితిని. నావ్యాధి కొంచెముమాడను కుదరలేదు. లేక నామూత్రమునందుండి తీసి, లేక క్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి యేమాత్రముతగ్గలేదు. నేను మిక్కిలి నిరాశ జెందితి తునకు కృష్ణాపుర నివాసియాను, ప్రస్తుతము మద్రాసు, ఆస్ట్రేలియాపిథి, నెం 72 రు గల గృహములోనుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారివద్ద 8-7-24 వ తేదీనుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. సదరు తేదీనుండి వరియన్నమును, కాఫీని ప్రయత్నించుచున్నాను. వారు 15 దినములలోనే నావ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక అంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరీక్షించి క్రమముగానే యున్నదని తెలిపిరి.

టి. వరదరాజులక్ష్మి, మదరాసు, 26-7-24

తిమ్మరువాయువ, ఇందియన్ల

నము, నరముల బలహీనము, అవయవములు చిక్కిపోవుట, పుండుమచ్చలు

మొదలగువాటిని కుదుర్చు అమోఘమైన బేషధం

అజ్ఞానులు, పక్షపాతముగలవారు మాత్రమే కారణము లేకనే ఆయుర్వేద వైద్యమును నిందించుచున్నారు. అంగ్లబేషధములచే కుదురనివ్యాధుల నేకములు ఆయుర్వేదబేషధములచే బాగుగాకుదురుచున్నవి. తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురనివాసియాను, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, జార్జిటౌను ఆస్ట్రేలియాన్ పిథి, నెం 62 రు గృహము నందుండు తండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు నాకుండిన చిక్కువ్యాధిని బాగుచేయుటవలన నాకు ఈఅభిప్రాయము కలిగినది. నాకు రిసెంసలనుండి కీళ్ల నొప్పియుండెను. నాఎడమ కన్ను, కుడికాలు మిక్కిలి క్వేచి నొప్పిచే బాధపడుచుంటిని. కంటినుండి నీరు కారుచుండెను. గ్రుడ్డు ఎఱ్ఱగా నుండెను. దృష్టితగ్గెను. మరియు కుక్కుమునూడి పులన మగుచుండెను. ఇవన్నియు గాక చవడ క్రిందిభాగముందు ము, చంకలకుముందు భాగముందు పుండు సంబంధమైన మచ్చలుండెను. నేను పండితుల వారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళినప్పుడు నా దేశితి ప్రైవేట్ కారముగా యుండెను. నేను పాశ్చాత్య బేషధములను చాలకాలము ప్రయత్నించియు లాభము లేక పోయెను. ఒకమాసములోపలనే పండితుల వారు నా కఠిన వ్యాధులన్నిటిని పూర్తిగా కుదిర్చిరి.

4-10-22

జి. హెచ్. ఎడ్మండ్సు,

90 శేషవల్లిపల్లి, కెరెంబూ

లిబరలు ఫెడరేషను

కలకత్తా సమావేశము

సర్ ఎమ్. జోషిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

బర్మిన్ హామ్స్ ప్రభుత్వము సమాధానము

కలకత్తా, డిసెంబరు 28:— కలకత్తా పురపంచము అయిన లిబరలు ఫెడరేషను నేడు సమావేశమయ్యెను. పురపంచ దిరముహూలు ప్రేక్షకులు, ప్రతినిధులచే సంపూర్ణముగ నిండినది. బెంగాలేతర డెలిగేటుల సంఖ్య సుమారు ఎనుబయ్యెను. సన్యాస సంఘాధ్యక్షులగు బాబు కృష్ణకుమార మిత్రుగారు లిబరలు పార్టీ కావించిన సుహృద్భావములతో నుండి ఊపనవ్వ నించి బ్రారంభించిరి. “దేశమును మాపార్టీని గురించి ఎడతెలిపి లేకుండ దురభిప్రాయములు గావింపనియెడల, యీపార్టీకి మరి కొన్ని మహోపకారములను మేము గావించి యుండవలెనని వాదించిరి. భారతదేశమునలి లిబరలు పక్షమును దూషించుటకు, దురభిప్రాయముల లిబరలు పక్షమును గురించి వ్యాపింపజేయుటకు కలకత్తా నుండి యితర భాగములందు ప్రచారము చేయుటకు కొంతమంది బాలురు పంపబడిరి. తేనివారి అపాధముల వారల గురించి గావించి, వారలు దేశములచే నిరసింపబడుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడెను.”

లిబరలు పక్షమున నాగోపింపబడిన దోషములను ఖండించి, కాసనసభలను విస్తరింప జేసితిరినయు, సర్వీసులను విరివి జేసితిరినయు, లక్షలకొలది ప్రజలకు వోటునీయు అధికార మిప్పించితిరినయు, సగము ప్రభుత్వము ప్రజలకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయించితిరినయు, స్థానిక సంఘములందు కలకత్తా మేయరు పదవియందు, అల్లరు మెన్నులను, కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు అనధికారులు అధ్యక్షులుగను సభ్యులుగను నుండుటకు అవకాశముల గల్గించితిరినయు, బ్రిటిషు ప్రజల నైతికసమ్మతిని నిద్రానశమునకి మెల్కొల్పితిరినయు సర్ మోక్షపంతు జోషి గారు తెల్పిరి. ఇచ్చిన దానిని సంతోష పూర్వకముగ గ్రహించి, ఇంకను కావలసినది తెచ్చు గోరుట వారి విధానమనియు, నూతన రాజకీయ పరిజ్ఞానము త్రివిధ బహిష్కారముచే స్వరాజ్యమును బడయవచ్చునని డెల్పిరినయు, స్వరాజ్యము సంపాదించు సాధ్యము కానపుడు విప్లవవిధాన మవలంబింపవలయునని వాదించిరి అధ్యక్షుడు నుడిచెను. స్వరాజ్యము బడయుటయే లిబరలు పక్షాదర్శకము. బ్రిటిషు సార్వభౌమని అధిపత్యముక్రింద స్వాతంత్ర్యము ననుభవించునట్టి రాష్ట్రీయ మాటమును (ఫెడరేటెను నేమనను) సాధ్యమైనంత వేగముగ స్థాపించు బయత్నించుటయే లిబరలువాదుల పరమావధి. స్వరాజ్యము నొందుటగూత్రమే జాలను. భారతదేశ మయొక్క స్వాతంత్ర్యములను విజృంభింపజేసి, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందలి స్వాతంత్ర్య మనుభవించుచున్న రాజ్యములతో గలిసి భారతదేశము తన స్వాతంత్ర్యమును నిలబెట్టుకొనవలయును.

సక్రమ పద్ధతులపై స్వరాజ్యమును సంపాదించుట చాల కాలముపట్టి వినుగు గలగజేయును. కాని సక్రమపద్ధతులే తప్ప కుండ గమ్యస్థానముచేరుటకు సాధనములు. ప్రత్యక్షమార్గము మరి యొక సాధనము. ప్రత్యక్షమునకే (డైరెక్టు మెథడ్) అరాజక మనియు, విప్లవమనియు మారుచేగ్గు.

స్వరాజ్యమును సంపాదించుట కంతరాయములు తదనంతరము స్వరాజ్యమును బడయుటకు అంతరాయ ములను సన్యాస సంఘాధ్యక్షుడు యేకరువుపెట్టెను. హిందూ మహమ్మదీయ సంస్కృత భూస్వాములను, రైతులను, సామాన్య కర్షకులను ఉన్నత తరగతులవారు జనసామాన్యము గొడజాపు ఉపేక్ష, అస్పృశ్యసంస్కృతి, ఘోషాపదధర్మ, అధికారభూస్వాముల లేక బుర్రాక్రమి నైఖరి స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు అడ్డంకులుగ నున్నవి. “స్వరాజ్యమును సంపాదించవలయునని తొందరపడి విశేషముగ నాశనము జేసితిమి. మానవకోటికి సంతృప్తియు, శాంతియు, సౌఖ్యమును నిచ్చు నాగరికత పునాదులను నాశనము జేయవలదు.”

సర్ చిమన్ లాల్ సెఖ్ వాదుగారు

అధ్యక్షుని నెన్నుకొనవలయునని సర్ చిమన్ లాల్ వాదుగారు ప్రతిపాదించిరి. స్వరాజ్యవాదుల బహిష్కారత్రయము పరాజయమొందెను. అహింసావ్యవస్థ మను సాక్షతో వారు కాసన సభలందు ప్రవేశించిరి.

ఉద్యోగములను సంపాదించుటకు వారియావశ్యక్తియు ధారవోసిరి. దేనిని నాశనము చేయవలయునని ప్రతిపక్షమునో దానికి నొకరు అంగీకృత వహించిరి. స్వరాజ్యవాదులలో నొక బృంద మిప్పుడు శిస్టాంసీపు సహకారముని ఎలుగై త్రి అరచుచున్నారు. కాని మాటను నిలబెట్టుకొనునట్లు జాప్యము నిస్సారముని రుజువుకాబడిన సిద్ధాంతమును బట్టుకొని వారు ప్రాకులాడుచున్నారు. ప్రజలనింపను భరించునంతటి దైర్యము జాతీయవాదుల కారంభమందు లేదు. కాని వారిప్పుడు తప్పునుగుర్తించి లిబరలువాదులకు ప్రాపకము జాప్యమున్నారు. లిబరలువాదులను వైకి లాగుటకు ప్రయత్నించుటకంటె వారే మెట్టుతిరి లిబరలు వాదులలో గలవలయును.

సర్ తేజబహదూరు సప్రగారు

సర్ చిమన్ లాల్ సెఖ్ వాదుగారి ప్రతిపాదనను బలపర్చుచు సర్ తేజబహదూరు సప్రగారు రిటుల ప్రసంగించిరి:— లిబరలువాదు లిప్పుడు నీరసస్థితియందుండవచ్చును. కాని లిబరలు తత్వమెన్నటికిని నీరసముగ నుండజాలదు. వారు నమ్మిన విషయములను ప్రజలకరించి, ప్రజల విశ్వాసమును జూరగా నబ్రుత్తింతుట లిబరలువాదుల ముఖ్యకర్తవ్యము.

లిబరలువాదుల విధానము ప్రజల హృదయాంతర్గతగు చున్నందున భావిమాచకముగ నుండునని సర్ ప్రోవాసుచంద్ర మిత్రుగారు ప్రతిపాదనను బలపర్చుచు దెప్పిరి. వారిత్వమును స్వరాజ్యవాదులు గ్రహించిరి. లిబరలువిధానమునే వారునామకరించుచున్నారు.

తదనంతరము అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసమును జరుప సారంభించెను. రైతులగు డెలిగేటుల కింగ్లీషురాసంనున వారలకేమియు బోధపడలేదు. డెలిగేటులలో అధికసంఖ్యాకులు హాలునుండి వెడలిపోయిరి. సమావేశము రేపు తిరిగి సమకూడును.

* * *

నత్రిక వ్యాఖ్యలు

“ఈవినిగూ న్యూసు ఆఫ్ యిండియా”

బొంబాయి, డిసెంబరు 28— లిబరలు ఫెడరేషను

నందు నీయబడిన సర్ మోక్షపంతు జోషిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము దేశమును కలవరించుచున్న సమస్యల బహిష్కరించుటకు విశేష ప్రయోజనకారిగ లేదు. పార్టీకి యేర్పాటుల గరించి నవిషయములు సారవిహీనముగ నున్నవి. సరియగు యేర్పాటులు లేనిది సభ్యుల సంఖ్యయందు బలహీనముగనున్న లిబరలుపార్టీ ధనమును కత్తియు వెచ్చింపరాదనియు, దేశమునందు లిబరలు సిద్ధాంతములను వ్యాపింపజేయుట కింత పక్షములతో చేయవలయుననియు పత్రిక నూచించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులు,

అకలిలేకపోవుట మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులు

మొదలగు వాటికి ఆశ్చర్యకరమైన నివారణ

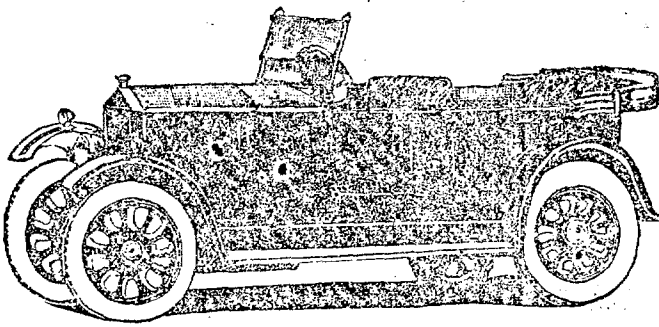
కడచిన కొంతకాలమునుండి నేను పైనతెలుపబడిన వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్నాను. కాన నాకు జీవితమే దుర్గమముగా తోచెను. నేను అనేకపాళ్ళాశ్చర్యవైద్యులవద్ద ఔషధ నేన చేసియు నిరుపయోగమయెను. కృష్ణాపురవాసియును ప్రస్తుతము చెన్నపురి, జార్జిటౌను ఆస్పత్రియకొని 82 రు గృహమునందున్న శ్రీమత్ పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారికి రీప్రతిష్టలను గురించి వినినందున వారివద్దకుపోయి నాకష్టములను విన్నవించుకొంటిని. వారు రు 8000 లు నా చికిత్సకై యివ్వవలెనని తెలిపిరి. నాస్థితిగురువిషయము వారికి తెలిపితిని. నానంద కొద్దిగా సామ్య పుచ్చుకొన్ను కంటెను యివామగానే నాకు చికిత్సచేసిరి. చికిత్స ప్రారంభమైన పక్షము దినములలో నా ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపంచలయి పోవుటయే గాక నాకు ఆకలి బాగుగా పోయెను. నేను మాత్రవివర్జన చేయవచ్చుట వాకుండునంటు కూడపోయెను. కాన నేనిప్పుడు ధూర్వాగ్రులన్నిటినుండి విముక్తుడనయితిని.

1-9-28.

టి. ఎన్. నారాయణ అయ్యర్, బి. ఏ.,

81, పెరమాల్ కోట్ లోపి, రాయచేట్ల, వరదాసు.

మిక్కిలి ఆవశ్యకమైన వ్రకటన

మేము ఈ చెన్నరాజధాని. మైసూరు, తిరువాంకూరు కొచ్చి, కొడగు మొదలగు

ప్రదేశములయందు ప్రసిద్ధిచెందిన,

వుల్ సెలీ WOLSELEY

మోటారులకు స్పోర్ట్ విజంట్లుగను, డిస్ట్రిబ్యూటర్లుగను, నియమింపబడియున్నాము.

ధర మిక్కిలి నయమే రు 4,500 మొదలుకొనియే.

మోటార్ కారులు జనవరినెల ప్రారంభముననే “మాన్ టాసర్” నావయందు వచ్చుచున్నది.

తక్షణమే మీ యగ్గరను రిజిస్టర్ చేయుండు.

మోటారు వ్యాపారస్థులును, జిల్లా ఏంజిన్లు, సబ్ ఏంజిన్లకు కావలసినవారు ఇప్పుడే తెలియబరుపగోరెదము.

ఆర్. పటేల్ అండు కంపెనీ, మదరాసు, మోటారు వ్యాపారస్థులు, మదరాసు.

R. PATEL & Co., MADRAS.

18 & 20 General Patters Road, Mount Road—Madrass.

Telegrams "MINORU" Madras]

Telephone No. 3157.

ఎంగుయిండియాలో మహాత్ముని వ్యాసములు

నానత్యాన్వేషణచరిత్ర

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

మూడవ ప్రకరణము

బాల్యవివాహము

ఈ ప్రకరణమును వ్రాయుట నాకు యిష్టము లేకున్నను యిట్టి విషయములనుగూడ వ్రాయక తప్పదు. వ్రాయుచున్నానని నాకు తెలియదు. నాకు పదమూడవయేటనే వివాహమైనది. వ్రాయుట నాకు చాల సంతాపకరమే యైనను వ్రాయుకొనవలసింది నా బాల్యదశలో పోల్చుకొనినపుడు వారి అవస్థనును సంతాపమును నాదురదృష్టమును విచారమును నాకు కలుగుచుండును. అట్టి అజ్ఞానదశలో బాల్యమును వివాహము చేయుటకు నైతికమగు కారణము నాకేమియును కనబడదు.

పదమూడవయేట నాకు వివాహమే జరిగినది గాని ప్రధానముగా ప్రేమే గాదు. కథియవాడులలో ప్రధానము మొదలు జరుగుట మరొకరికాలమునకు వివాహము జరుగుట అను నొక ఘట్టముగూడ నున్నది. ప్రధానముగా నభూవరుల సంతకములు వివాహ నిశ్చయము చేయుటయే. అటుల నిశ్చయింపబడిన పిమ్మట వివాహము జరుగుటలో పల నా బాలుడు చనిపోయినచో నా బాలికకు వైద్యవ్యభాషలేదు. మరెవ్వరిని కిచ్చి వివాహము చేయవచ్చును. ఇటుల మహారాష్ట్రనిశ్చయము చేయుటలో నభూవరుల నడుగనే యుండును. వారికి తెలుపకుండానే తిరిగి ప్రధాన నిశ్చయము చేసెదరు. నాకు మూడుసార్లు ప్రధానము జరిగినది. కాని నేను ఆకస్మిక నెరుగనే యుండును. మొదటి సారి ప్రధానమైనపిమ్మట వివాహము కాకముందే ఆకస్మికమిదే యెను. రెండవసారి మరల ప్రధానమైనది. మరల నలుతే జరిగినది. మూడవసారి నాకు ఏడవయేటనే ప్రధానము జరిగినది. జ్ఞాపకము. అంతకుపూర్వము జరిగిన ప్రధానములను గూర్చి పిమ్మట పెద్దవాండ్రు చెప్పగా తెలిసినదేగాని నాకేమియును జ్ఞాపకములేదు. నావివాహము సంగతిమాత్రము నాకు బాగుగా జ్ఞాపకమున్నది.

మేము ముగ్గురు మున్నదమ్మలము. నాకెద్దన్న కదివర క్షే వివాహమైనది. నాచిన్నన్న నాకంటే 2-3 ఏడవూత్రమే కెద్ద. నాచిత్తవ్యక్తుడు (పింతిలో కొడుకో పెత్తాడి కొడుకో) నాకంటే ఒక ఏడు పెద్ద. నాకును నాచిన్నన్నకును పితృవ్యక్తులను ఏకీకరణమునందే వివాహముచేయుటకు పెద్దలు నిశ్చయించిరి. ఈవివాహముల చేయుటలో పెద్దవాండ్రు తమ సదుపాయమును మాత్రమే చూచుకొందురు. రెండు మూడు పెండ్లిండ్లకసారి చేసిన ఖర్చు తగ్గునని గూడ ఆలోచించెదరు. అంతేగాని నభూవరుల నడుగను వారి లాభమును విచారించరు.

హిందువులలో పెండ్లిండ్లకా మూటలుగాని మాటలు గావు. పెండ్లి కొమార్తెవారును పెండ్లి కొడుకు వారునుగూడ కొంతవట్టుకవివాహములో నేయిల్లుగల్గి చెనుకొనవచ్చుదురు. కొన్ని నెలలు ముందుగానే పెండ్లిండ్లుల నారంభించెదరు. ఇతర వనల నన్నిటిని మానుకొందురు. విశేషముగ ధనమును వ్యయ పరచెదరు. బట్టలకును నగలకును విందుభోజనములకును వేలకొలది రూపాయలు వ్యయమును. రకరకముల పిండియలను చేయించుటలో ఒకరి నొకరు వించుననని వియ్యాలవారు పోటీలు పడుచుండును. స్త్రీలకు కంకణధారము లేకపోయినను శరే విధివిరామములు లేకుండ పెంతులగురుగట్టు పెండ్లిపాటలను పాడుచునేయుండురు. ఇరుగుపొరుగు వారికి చాల ఖర్చుంటి క్కునున్నను లేపు తమయింటగూడ శుభకార్యము జరుగక తప్పదుగాన సహించి యూరకుండురు.

కావున ముగ్గురికిని మూడుసార్లు పెండ్లిండ్లు చేసి ముమ్మారిని కట్టముల ననుభవించుటకంటే ఏక కాలముననే మూడు పెండ్లిండ్లు కలిపిచేయుట మంచిదని మా పెద్దలు నిశ్చయించిరి. అటులచేసిన ఖర్చు తగ్గున వైభవము హెచ్చును. మూడు పెండ్లిండ్లిగా చేసినచో చెరిమానునెలు తొమ్మిది నెలుల ననుకొనవచ్చును. కలిపిచేసి 56 నెలు ఖర్చుపెట్టినచో మహా ఖర్చునును. మూడునెలు ఖర్చును తగ్గును. పెండ్లిచాలాజోరుగా

జరిగినదని పూరివారును చెప్పుకొందురు. నాతండ్రియును నా పితృవ్యక్తుడునుగూడ వృద్ధులైరి. మా పెండ్లి జే మాంబుల వప్పటికి కడపటి శుభకార్యము. ఇక పెండ్లి గావగినవారు మాకారువారి లో నెవరునులేరు. అందువలన మూడు పెండ్లిండ్లు మహావైభవ ముగా ఏకకాలముననే జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. కొన్ని నెలలు ముందుగానే పెండ్లిండ్లుల ప్రారంభమైనది.

ఆపవతులనుబట్టియే మేము పెండ్లి సంగతి సరిగిరిట్టియి. పెండ్లి అనగా క్రొత్త జీవితము కట్టుకొనవచ్చును. బాబులు వాయించెదరు. ఈరీతింపులు జరుగును. మంచి మంచి పిండియలు జేసెదరు. ఆమహిమలకు క్రొత్తపిల్లలు దొరికెదరు అని మాత్రమే నాకపుడు తెలియునుగాని అంతకంటే మరేమియును తెలియదు. ఆనయనులో స్త్రీసంభోగవాంఛ కలుగ నేకలుగదు. మరి 5, 6 ఏండ్లు ముదిరిన పిమ్మట నావికారముండును. నేను చెప్పవలసినముఖ్యవిషయ మింకను ముందేయున్నది. ఇది యన్నియును అవాంతరగాకలే.

నన్నును నాచిన్న అన్నను రాజకొలనుండి పోషించుట తీసికొనిపోయిరి. ఒకటి నిండ పసుపుపూయుట పెండ్లి కొడుకులను జేయుట మున్నగు వేడుకలు చాల కలవుగాని వాని నన్నిటిని విరళింపవలసివచ్చెను.

నాతండ్రి దివానుగా నున్నను ఆతడుగూడ రాజసేవకుడు. అందులో రాజానుగ్రహపాత్రుడుగూడ నగుటచే రాజా మాతండ్రిని క్షణమైనను వదిలియుండదు. అందువలన మహారాష్ట్రము రోజువారము మాతండ్రి రావీలులేక పోయినది. రాజకొలనుండి పోవుచుకు బండియింప సామాన్యముగ 5 రోజులు ప్రయాణమున్నది. కాని రాజావడిగల అంచగరములనేర్చుచుచుచే నాతండ్రి మామరొజులలోనే రాగలిగెనుగాని మూడవ మకాయలో బండి తిరుగబడి నాతండ్రికి బలమైనదెబ్బలు తగిలెను. పండినిండ కట్టతో సతమ పెండ్లియిల్లుజేరెను. అందువలన ఆతనికిని మాకును గూడ ఉత్సాహము కొంతతగ్గినది. ఏమైన నేమి పెండ్లిమాత్రము జరిగి తీరవలసినదేగాని నిలుప వీలులేదనిరి. మరల మంచి మహారాష్ట్రము దొరుకుట కష్టము. అంతటితో పనితనపు పెండ్లి సంబరముతో తండ్రి చెబ్బల మాటను నేను పూర్తిగా మరచి పోయి పెండ్లిసంతోషములో మునిగిపోయి.

తలిదండ్రులపట్ల నాకు చాలభక్తికలదుగాని మానస సహజములను సంతోష విచారాది మనోవికారముల నెవరు గెలువ గలరు? తండ్రిగారు నేనొకరు అన్ని సంతోషములను వదులు కొనవలె నను ఉత్తమవిషయమును నే నప్పటికింకను గ్రహింప గలిగియుండలేదు. కాని నాభోగ లాలసత్వమునకు నన్ను శిక్షించుటతోయన మరెవ్వరికీ విషయముగూడ జరిగినది. అది అప్పటినుండియు నామనసును కలందుచునే యుండును. దానిని గూర్చి యిట్లుపైని వివరించెదను. ఇంద్రియనిగ్రహణ శక్తి తేకుండ కస్తువులనుమాత్రము పరిత్యజించుటవలన సుఖమును త్యాగము కలుగదు. ఇంద్రియములు ప్రబలింపు డట్టివాడు లొంగి పోయి త్యజించిన వస్తువులనే మరల స్వీకరింపగోరును. కావున ఇంద్రియములను మనస్సును నిగ్రహించవలెనుగాని తాత్కాలికముగ విషయభోగములను పరిత్యజించుటవలన కాళ్ళక లాభము లేకుండునని నిష్ఫలాలానందు డొక గేయమును పాడెను. ఆ పాటను నేను పాడినపుడును వినినపుడును సంతోషమున నా విషయము నాకు స్మరణకు వచ్చి లజ్జితుని జేయుచునే యుండును.

చెబ్బలు తగిలినను లెక్కజేయకుండ నాతండ్రి స్త్రీయముతో సంతోషిగా పెండ్లి వేడుకలలో పాలుగొనసాగెను. ఆపెండ్లిండ్లలో సతమ చేసిన పనులన్నియును నాకిప్పటికిని కనులకు కట్టికట్టున్నది. పనితనమున నాకు పెండ్లి చేసినందుకు నా తండ్రిని నేను ప్రాజ్ఞుడనైనపిమ్మట నింించెదనను జ్ఞానము నాకా పెండ్లిరోజులలో అణుమాత్రమును లేదు. అపుడంతయును సరి యైనదనియును, న్యాయమైనదనియునే నాకు తోచినచో చాల సంతసించుచునే యుంటిని. పెండ్లియననను నుత్సాహముగూడ అపరిమితముగానుండెను. ఆనాడు మేమెప్పుడుకూర్చుండినదియు సప్తపది ఎటుల జరిగినది, నేనును పెండ్లిమాతము (నాభార్యయు) ను ఒకరి నోటిలో నొకరకు కలకండ(కాన్యా)నెటుల చెట్టు కొనినదియును మేమెటుల కలసియుండినదియును అంతయును గాను బాగుగా జ్ఞాపకమున్నది. ఆ మొదటిరాత్రియే అమాయ కులర నిగిలెల నిరువురును సంతాపసాగరమున నమాత్రముగా త్రోసేసెనిరి. నాపెద్ద వదిన (పెద్దన్న భార్య) ఆ రాత్రి నే నేమి చేయవలసినదియు నాకు బాగుగా బోధించెను. నాభార్య

కెవరు బోధించిరో నాకు తెలియదు. నేనావిషయమున నా భార్య నిదివరకడుగలేదు. ఇకముందును అనుగడలయకొనలేదు. ఆరాత్రి మాకిద్దరికిని గూడ నిద్ర చాల హెచ్చుగానుండెను. మావది 5 బోధించిననుగూడ ఆక్రాంతిపైలో చనువుగా మాట లాడవలెనని నాకేమి చాల నిద్రగానే యుండెను. కాని ఇట్టివిషయములలో ఒకరునేర్పడలసిన పనియేలేదు. పూర్వజన్మ వాసనయే అంతయును నేర్చును. క్రమముగా మాకిద్దరికిని విడియము వదలి పోయినది. భారాళముగా మాటలాడుకొనసాగితిమి మేమిరువురమును సవయస్కులమే యైనను నేను భర్తనగుటచే చెంటునే అధికారమును చలాయించసాగితిని. దానినిగూర్చి ముందు తెలిపెదను. (సప్తపదియనగా శుభావరాలు అగ్నిగుండము మట్టును ఏనుసార్లు తిరుగుట- కాన్యారు అనునది కేవలము గుఱరాకు దేశాచారపని తోచుచున్నది.) (ఎంగుయిండియా 24-12-25)

అమెరికావారి ఆహ్వానము

నన్ను అమెరికా దేశమునకు రమ్మని వాడు ఆహ్వానించి నను నేను సమ్మతించకపోవుట సరికాని మనదేయలగు విశ్రులు పలువురు నన్ను నిందింపసాగిరి. ఈవిషయమున అమెరికా దేశముడరు నొక విశ్రుశిలుల నాకు వ్రాసెను.

“మీరు మాదేశముల ఆహ్వానముగూర్చి యిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును చదివి నేను చాల సంతసించితిని. మీరు భారతదేశము నందుండి పనిజేసినచో మాకు అధికమరు మేలు జేయగలుగుదురు. కాన మీరానిశ్చయమును మార్చుకొనని నమ్మెదను. మాదేశీయులలో ఉత్తములరవాకి గూడ నివును మీవిషయమున కలిగియున్నది మీరెటులుండురో చూడవలెనను షట్టి కుతూహల మేగాని నిజమైన భక్తిగాదు. వారి కుతూహలమును తీర్చునిమి త్రము మిమ్మువటికి రప్పించుట నాకెంతమాత్రమును యిష్టము లేదు.” అని ఆమెత్తుకు వ్రాసెను.

ఇట్టిశట్టి కుతూహలమును తీర్చుటకు నేనెంతమాత్ర మచటికి రానని యీయిచ్చును నమ్మియుండవచ్చును. మొదట భారతదేశ మున నాస్థితి స్థిరపరచునను నేను విరోధిభావమునకుగాని అమెరికాభండమునకుగాని వెళ్లు ఎవలన ప్రాగ్దేశమునకును పశ్చిమ దేశమునకునుగూడ లాభ మేమియును కలుగనని నేను స్థిరపరచు కొనియే యుంటిని. లాభమైనను నష్టమైనను నేనాపద్ధతి నే అనుసరించెదను (మో.క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా. 24-12-25)

సంపూర్ణమద్యపాన నిరసనము

మద్యపానమును సంపూర్ణముగా నిరసించుట యను నొక్క విషయమును మాత్రమే కాంగ్రెసువారు నిర్భావిభానముగా నామోదించనలెను అని శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారి నాకు పత్రికలలో ప్రకటించుటయే గాక నా కొకలేఖనుగూడ వ్రాసిరి. దేశీయులలో అన్ని జాతుల వారిలోను యొక మత్స్యమును కలిగింప జాలిన ప్రధాన సమస్య యిది యొక్కటియే. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ తేతరులలో గూడ నిది యొకమత్స్యమును కలిగింపగలదు. అన్నిరాజకీయ పక్షములను ఏకీభవింపజేయును. దీనివలన ముఖ్యముగా జనసామాన్యమునకే అధికమరు మేలుకలుగను గాన వారినిగూడ నిది ఆర్జించును. ఇది ఆత్మనసర మను కెట్టిసంకేయముకీ లేదు. మద్యపానమువలన జేలకొలది కుటుంబములు నాశనమగుచున్నవి. దానిని తొలగింపనిచో ఈ అనర్థకము తొలగనే తొలగదు. ఇంకను అత్యధికముగా హెచ్చులగూడ సంభవించును కావున ఆచార్యులగారి నూచనను గూర్చి దేశీయులు శ్రద్ధ వహింప గోరెదను. (మో|| క|| గాంధీ - ఎంగుయిండియా 24-12-25)

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల దుర్వర్తనము

ఆచార్య రామదేవుగారిటుల వ్రాసిరి:— “తూర్పు ఆఫ్రికాలో నివసించుచున్న భారతీయులలో చాలమంది హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ మద్య పానము నొనరించుచున్నారు. స్వదేశీవస్తువులు లభించుచున్నను

గూడ అనవసరముగా విశేషములు వాడుచున్నాడు. నా యకులు శ్రద్ధగా పనిచేయుట లేదు. కాంగ్రెసు సంఘమునకు ధనములేదు" అనియును మరిపెక్కు విషయములను రామదేవు గారు నాకు వ్రాసి వానినన్నిటిని పత్రికలో ప్రకటించుటకు గూడ నా కనుమతినిచ్చిరి గాని ప్రస్తుతము వానినన్నిటిని నేను ప్రకటింపవలయుననిలేదు. ఎవరినైన నడటికి పంపించి నిజము తెలిసికొనుటకు గూడ రామదేవుగారు వ్రాసిరి గాని ప్రస్తుతము నా కట్టి అనుకూలములేదు. కన్యా భారతీయులు ఆస్థాపకీయ చేసుకొని శిష్యులుగా లేరు ప్రవర్తనమును చక్క జరుపుకొనవలెనని మాత్రము హెచ్చరించెను. త్రాగుడును ప్రారంభించినవారు దానిని వదిలివేయవలెను. రిడికలు గూడ త్రాగుడు మాని పించుటకు పూనుకొనవలెను. (మో.క. గాంధీ-ఎంగుయింటియా 11-12-25)

వేమన.

సంపూర్ణ జీవితము-బోధనలు

చిత్ర పటభోధితము-వివరములు

ఉన్నతస్థాయాధిపతి శ్రీ వేమ రామేశంపంతులుగారి పీఠికతో, తంజావూరు రాచనగరమందలి వేమన రంగులపటముతో వేమనశిష్యులు వ్రాసిన ద్విపదకావ్యములతో, వేమన కులము, కాలము, కుటుంబము, స్థలము, మొదలగు విషయములతో 280 పుటల గ్రంథము ఫెరెస్టెయిటు కాగితము. చక్కని సంపుటములు. క్యాటలాగు వుచితము. కొలదిప్రతులు గలవు. మేలుప్రతి రు 1-8-0. చాకప్రతి రు 1-0-0.

(2461) కమలకుటీకము
నరసాపురము, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా. 2552

పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము

మహమ్మదాలి జిన్నా గారు ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి

(ఆసోసియేటెడు స్పెషలు సర్వీసు)

అలీఘురు, డిసెంబరు 26.—నవాబు బహదూరు సవాదాలీ చావరి, గౌరవనీయులగు నవాబు చట్టారిగాల్లు హాజరుకావాలక వావుటచే శుక్రవారమునాడు పారిశ్రామిక విద్యాప్రారంభోత్సవమును మహమ్మదాలీ జిన్నాగారు జరిపిరి. విద్యా పారిశ్రామిక విషయములందు మహోపయోగము పెక్కు వస్తువులప్రదర్శించబడెను. భారతదేశముందు కాయాన కేయల డి న పెక్కు వస్తువులు ప్రదర్శనచేయించు ప్రదర్శనముల యొక విశేషమని చెప్పవలయును. విశ్వవిద్యావిద్యాలయమును నిర్మింపవన్న సాంకేతిక కాళి సందర్శనముందు ప్రదర్శన లాభము చేపూరును.

ఉచితము

మాగ్రంథమాలకు అనుబంధమును "శుద్ధాంధ్రకళ కంఠామాయణము"ను : బ్రిటిషి రామబ్రహ్మం చౌదరిగారు గ్రంథాల యతులకు సుచితముగ వ్రాసినందున్నారు. వలయువారు పోస్టు ఖర్చుకుగాను అయిన ఆకాల స్థాంతులు పంపుకొనుడు. ఇతరులకు

...గు	1-4-0
దుర్గాదాసు (నాటకము)	రు	1-4-0	
మేవాడుపలేనము	రు	1-4-0	
చంద్రగుప్త	రు	1-4-0	
కాలిదాస భవభూతులు (నాటక వివర్ణనము)	రు	1-0-0	
సాత్రాజితి పరిణయము	రు	0-12-0	

ఆంధ్రగ్రంథ రత్నాకరము

గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

తక్షణమే వ్రాయుడు! ఆలసింపకుడు!
ఇట్టిది, ఇంతవరకు ఆంధ్రప్రపంచమున
వెలువడలేదనుపించుకొను

తెలుగుసమాచార, బొంబాయి

వంశస్థరాది సంచిక! ఆపురాప మైనది. సంతకాంతి పండుగకు వెలువడును. అన్నివిధముల అత్యుత్తమమైనది. ఆంధ్రులనుగూర్చిన సమస్త విషయక వ్యాసములను సత్ప్రపంచములను గలవు. ఇందు ఆంధ్ర, ఆంధ్రీయ, మరాఠీ, మూడు భాషలలోన, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, వార్తాత్తక విషయములపై శుప్రశిక్తిగ్రంథులచే వ్యాసములు వ్రాయబడి చేర్చబడినవి. దేశమున నే నూలనున్నను ప్రతి ఆంధ్రునకును అత్యవసరమై ముఖ్యముగ చదువదగియున్నది. ఆంధ్ర జామిందారల యొక్కయు రాజాధిరాజాలయొక్కయు చిత్రపటములేగాక అనేక ఆంధ్రకళాప్రదర్శితములను ప్రతిపట యొక్కయు పటముల యొక్కయు విలయమై విలసిల్లుచున్నది. పతనమందిరముల కత్తెననరము, పుస్తక భాండాగారములకు ముఖ్యము. ఆంధ్ర విద్యాధికులందరకు ఆలంకారము. అత్యుత్తమముగా కాగితముపై ప్రచురింపబడిన అనేక పుటలుగలగ్రంథరాజము. కొద్ది సంచికలే ప్రచురింపబడుచున్నవి. మరలముద్రించుట దుర్లభముగానజాననేయక సంచికలకు వ్రాసి పంపుడు. వెలయు ఆంధ్రులందరిలో ప్రచారముగాంచుటకై నూత్నముగా సంపాదించిది. వెల రూ 2. పోస్టుఖర్చులువేరు. చందాదారులకు 1 రూపాయి. చందాదారులుగ గూడ చేరుడు.

శంకర్ శాయన్నపర్వత,

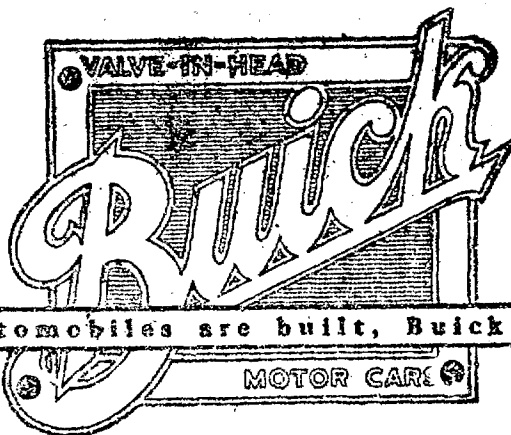
ఎడిటర్, తెలుగు సమాచార,

2553 8 వ కామాటీపురపేథి, బైపల్లా, బొంబాయి.

చెముడుకు అమోఘమైనమందుల
పుముడుచెవులతో వాళ్ళుహాదు చెముకారుటకు
రంగులవ్రాసినాము. తిరుగుబెట్టవలసివి. రంగుల
మాత్రానిసంపాదించు. 1 రూపాయి 4 పి. పి. పు. పు. పు.
డాక్టర్ తల్పంతులద్రవ్యమెడికల్ హాస్
మారుటకు, కృష్ణాజిల్లా.

ఎందుకు

ఒక

When better automobiles are built, Buick will build them

బూక్

దుమ్ములోన
ప్రవేశించదు

దుమ్ములోన
ప్రవేశించకుండ
బూక్ ఫూర్తిగా

మూయబడియున్నది.

మెకానికల్
భాగములందు

దుమ్ము ప్రవేశించుటకు
వీలులేదు.

మద్రాసునందు ఇవ్వబడు
ధర రూ 5100 నుండి
గలదు.

కొనవలెను?

వలనగా మీరు చెల్లించువైకము

కెట్టుబడియందును, మితవ్యయమందును

చక్కగా నుపయోగింపబడవలెను. స్టూ

డర్డు రీ నెంనందు ఈ రెండును మిళితమై

యున్నది. మరి యెచ్చటను యితరు

రెండింతలు వైకము చెల్లించినను దీనికి

సమానమైనదానిని కొనలేరు.

మద్రాసు- సింపున్ ఆంధ్రుకో., లిమిటెడ్ ఉదకమండలం.

[illegible]

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

బెజవాడస్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు, (లిమిటెడ్) బెజవాడ.

మిల్సు కట్టడములు కృష్ణా కెనాల్ స్టేషను సమీపము

అనుమతిని పొందిన మూలధనము రు 20,00,000 లు

షేరు 1-కి రు 20 ల చొ॥ 1,00,000 షేర్లు.

చందాలయిన ధనము: రు 2,78,560 లు (30-9-25) వసూలైన ధనము రు 2,33,452-5-0 లు.

మిల్సు కట్టడములు చాల వరకు పూర్తి అయినవి. యంత్రములు స్థాపించుచున్నారు.

1925 సం॥ నవంబరు 11-వ తేదిన పని ప్రారంభించవలసి అయినదిగాని, తుపాను, వరిమిల వరములు, ద్రవ్యము చాలకపోవుట, ప్రజలయొక్క నిడుత్యాహము మొదలగు అవాంతరములచేత పని నెమ్మదిగా జరుగుటవలన రెండుమాసములకు గాని మిల్సు పనిచేయుట ప్రారంభింప లేక యున్నారము.

ధనవంతులు సామాన్యము ముఖ్యముగా గమనించవలసిన అంశములు.

1. మిల్సు ప్రదేశము విశాలమైనది 10-83 శెంట్లు.
2. రైలు స్టేషనుకు సమీపముగ రయిలురోడ్డుకు అనుకొనియున్నది.
3. ప్రతిపండు ప్రదేశమునకు మధ్యగానున్నది.
4. పెద్దరయిలు, చిన్నరయిలుకు కూడలిగాయున్నది.
5. భూమిలో 10 అడుగుల లోతున తరుగని మంచినీరు యున్నది.
6. 100 మైళ్లదూరములో నున్న శింగరేణిబాగు అతిచౌకగా దొరకును.
7. రాయి, సున్నము, యినుక, వగైరా కట్టకపు సామానులు అతినమీపమున నున్నవి.
8. ఇంజనీర్లు, పనివాండ్లు దేశాభిమానులై స్వల్పవేతనములకు పనిచేయుచున్నారు.
9. నేర్పరులైన పనివాండ్లు సమీపముననున్న మంగళగిరి గ్రామములో అనేకులు గలరు.
10. ముందు అభివృద్ధికి అనుకూలముగా కట్టడములు, బాయిలర్లు, 105 అ॥ యెత్తు చిమిన్న 400 గుట్టముల సర్కారు యింజను, అతిచౌకలో (రు 15000 లకు కొనబడినది). మగ్గములు వగయిరాలు అతిప్రయాసమీద అమర్చబడి యున్నవి.
11. ప్రస్తుతము అమర్చబడిన యింజను, 200 మగ్గములను, 7500 నూలు పడుకు కదుల్లను, పని చేయగలదు. ఇందుకు యింకను సుమారు 5 లక్షల రూప్యములు కావలయును.
12. ద్రవ్యము చాలని హేతువుచేత, 100 మగ్గములతో మాత్రము పని ప్రారంభించుచున్నాము.
13. నూలు పడుకు యంత్రములు త్వరలో స్థాపించినయెడల విశేషలాభము చేకూరును. మగ్గములతో మాత్రము 100-కి 15 వరకు తప్పక లాభము రాగలదు.
14. మేనేజింగ్ యేజంట్లు రు 1,20,000 లు షేర్లు కొనియున్నారు. మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగారు పని సాగువరకు ప్రచితముగా పని చేయుచున్నారు. ఈ కారణములచేత ద్రవ్యము అతిక్లుప్తముగా వాడబడుచున్నది.
15. చేతిలో వడకిన నూలు, ఖద్దరుబట్టయు మనదేశమునకు చాలినంతయు, చౌకగాను, దొరకుటలేదు. మన ఆంధ్రదేశమున వండిన ప్రత్తియావత్తు యెగుమతి చేయబడుచున్నదిగాని, నూలు, బట్టలు, తయారుచేయు చెప్పదగిన మిల్సు, (పందలపాకలోయున్న చిన్నమిల్లుతప్ప) ఒక్కటియు మన యాంధ్రదేశముననే కాదు గదా, చెన్నపట్నం - కలకత్తా మధ్యనున్న యెక్కడను లేదు.
16. ఇట్టి అసమానమైన అవకాశములతో యీ మిల్సులో తయారుకాబడు నూలును, వస్త్రములను, హిందూదేశమందు స్థాపించబడియుండు యేమిల్లుకంటెను చౌకగా స్వల్పలాభమునకు విక్రయించి దేశసేవయు చేయగలము.

ఆంధ్రదేశాభిమానులారా! స్వరాజ్యాభిలాషులారా!!

ఈ దేశీయపరిశ్రమను నిర్విఘ్నముగ ఆంధ్రదేశమునకెల్ల ఆచర్యముగచేయు భారము మీయది. మన దేశమున నిడివరలో సాగించిన ప్రతిపరిశ్రమకు యేదో యొకవిధమైన కళంకము కల్గియున్నది. అందు కనేక కారణములు యున్నవి: పరిశ్రమ యేర్పరచిన స్థలము అనుకూలమైనది కాకపోవుట, మేనేజింగ్ యేజంట్లు తమ ద్రవ్యము విశేషించి వేయకపోవుట, కార్యనిర్వాహకులలో అంతఃకలహములు- స్వార్థత్వాగము లేకపోవుట- వసూలైన ధనమునకు మించిన పనిలేకపోవుట- కార్యనిర్వాహక శ్రేణులలో లేకపోవుట, దేశసామాన్య దారిద్ర్యము- దేశీయుల నిరభిమాన నిరుత్సాహములచేతను, ప్రభుత్వాదరణ లేకపోవుటచేతను, ముఖ్యము శాస్త్రీయప్రవర్తన నమృతములేకపోవుట, ద్రోహము, ఈమొదలగు కారణములచేత మనదేశములో స్థాపింపబడిన పరిశ్రమలు అభివృద్ధికి రాకయున్నవి. పైసంగతు లన్నియు శాంతిచిత్తులై యున్నచో, శక్తికొలదిని హటాలను కొని యీ యుద్యమమును సాంతము కొనసాగించి, ఆంధ్రదేశమునకు తిరిగివచ్చుముగ నుండునటుల కేయ ప్రార్థించుచున్నారము. ప్రాస్పెక్టును దరఖాస్తుపారములు, ఇతర సంబంధింపలయువారు, గూడూరి లక్ష్మణరావు గారు, బి. ఏ., మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, బెజవాడ. అని వ్రాయవలయును.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

విశేషపు వాసలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూలముగాను తూర్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

రెండదినము

2452

30-12-25 తేది బుధవారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు

గురు సహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంగ్లీష్ మాత్రమే హిందీ నేర్చుకొనుటకై శ్రమించి చదువాని కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు. కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

హిందీ స్వభోధిని

పం॥ హృషీ కేశవగారిచే వ్రాయబడినది.

హిందీక పహలీపుస్తక్ 0-2-0 హిందీక దూసరీపుస్తక్ 0-4-0
తీసరీ 0-6-0 చాది 0-8-0
హిందీ పాఠమాలా 0-2-0 హిందీఅనువాదమాల 0-6-0
హిందీ-తెలుగు వ్యాకరణము రు 0-14-0 ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుటకనుకూలమగునవి కలవు.
హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు. 1
ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి. (2805)

హిందీ ప్రచారకార్యాలయ,

తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

25.8 హిందూమత

ప్రచారక గ్రంథములు

ఏప్రిల్ వరకు తగ్గింపబడిన వెల రు 1-8-0

(బ) ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర పండితులవారి హిందూ మతోపన్యాససారము. 195 కోట్ల పం॥కు పూర్వము హిందూ మతము కలదని. తెలియు గణిత మేదో, ప్రతిపదార్థమున దేవుడెట్లు నిండియుండెనో, అతడు త్రిమూర్తులగుట యెందుకో వారికి భార్యలు వాహనములేలనో, ఒడలెక్కిని గుడికిని సంబంధ మేదో, గుడిలో శివునకు రూపము, భక్తునకు ప్రసాదమేల లేదో, వాహ్యావాదిజాతుల జన్మస్థల మేదో నారదవనిష్ఠులు లా జన్మమున బ్రాహ్మణులెట్లయిగో (ద్రోపది పంచపతల) ఎరించుటయు కర్మనిగోరి పతివ్రతయగుటయు మతివృత్తివరించి సంతతి బడయుటయు నెటుల ధర్మమో శాస్త్రముం జూపి యెక్కించు గ్రంథములు "మతప్రభ మతిధర్మం మతశిఖి భగవత్తత్వం భగవత్పూజ (0-3-0 చొ) మతిధర్మజం భగవత్ప్రీడ అమావాస్య భజన భగవద్ధ్యానం (0-2-0 చొ) మతప్రభువు 0-5-0" అని పదికలవు.

హిందూమత ప్రచారక సంఘము

కొత్తూరు, గోదావరిజిల్లా.